

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

Správa Národního parku Šumava

Obsah

1.	Základní údaje	7
1.1.	Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava	7
1.2.	Poslání národního parku	8
2.	Poradní orgány	8
2.1.	Rada Národního parku Šumava	8
3.	Oddělení Kancelář ředitele	11
3.1.	Útvar interního auditu	11
3.2.	Personální útvar	12
3.2.1.	Personální statistika	12
3.3.	Marketing a propagace	13
3.3.1.	Programy pro veřejnost (PPV)	13
3.3.2.	Webový portál organizace, sociální sítě	22
3.3.3.	Výstavy	24
3.4.	Oddělení informačních středisek a environmentální výchovy	26
3.4.1.	Středisko environmentální výchovy Vimperk	27
3.4.2.	Středisko environmentální výchovy Kašperské Hory	31
3.4.3.	Středisko environmentální výchovy Horská Kvilda	34
3.4.4.	Středisko environmentální výchovy Stožec	36
3.4.5.	Středisko environmentální výchovy Lesní dílna Stožec	38
3.4.6.	Návštěvnické centrum Kvilda	39
3.4.7.	Návštěvnické centrum Srní	40
3.4.8.	Informační středisko Kvilda	42
3.4.9.	Informační středisko Stožec	44
3.4.10.	Informační středisko Alžbětín	46
3.4.11.	Informační středisko a rozhledna Poledník	47
3.4.12.	Informační středisko Svinná Lada	48
3.4.13.	Informační středisko Idina Pila	49
3.4.14.	Dotační projekty oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy roce 2024	50
4.	Odbor ochrany přírody	54
4.1.	Oddělení krajinné ekologie	54
4.1.1.	Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ	55

4.1.2.	Pachtovní smlouvy - stanovení vhodných managementů na zemědělsky obhospodařované půdě a činnosti spojené s existencí dotačních titulů AEKO a EZ (Agroenvironmentálně klimatická opatření a Ekologické Zemědělství).....	55
4.1.3.	Realizace nadstavbových a speciálních managementů na bezlesí.....	55
4.1.4.	Projekt Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – II. Etapa	56
4.1.5.	Projekt Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně – I. Etapa v letech 2023 – 2028	57
4.2.	Oddělení vod a mokřadů	58
4.2.1.	Monitoring hydrometeorologický poměrů	58
4.2.2.	Monitoring šumavských rašelinišť.....	59
4.2.3.	Projekt LIFE for MIREs	60
4.2.4.	Perlorodka říční	63
4.3.	Oddělení monitoringu lesa	64
4.3.1.	Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava	64
4.3.2.	Nálezová databáze	68
4.3.3.	Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)	69
	Inventarizační část obnovy LHP	70
4.3.4.	Přeshraniční projekty	70
4.3.5.	Případové studie.....	74
	Historický průzkum lesů na území NP Šumava.....	77
4.3.6.	Recenzované publikace	77
4.4.	Oddělení zoologie.....	77
4.4.1.	Stopování.....	77
4.4.2.	Monitoring vlka obecného	78
4.4.3.	Ornitologie.....	80
4.4.4.	Dlouhodobý intenzivní fotomonitoring rýsa ostrovida	82
4.4.5.	Celoroční extenzivní fotomonitoring rýsa ostrovida v celé oblasti NP a CHKO Šumava.....	82
4.4.6.	Monitoring vydry říční	84
4.4.7.	Dlouhodobý monitoring netopýrů na zimovištích.....	85
4.4.8.	Bobr evropský.....	86
4.4.9.	Los evropský	87
4.4.10.	Monitoring bezobratlých živočichů	87
4.4.11.	Socioekonomický monitoring v Národním parku Šumava	88

4.4.12.	Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy / Bavorského lesa	90
4.4.13.	Rybí líheň Borová Lada	91
4.4.14.	Splouvání Vltavy	92
4.4.15.	Průvodci divočinou	92
4.4.16.	Ekologické centrum - Záchránná stanice pro handicapovaná zvířata	94
4.4.17.	Recenzované publikace	95
4.4.18.	Zprávy z monitoringu.....	96
5.	Péče o lesní ekosystémy	97
5.1.	Těžební činnost.....	104
5.2.	Obnova lesa	105
5.3.	Prořezávky	106
5.4.	Péče o zvěř.....	107
5.5.	LHE a odborná vyjádření OLH a správy drobných vodních toků	109
6.	Odbor vnitřní správy.....	109
6.1.	Hospodaření Správy v roce 2024.....	109
6.1.1.	Hlavní vlivy na hospodaření v roce 2024.....	111
6.1.2.	Opravy a udržování v letech 2018-2024.....	113
6.2.	Oddělení projektů.....	117
6.2.1.	Operační program Životního prostředí 2014 – 2020.....	117
6.2.2.	Operační program Životní prostředí 2021 – 2027	117
6.2.3.	INTERREG Bavorsko – Česká republika 2021 – 2027	118
6.2.4.	IROP 2021 – 2027	118
6.2.5.	Národní program Životní prostředí	118
6.3.	Oddělení nemovitého majetku.....	119
6.4.	Oddělení informatiky a GIS.....	120
7.	Odbor ochrany složek přírody NP Šumava	120
7.1.	Oddělení Územní pracoviště stráže a ochrany přírody	121
7.2.	Oddělení ochrany složek přírody.....	122
7.2.1.	Státní správa	123
8.	Odbor ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava.....	127
8.1.	Činnost odboru	127
8.1.1.	Činnosti realizované v rámci PPK (Program péče o krajinu).....	127
8.1.2.	Činnosti realizované v rámci NPO (Národní plán obnovy)	131

8.1.3.	Činnosti realizované v rámci OPŽP (Operační program Životního prostředí)	134
8.1.4.	Biomonitoring	134
8.2.	Ostatní činnost	134
8.2.1.	Vyhotovení a projednání plánů péče o MZCHÚ	134
8.2.2.	Správní akty	134

1. Základní údaje

1.1. Postavení a působnost Správy Národního parku Šumava

Správa Národního parku Šumava (zkrácený název: Správa NP Šumava - dále jen „Správa“) je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR dne 1. července 1991.

Základním účelem je ochrana přírody na území Národního parku Šumava (dále jen „NP Šumava“) a Chráněné krajinné oblasti Šumava (dále jen „CHKO Šumava“) a na území ochranného pásma Národní přírodní památky Blanice mimo území Chráněné krajinné oblasti Šumava a vojenského újezdu Boletice.

Předměty činnosti jsou podrobně uvedeny ve Zřizovací listině.

Tabulka 1 Rozloha NP a CHKO

NP Šumava	68 339 ha
CHKO Šumava	99 664 ha

Tabulka 2 Rozloha ploch v NP

kultura	Celkový součet (v m ²)	Celkový součet (v ha)
orná půda	3 336 255	334
zahrada	76 369	8
trvalé travní porosty	55 689 397	5 569
lesy	544 366 676	54 437
vodní plocha	11 039 212	1 104
zastavěná plocha	701 373	70
ostatní plocha	68 183 077	6 818
Celkový součet	683 392 359	68 339

Tabulka 3 Rozloha jednotlivých zón v NP

přírodní zóna	18 975 ha	27,7 %
přírodě blízká zóna	16 739 ha	24,6 %
zóna soustředěné péče	31 842 ha	46,5 %
zóna kulturní krajiny	799 ha	1,2 %

Vyhlášení NP: Nařízením Vlády České republiky č. 163/1991 Sb. ze dne: 20. března 1991, kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany.

Vyhlášení CHKO: Výnosem Ministerstva školství a kultury č. 53855/63 ze dne 27. 12. 1963, novelizováno výnosem Ministerstva kultury ČSR č. 5954 ze dne 17. 3. 1975.

1.2. Poslání národního parku

Posláním národního parku je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, jakož i využití území národního parku k turistice a rekreaci nezhoršující přírodní prostředí.

Hospodářské a jiné využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů.

2. Poradní orgány

Blanka Müllerová

2.1. Rada Národního parku Šumava

- Předseda Rady: Martin Hrbek.
- Místopředseda Rady: Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.

Na vlastní žádost byl z Rady NPŠ odvolán ke dni 8. 2. 2024 Stanislav Žák – zástupce místních podnikatelů. Nový delegovaný zástupce za obec Stožec je Ing. David Skoba. Rada NPŠ měla v roce 2024 46 členů.

V roce 2024 se uskutečnila tři jednání Rady Národního parku Šumava.

15. února 2024 s programem:

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání;
2. Jednání o dohodě Rady NPŠ dle § 20 odst. 3 ZOPK o návrhu Klidového území NPŠ, cest a tras navržených k vyhrazení v klidových územích;
3. Různé

Na tomto jednání došlo k hlasování o dohodě Rady NPŠ dle § 20 odst. 3 ZOPK o návrhu Klidového území NPŠ, cest a tras navržených k vyhrazení v klidových územích

Výsledek hlasování: 32 pro, 9 proti, 1 zdržel

Návrh byl schválen.

27. června 2024 s programem:

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání;
2. Výsledky hodnocení požárního rizika na ÚP Srní z roku 2023

3. Je změna odtokových poměrů dána změnou struktury lesa nebo oteplováním? Šumava versus zbytek ČR
4. Režim narušení šumavských lesů mění dostupnost vody v krajině
5. Informace o postupu Správy k řešení problematických jedinců vlka obecného, doporučení pracovní skupiny pro hodnocení rizikových jedinců vlka obecného
6. Různé.

10. října 2024 s programem:

1. Zahájení, schválení zápisu z minulého jednání a programu dnešního jednání
2. Projekt LIFE for MIREs
3. Pracovní skupina pro hodnocení rizikových jedinců vlka obecného
4. Prezentace výsledků studie MŽP "Průzkum veřejného mínění v obcích v okolí NP Šumava"
5. Různé.

Jednání výkonného výboru Rady Národního parku Šumava se v roce 2024 uskutečnilo jedno.

10. září 2024 s programem:

Zahájení, schválení programu dnešního jednání

Příprava Rady NPŠ 10. 10. 2024

Pracovní skupina pro problematické vlky

Online účast a hlasování na Radě NPŠ

Různé

Členové Rady NPŠ – jmenování

- Jaroslav Maxa
- RNDr. Dušan Romportl, Ph.D.
- plk. Ing. Martin Sviták
- brig. gen. Ing. František Pavlas
- Ing. Radovan Lyrer
- Ing. Ladislav Macka
- PhDr. Dreslerová Dagmar Ph.D., DSc.

- Ing. Zbyněk Klose, Ph.D.
- RNDr. František Pojer
- Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.
- Ing. Pavel Šamonil, Ph.D.
- Ursula Schuster
- Mgr. Václav Chaloupek
- Ing. Michael Hošek
- prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc.
- doc. RNDr. Petr Kuneš, Ph.D.,
- Ing. Václav Jansa
- Mgr. Zdeněk Vermouzek
- prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.
- Ing. Pavel Čížek
- Mgr. František Talíř

Členové Rady NPŠ - ze zákona

- Plzeňský kraj: Ing. Josef Bernard
- Jihočeský kraj: RNDr. Jan Zahradník
- Město Hartmanice: Pavel Valdman
- Město Horní Planá: Bc. Petr Šimák
- Město Kašperské Hory: Jan Voldřich, DiS,
- Město Volary: Václav Mráz
- Město Železná Ruda: Ing. Petr Najman
- Městys Čachrov: Josef Bejvl
- Obec Borová Lada: Ing. Jana Hrazánková
- Obec Horní Vltavice: Ing. Pavel Kraml
- Obec Horská Kvilda: Ing. Michal Ryppl
- Obec Kvilda: Ing. Radek Thér, Ph.D.
- Obec Lenora: Karolína Štěpánová
- Obec Modrava: Jaroslav Doležal
- Obec Nicov: Mgr. Jitka Čiefová
- Obec Nová Pec: Martin Hrbek
- Obec Nové Hutě: Jiří Petrůň
- Obec Prášíly: Libor Pospíšil
- Město Rejštejn: Lubor Koňas, DiS.
- Obec Srní: Ing. Václav Veselý
- Obec Stachy: Ing. Ladislav Řezník
- Obec Stožec: Ing. David Skoba
- Městys Strážný: Mgr. Jiřina Kralíková
- Obec Želnava: Richard Ramba
- Horská služba: Bc. Michal Jandůra, DiS.

3. Oddělení Kancelář ředitele

3.1.Útvar interního auditu

Karel Malík

Útvar interního auditu je přímo podřízen řediteli Správy NP Šumava, čímž je zajištěna jeho nezávislost a organizační začlenění mimo řídicí struktury Správy.

Interní audit je nezávislá, objektivně ujišťovací a konzultační činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů u Správy. Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování efektivnosti řízení rizik, kontroly a řízení procesů.

V roce 2024 bylo provedeno 6 plánovaných auditů jedním interním auditorem.

Plánované audity jsou prováděny podle sestaveného ročního plánu auditů, mimořádné audity podle požadavků ředitele organizace. Interní audit nezávisle a objektivně informuje ředitele Správy a poradu vedení o výsledcích a doporučeních z auditů. Nápravná opatření vzešlá z auditů jsou přílohou k zápisu z porad vedení.

Obrázek 1 Kontrola označení hmoty ponechané k zetlení v lese a kvalita provedeného odkornění.

3.2. Personální útvar

Richard Kolář

3.2.1. Personální statistika

Tabulka 4 Vzdělávání zaměstnanců

za rok 2024 Správa zaplatila vzdělávacím agenturám za vzdělávání potřebného pro udržení a prohloubení kvalifikace zaměstnanců celkem	561.434,- Kč
v roce 2024 studovalo na základě uzavřené kvalifikační dohody s podporou Správy vyšší nebo vysokou školu formou studia při zaměstnání celkem, z toho:	2
• studium na vyšší odborné škole	0
• studium na vysoké škole	2
• odstoupil od uzavřené kvalifikační dohody a uhradil Správě dosud vynaložené náklady	0

Tabulka 5 Fyzické stavy zaměstnanců

	TH	D	celkem
k 1. 1. 2024 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců	247	27	274
během roku nastoupilo ke Správě nových zaměstnanců	16	0	16
během roku odešlo od Správy celkem zaměstnanců:	5	1	6
• z toho z důvodu odchodu do starobního a invalidního důchodu	1	1	2
• z toho z důvodu organizačních změn	0	0	0
k 31. 12. 2024 bylo u Správy zaměstnáno celkem zaměstnanců:	245	27	272
• z toho zaměstnaných žen	99	5	104
• z toho zaměstnanců na mateřské a rodičovské dovolené	7	0	7
v roce 2024 bylo u Správy zaměstnáno celkem osob se zdravotním postižením	0	1	1
K 31. 12. 2024 je průměrný přepočtený stav zaměstnanců	225	27	252

Tabulka 6 Drobná mzdová statistika

za rok 2024 bylo vyplaceno celkem prostředků na platy	132.604.350,- Kč
průměrný měsíční plat u Správy za rok 2024 byl	41.722,- Kč

Tabulka 7 Podíl osob pracujících na flexibilní pracovní úvazek v %

Druh flexibilního pracovního úvazku	Pružná pracovní doba (ano/ne)	Zkrácený pracovní úvazek	Práce z domova	Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr	Změněná pracovní doba	Sdílení pracovního místa více zaměstnanci
Podíl osob v %	96	6	0	24	0	4
Muži %	70	33	0	55	0	40
Ženy %	30	67	0	45	0	60

Tabulka 8 Struktura zastoupení zaměstnankyň a zaměstnanců ve vedoucích pozicích

Počet zam. celkem	Muži/ved. pozice (počty)	Ženy/ved. pozice (počty)	Počet uchazečů o vedoucí pozice	Počet uchazeček o vedoucí pozice
274	42	19	0	0

3.3. Marketing a propagace

3.3.1. Programy pro veřejnost (PPV)

Petra Střelečková

V roce 2024 bylo celkem připraveno 86 programů, z toho bylo realizováno 66 programů (77 %) a celkem se těchto programů zúčastnilo 1 785 osob. Průměrný počet návštěvníků programů pro veřejnost bylo 27 osob.

Tabulka 9 Přehled programů pro veřejnost za rok 2024 dle jednotlivých měsíců a dle počtu návštěvníků programů

Datum	Počet programů (plán)	Počet zrealizovaných programů *	lektor interní (realizovaný program)	lektor externí (realizovaný program)	Průměrná návštěva na program:	Průměrné přímé náklady na program:	Průměrné příjmy na program:
leden 2024	4	2	2	0	12	0 Kč	240 Kč
únor 2024	6	6	5	1	13	0 Kč	268 Kč
březen 2024	4	4	4	0	11	0 Kč	345 Kč
duben 2024	0	0	0	0	0	0 Kč	0 Kč
květen 2024	6	3	3	0	8	0 Kč	0 Kč
červen 2024	3	2	1	1	10	400 Kč	200 Kč
červenec 2024	29	25	24	1	22	32 Kč	315 Kč
srpen 2024	26	19	17	2	53	42 Kč	288 Kč
září 2024	4	3	2	1	4	267 Kč	283 Kč

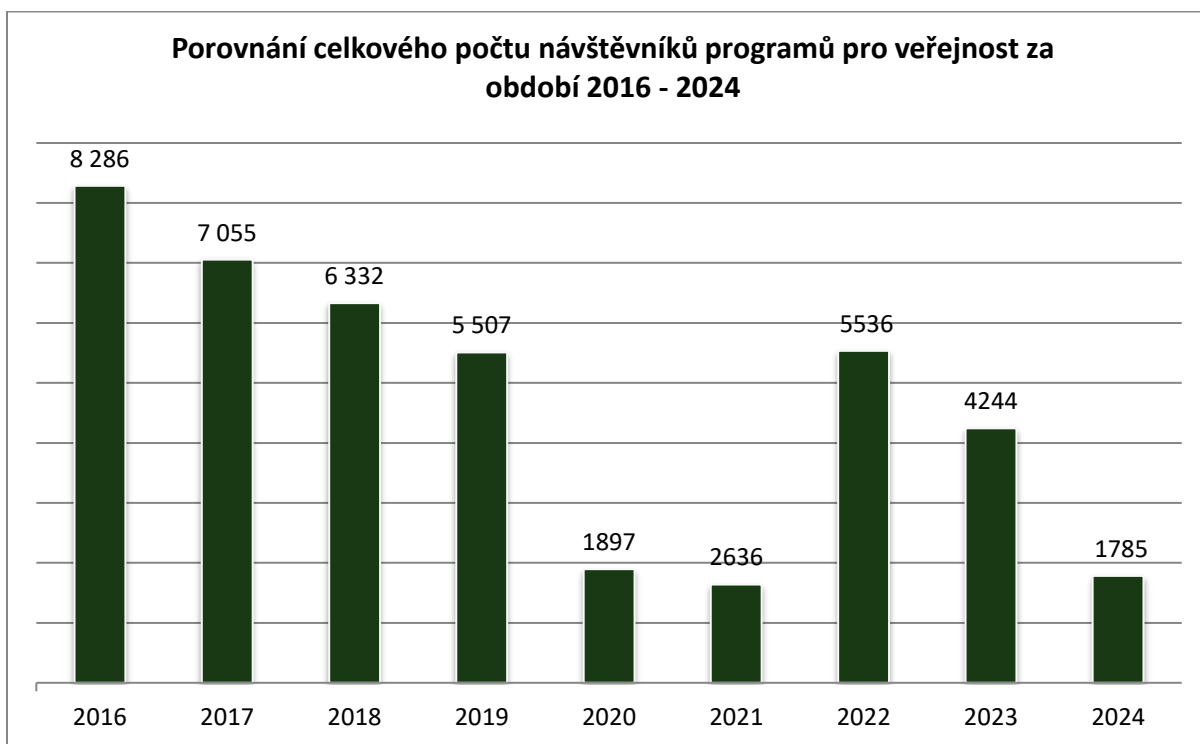
říjen 2024	2	1	1	1	13	1 800 Kč	650 Kč
listopad 2024	1	1	1	0	8	0 Kč	400 Kč
prosinec 2024	1	0	0	0	0	0 Kč	0 Kč
Počet programů:	86	66	60	7	27	76 Kč	295 Kč

*ostatní programy zrušeny z důvodu nepříznivého počasí nebo z důvodu nízké účasti

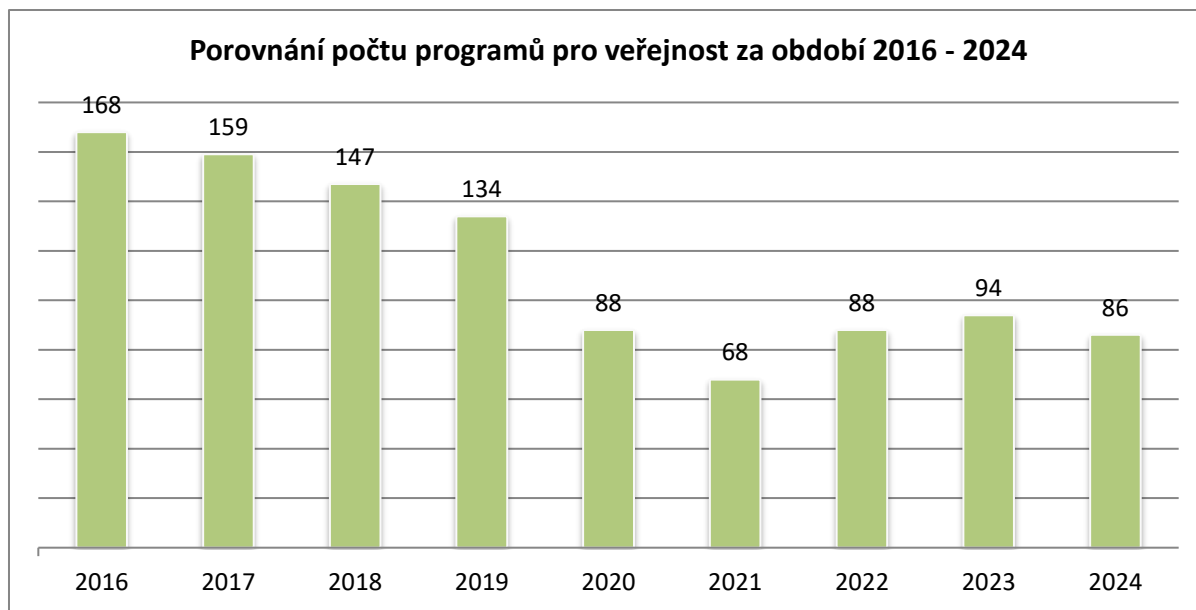
Celkové přímé náklady na realizaci programů pro veřejnost byly 19 460 Kč a celkové výnosy ze vstupného na programy byly 5 000 Kč.

Tabulka 10 Souhrn počtu návštěvnosti programů pro veřejnost za rok 2024 dle jednotlivých koordinátorů

Informační středisko	Počet realizovaných programů pro veřejnost	Počet návštěvníků programů pro veřejnost	Celkem přímé náklady	Celkem Výnosy / vstupné
IS a SEV Kašperské Hory	20	206	3 200 Kč	5 140 Kč
IS Kvilda	17	222	0 Kč	4 040 Kč
IS Stožec	5	153	0 Kč	2 730 Kč
Marketing	11	1071	0 Kč	2 460 Kč
IS Alžbětín	1	3	0 Kč	60 Kč
Lesní dílna Stožec	11	130	1 800 Kč	5 030 Kč
Celkový součet	65	1785	5 000 Kč	19 460 Kč

Graf 1 Počet návštěvníků za období 2016 - 2024

Graf 2 Počet zrealizovaných programů pro veřejnost za období 2016 – 2024

Uklid'me svět – uklid'me Česko – uklid'me Šumavu

V rámci celorepublikové iniciativy „Uklid'me Česko!“ realizovala Správa Národního parku Šumava ve spolupráci s Českým svazem ochránců přírody na jaře 2024 několik dobrovolnických akcí pod názvem „Uklid'me svět – Uklid'me Šumavu“.

V průběhu měsíce května byly zorganizovány čtyři rozsáhlé úklidové akce, strategicky rozmístěné na území národního parku. Dvě z nich byly situovány v centrální a západní části území, další dvě byly realizovány v jižní části Národního parku Šumava. Zatímco plánovaná úklidová akce v oblasti Stožeka se nesetkala s odezvou dobrovolníků. Na Kvildsku se těchto akcí aktivně zúčastnilo celkem 26 dobrovolníků, včetně 6 dětí. Během těchto aktivit bylo z území národního parku odstraněno přibližně 200 kilogramů netříděného odpadu.

Obrázek 2 Dobrovolníci úklidové akce 11. května 2024 v okolí Kvildy

Tabulka 11 Celkový přehled úklidové akce Uklidme Česko - Uklidme Šumavu, květen 2024

Středisko	Datum	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu / z toho tříděný odpad
IS Stožec	Sobota 4. 5. 2024		
IS Stožec	Neděle 5. 5. 2024		
IS Kvilda	Sobota 11. 5. 2024	11/7	84/15
IS Kvilda	Neděle 12. 5. 2024	9/0	59/9

Celkem osob:	20
• z toho dětí	7
Celkem odpadu:	142 kg
• z toho tříděný	24 kg
Počet sesbíraných pneumatik	3 ks

Kampaň Uklidme svět! v České republice probíhá od roku 1993, cílem této kampaně není jen uklidit přírodu od odpadků, PET lahví, pneumatik,...), ale smyslem této akce je zapojení jak jednotlivce, tak rodiny či celého kolektivu nebo zájmového oddílu k zájmu o životní prostředí.

Tabulka 12 Celkový přehled úklidových akcí za období 2015 - 2023

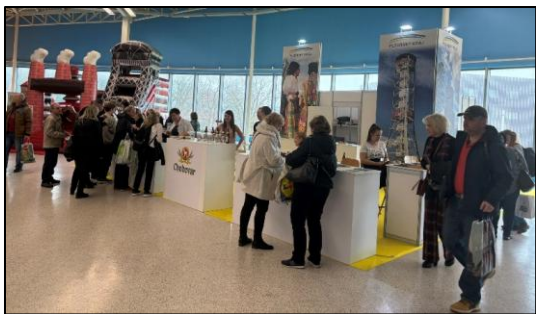
ROK	CELKEM počet osob / z toho dětí	Celkem množství odpadu/z toho tříděný odpad	počet úklidových akcí	poznámka
2015	458 / 237	1 508 kg / 20 kg	6	
2016	166 / 163	1 065 kg / 0 kg	4	
2017	245 / 213	1 030 kg / 290 kg	5	
2018	374 / 282	986 kg / 261 kg	11	1 zrušena
2019	493 / 395	790 kg / 90 kg	7	2 zrušeny
2022	298/234	565 kg / 50 kg	6	
2023	26/6	200 kg / 0 kg	3	1 zrušena
2024	20/7	142 kg/ 24 kg	4	
CELKEM	2 060 / 1 530	6 144 kg / 711 kg	42	4 zrušeny

Od roku 2015, kdy se Správa zapojila do projektu „Uklidme Česko“, se uskutečnilo 42 úklidových akcí. Zapojilo se 2 080 dobrovolníků a z toho ze 73 % bylo zapojení dětí (1 537 osob). Za sledované období se v rámci tohoto projektu sesbíralo 6 286 kg odpadu a z toho se podařilo vytřídit 735 kg odpadu.

Veletrhy

Ostrava, Bratislava, Brno

V kalendářním roce 2024 Správa Národního parku Šumava úspěšně prohloubila strategickou spolupráci s Plzeňským krajem v oblasti propagace přírodního bohatství Šumavy. V rámci této kooperace byla realizována série prezentací na významných mezinárodních veletrzích cestovního ruchu. Konkrétně se jednalo o účast na veletrhu Dovolená v Ostravě (1. - 2. března 2024), prestižním mezinárodním veletrhu ITF SlovakiaTour 2024 v Bratislavě (10. - 14. dubna 2024), odborném veletrhu Travel&Adventure v Brně (7. listopadu - 10. ledna 2024) a tradičním veletrhu cestovního ruchu ITEP v Plzni (21. - 23. září 2023).

Obrázek 3 Expoziční stánek na veletrhu cestovního ruchu v Ostravě

Obrázek 4 Expoziční stánek na mezinárodním veletrhu v Bratislavě

Obrázek 5 Expoziční stánek na veletrhu v Brně

Plzeň

V souladu s dlouholetou tradicí se Správa Národního parku Šumava aktivně účastnila veletrhu cestovního ruchu ITEP v Plzni, který byl primárně zaměřen na rodinnou turistiku. V rámci této významné prezentační akce byly návštěvníkům představeny unikátní přírodní hodnoty území Národního parku Šumava prostřednictvím komplexní nabídky edukačních materiálů. Ty zahrnovaly širokou škálu interaktivních publikací, odborných určovacích klíčů a specializovaných knižních titulů. Nedílnou součástí expozice byla také vzdělávací aktivita v podobě tematického kvízu, jehož prostřednictvím byli účastníci seznámeni s problematikou ochrany přírody v kontextu národního parku.

Tato forma prezentace významně přispěla k zvýšení povědomí veřejnosti o důležitosti ochrany přírodního dědictví Šumavy.

Obrázek 6 Informační stánek Národního parku Šumava na veletrhu ITEP v Plzni

Obrázek 7 Informační stánek Národního parku Šumava na veletrhu ITEP v Plzni

Termínový přehled veletrhů:

- 1. 3. - 2. 3. 2024, Ostrava – výstaviště Černá louka; celková návštěvnost cestovatelského veletrhu byla 10 000 návštěvníků.
- 10. 4. - 14. 4. 2024, Bratislava, ITF SlovakiaTour 2024; celková návštěvnost mezinárodního veletrhu byla 15 000 návštěvníků.
- 19. 9. - 21. 9. 2024, Plzeň – TJ Lokomotiva Plzeň; celková návštěvnost cestovatelského veletrhu byla 13 000 návštěvníků.
- 7. 11. - 10. 11. 2024, Brno - Travel&Adventure; celková návštěvnost mezinárodního veletrhu byla 30 000 návštěvníků.

Potkejme se v přírodě**TLEJÍCÍ DŘEVO V NÁRODNÍM PARKU: VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍMO V TERÉNU**

V období července – srpna 2024 byly zorganizovány čtyři vzdělávacích akcí zaměřených na význam tlejícího dřeva v přírodě. Návštěvníci Národního parku Šumava měli možnost navštívit informační stánky na čtyřech vytipovaných lokalitách - Poledníku, Březníku (červenec) a u Pramenů Vltavy a Plešného jezera (srpen).

Místa byla zvolena s ohledem na vysokou návštěvnost a možnost přímé ukázky přirozeného rozpadu a obnovy lesa. V každé lokalitě jsme připravili kompletně vybavený informační stánek s názornými ukázkami rozpadajícího se dřeva, informačními materiály a interaktivními prvky pro návštěvníky všech věkových kategorií.

Na realizaci projektu se podílelo několik oddělení Správy NP Šumava - od marketingu a monitoringu lesa přes stráž přírody, územní pracoviště až po informační střediska a střediska environmentální výchovy. Díky jejich odbornému přínosu a především nadšení při komunikaci s návštěvníky se podařilo vytvořit poutavý vzdělávací „event“ přímo v šumavské přírodě. Celý projekt přispěl k lepšímu pochopení přírodních procesů v národním parku a významu mrtvého dřeva.

Obrázek 8 Informační stánek Národního parku Šumava u Pramenů Vltavy 9. 8. 2024

Tabulka 13 Počet zúčastněných návštěvníků na akci

Datum konání akce	Místo	počet návštěvníků
12. červenec 2024	Poledník	80
26. červenec 2024	Březník	150
9. srpen 2024	Prameny Vltavy	450
23. srpen 2024	Plešné jezero	350
Celkem:		1030

Vycházky a odborné doprovody – Tlející dřevo **ZA DIVOUKOU PŘÍRODOU ŠUMAVY 2024**

V průběhu roku 2024 Správa Národního parku Šumava realizovala specializovaný vzdělávací program zaměřený na problematiku tlejícího dřeva a přirozený vývoj lesních ekosystémů. Program zahrnoval sérii pěti odborně vedených exkurzí do vybraných lokalit národního parku, kde probíhá přirozená sukcese lesních porostů. Harmonogram terénních exkurzí byl koncipován s ohledem na optimální dostupnost pro různé skupiny návštěvníků. Dva odborné doprovody byly realizovány mimo hlavní turistickou sezónu v pracovních dnech, zatímco tři exkurze byly strategicky naplánovány na prázdninové měsíce červenec a srpen. Konkrétně byly uskutečněny následující terénní exkurze:

Tabulka 14 Přehled odborných doprovodů a počty návštěvníků

Datum	název vycházky	Počet návštěvníků
17. 05. 2024	Radvanovický hřbet	5
26. 07. 2024	Přes hranici - Bučina - Siebensteinkopf	6
13. 08. 2024	Březník	4
21. 08. 2024	Oblík	6
06. 09. 2024	Třístoličník – Plechý	2
CELKEM		23

Odbornou garanci programu zajišťovali specialisté z oddělení monitoringu lesa ve spolupráci s dalšími odbornými pracovníky Správy NP Šumava. Pro zajištění efektivní organizace a optimálního počtu účastníků byl zaveden elektronický registrační systém prostřednictvím e-shopu Správy NP Šumava (<https://eshop.npsumava.cz>). Tento vzdělávací program významně přispěl k rozšíření povědomí veřejnosti o významu tlejícího dřeva v lesních ekosystémech a o principech managementu území národního parku s důrazem na podporu přirozených procesů."

Dotační projekty

Název projektu: „Efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava, reg. č. 1210600068“

Dotační titul: Projekty SFŽP, 06/2021, 5.5.E

Celková částka projektu: 1 176 031,00 Kč

Manažer projektu: Ing. Petra Střelečková

Finanční manager: Ing. Petra Klasová

Odborný garant: Jan Dvořák

Termín realizace: 1. 1. 2022 – 31. 12. 2024

Projekt je zaměřen na efektivní komunikace a zvyšování znalostí o Národním parku Šumava s cílem rozšíření environmentálního vzdělávání - interpretace velkoplošného chráněného území Národní park Šumava pro všechny cílové skupiny.

V roce 2024 byly realizovány následující aktivity:

- Programy s doprovodem na elektrickém skútru a programy s doprovodem pro pěší pro návštěvníky s pohybovým omezením a seniory

V rámci programu zpřístupňování území Národního parku Šumava osobám s omezenou mobilitou realizovala Správa NP Šumava specializované exkurze s využitím elektrických skútrů v oblasti Stožeka. Trasy byly vedeny po vybraných komunikacích v okolí Nového Údolí, hory Stožec a lokality Spálenec. Průvodce zajišťoval nejen odborný výklad zahrnující historický kontext území, přírodní fenomény a aspekty ochrany přírody v národním parku, ale v případě potřeby poskytoval také asistenci účastníkům podle míry jejich zdravotního omezení.

Program byl primárně koncipován pro dvě cílové skupiny:

- osoby se zdravotním postižením (držitelé průkazů TP, ZTP a ZTP/P, včetně osob využívajících invalidní vozík)
- seniory ve věku nad 65 let

Pro efektivní organizaci programu byl implementován elektronický rezervační systém dostupný prostřednictvím e-shopu Správy NP Šumava (<https://eshop.npsumava.cz/kategorie/pruvodci/sumava-na-skutru/>). Tento systém umožnil optimální plánování kapacity a zajištění individuálního přístupu ke každé skupině účastníků.

Realizace tohoto programu významně přispěla k naplňování koncepce inkluzivního přístupu k návštěvnické veřejnosti a zpřístupnění přírodních hodnot národního parku osobám s omezenou schopností pohybu."

Spolupráce s regionem

V kalendářním roce 2024 Správa Národního parku Šumava navázala na úspěšně realizovaný projekt 'Vzdělávání a osvěta poskytovatelů služeb v cestovním ruchu'. Tento strategický projekt si klade za cíl systematickou podporu lokálních podnikatelských subjektů, které poskytují kvalitativně nadstandardní služby v oblasti cestovního ruchu, zahrnující ubytovací a stravovací zařízení, stejně jako poskytovatele zážitkových a doplňkových služeb.

Prostřednictvím této cílené spolupráce dochází k efektivnímu předávání informací široké veřejnosti o výjimečných přírodních hodnotách území a důvodech jejich ochrany. Projekt současně významně přispívá ke zvyšování společenské akceptace specifického režimu ochrany přírody v Národním parku Šumava.

V listopadu 2024 bylo uspořádáno významné koordinační setkání se zástupci poskytovatelů služeb cestovního ruchu, během něhož byly definovány další směry vzájemné kooperace. Účastníci setkání potvrdili zájem o pokračování a další prohlubování spolupráce se Správou NP Šumava. Byly stanoveny konkrétní oblasti společného rozvoje a mechanismy vzájemné podpory mezi organizací a poskytovateli služeb, což vytváří předpoklad pro další kvalitativní rozvoj udržitelného cestovního ruchu v regionu při současném zachování přírodních hodnot území.

Obrázek 9 Setkání s poskytovateli služeb v cestovním ruchu na území NP Šumava, Churáňov, 12. 11. 2024

3.3.2. Webový portál organizace, sociální sítě

Lenka Dvořáková

Online aktivity Správy v roce 2024

Rok 2024 na našem facebookovém profilu:

- Zobrazení: 1,1 milionu
- Dosah: 1,6 milionu, což představuje nárůst o 284,5 %
- Na FB bylo zveřejněno více než 200 příspěvků.
- Profil má 42 453 dlouhodobě sledujících, z toho je 59,4% žen a 40,6% mužů, nejvyšší počet sledujících je z věkové skupiny 35 – 44 let.

📘 Nejlepší obsah podle zobrazení

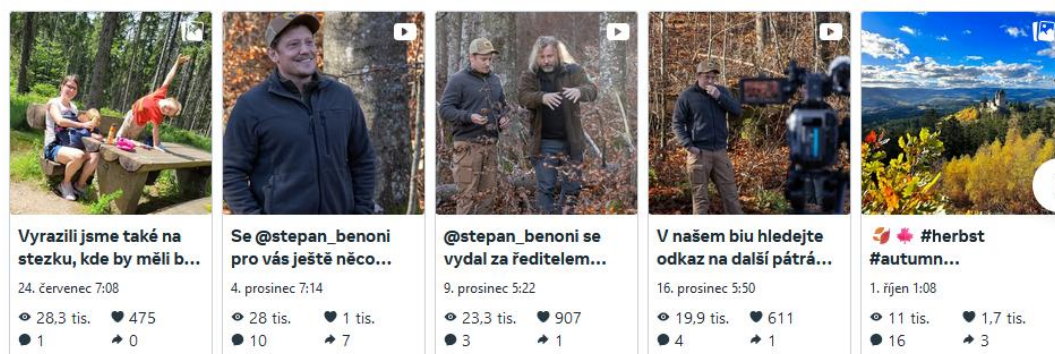

Obrázek 10 Ukázka ze statistiky FB profilu: nejsledovanější obsah podle počtu zobrazení.

Rok 2024 na našem instagramovém profilu:

- Zobrazení: 406,6 tis.
- Dosah: 112,4 tis. s nárůstem 166,4 %
- Na IG bylo zveřejněno 500 příběhů a 111 příspěvků.
- Profil má 8 500 sledujících, z toho je 59,8% žen a 40,2% mužů, nejvyšší počet sledujících je z věkové skupiny 25 – 34 let.

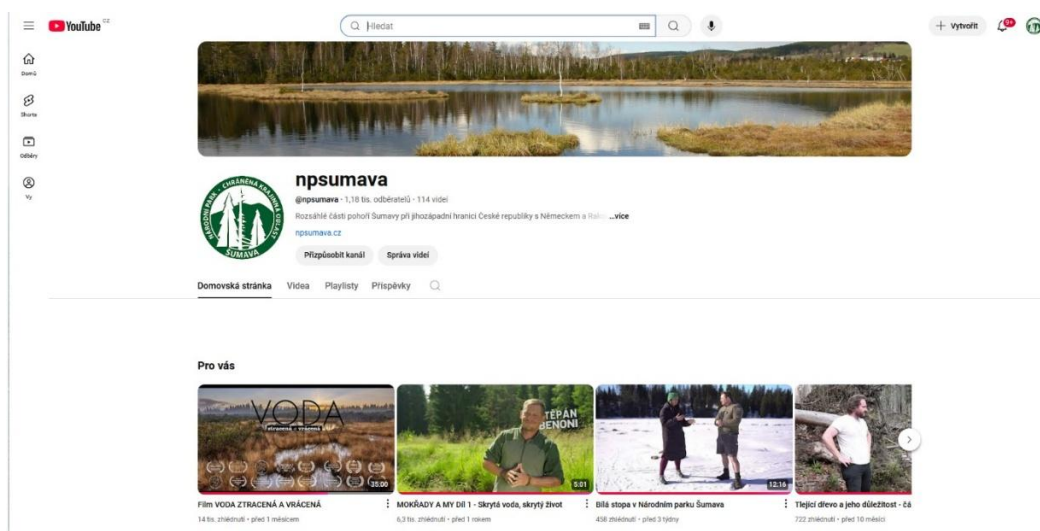
Nejlepší obsah podle zobrazení

Obrázek 11 Ukázka ze statistiky IG profilu: nejsledovanější obsah podle počtu zobrazení.

You Tube kanál

- v roce 2024 zaznamenal 47 320 zhlédnutí a má 1 158 odběratelů.
- Doba sledování obsahu (v hodinách) 1,7 tis.
- V roce 2024 přibylo 476 odběratelů
- Skupiny sledujících podle věku a pohlaví: ženy 26,1 %, muži 73,9 %, 35 - 44 let 24,3 %, 45 - 54 let 25,0 %

Obrázek 12 Úvodní stránka YT kanálu Správy NP Šumava

Statistiky ukazují, že naše online aktivity oslovují stále větší počet lidí a informace podávané veřejnosti pomocí těchto platforem směřují na několik cílových skupin.

Vzhledem k tomu, že nemáme žádný placený obsah, uvedená čísla odrážejí, jak účinně se nám daří přirozeně oslovovat a angažovat publikum bez pomoci placené propagace.

3.3.3. Výstavy

Štěpán Rosenkranz

Seznam výstav a jejich zaměření:

- **Zachráněné dědictví** – Presentace záchrany drobných sakrálních památek (křížků, božích muk apod.) v krajině Šumavy. Projekt probíhal v letech 2000 – 2004.
- **Divočina bez hranic** – prvky obsahují hlavně obrazovou informaci a poukazují na přírodní hodnoty Šumavy (ekosystémy, fauna, flóra).
- **V soukromí divočiny** - fotografie známých a méně známých zvířat, které byly zachyceny na fotopasti
- **Zblízka** - Netradiční "makro" pohled na šumavskou flóru a faunu zaměstnanců Správy Národního parku Šumava. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.
- **Pod hladinou** - Výstava nabízí netradiční pohled pod vodu šumavských řek a jezer, autorem je fotograf Petr Hůla. Výstava obsahuje 12 fotografií s popisky v české a německé jazykové mutaci.
- **Pralesy Šumavy** – Výstava vznikla na základě stejnojmenné knihy. Na fotografiích jsou zachyceny známé pralesy Boubín a Žofín, Prameny Vltavy, Mokřůvka nebo Trojmezna, ale také místa známá méně. Řada z nich je o to zajímavější, jako je Jezerní skála nad řekou Blanici nebo Černý les ve vojenském prostoru Boletice. Autorem fotografií je Tomáš Čamra.
- **Boubín** - Výstava vznikla k výročí 160 let Boubínské rezervace a ukazuje pestrost a různorodost pralesa včetně detailních záběrů rostlin a hub. Na výstavě se jako autoři podíleli Pavel Hubený a Pavla Čížková.
- **Národní park Šumava v proměnách času** – Výstava se zaměřuje především na proměnu míst a to nejen v počátcích vzniku národního parku, ale i před ním tedy v 70. a 80. let 20. století. Na historických fotografiích ukazuje nejen proměnu krajiny, ale i letní či zimní turismus, nebo zajímavé osobnosti, které Šumavu navštívily.
- **CHKO Šumava** - Výstava představuje chráněné rezervace, rostliny a živočichy. Dále ukazuje jaké kulturní památky, památné stromy se v tomto území vyskytují. Na historických fotografiích i uvidíme vývoj krajiny či turismu.

Nová výstava

Tlející dřevo

Rok 2024 byl ve znamení roku tlejícího dřeva, kdy vznikla i nová výstava. Snaží se jednoduchou formou představit fenomén tlejícího dřeva, které je nedílnou součástí lesa. To ho nejen obohacuje, ale dává i živnou půdu mnoha rostlinám a živočichům, jež jsou na něm závislé.

Výstavy v informačních a návštěvních centrech Správy NP Šumava:

- **IS Kvilda**
 - Památné stromy CHKO (Radek Plíhal) - prosinec 2023 – březen 2024 –
 - Czech Nature Photo - květen – říjen 2024
 - Dotek fantazie – obrazy (Monika Paslerová) – prosinec 2024 – leden 2025
- **NC Kvilda**
 - Výtvarná soutěž – říjen 2023 – leden 2024
 - Historie člověka na Šumavě – ilustrace z knihy (Pavel Trnka) – únor – květen 2024
 - Tlející dřevo (František Janout) – červen – říjen 2024
 - Výtvarná soutěž – prosinec 2024 – únor 2025
- **NC Srní**
 - Šumava malebná (Jiří Albrecht) – prosinec 2023 – červen 2024
 - Tlející dřevo (Jiří Albrecht) – červenec – říjen 2024
 - Tlející dřevo (František Janout) – prosinec 2024 – duben 2025
- **IS Poledník**
 - Tlející dřevo – červenec – říjen 2024

Obrázek 13 Vernisáž výstavy „Historie člověka na Šumavě“

Zapůjčené výstavy:

- **Knihovna Písek**
 - Pod hladinou – březen - duben
- **MÚ Prachatice**
 - Zblízka – březen
 - Boubín – duben

3.4. Oddělení informačních středisek a environmentální výchovy

Martina Kučerová

V roce 2024 byla v provozu tato zařízení:

- Střediska environmentální výchovy:
 - SEV Vimperk
 - SEV Kašperské Hory
 - SEV Stožec
 - SEV Horská Kvilda
- Návštěvnická centra:
 - Návštěvnické centrum Srní – výběhy vlků
 - Návštěvnické centrum Kvilda – výběhy jelenů, rysa ostrovida
- Informační střediska celoročně otevřená:
 - Informační středisko Kvilda
 - Informační středisko Stožec
 - Informační středisko Kašperské Hory
 - Informační středisko Alžbětín
- Informační střediska sezónní:
 - Informační středisko Svinná Lada
 - Informační středisko Poledník
 - Informační středisko Idina Pila
 - Sovinec Borová Lada
 - Registrační místo splouvání Soumarský most

Tabulka 15: Přehled výukových programů a ostatních aktivit EVVO

	SEV Vimperk	SEV K. Hory	SEV Stožec	Lesní dílňa	SEV Horská Kvilda	NC Srní	NC Kvilda	CELKEM
Výukové programy	56	89	141	21	160	7	4	478
Počet účastníků	1099	1 619	2547	468	4 391	157	77	10 358
Ostatní akce SEV (př. Den Země, Uklidíme svět, akce pro rodiče s dětmi – Sejdeme se v přírodě) – počet účastníků	71	150	0	14	150			385
Semináře – počet účastníků	58	0	0	0	50			158
Semináře – příjmy za semináře (Kč)	29 000	0	0	0	93 000			122 000
Příjem za výukové programy (Kč)	36 560	57 840	97 280	23 400	140 340	7 850	3 850	367 120
Příjmy za Den Země, PPV a ostatní (Kč)	2 130	0	0	0	60			2 190
Příjmy za ubytování – SEV ubytovny (Kč)	0	0	546 700	0	1 259 850			1 806 550
Příjmy za prodej materiálů (Kč)	0	0	0	0	18 788			18 788
Celkem příjmy v činnosti EVVO (Kč)								2 316 648

Tabulka 16: Přehled návštěvnosti, programů pro veřejnost a tržby v informačních střediscích a návštěvnických centrech celoročně otevřených

	IS Kvilda	IS Hory	IS Stožec / Lesní dílna (pouze PPV)	IS Alžbětín	NC Srní	NC Kvilda	CELKEM
Návštěvnost rok 2024	55 652	8 904	18 509	34 059	117 351	39 546	274 021
Programy pro veřejnost/komentované vycházky (NC) počet účastníků	230	202	206	3	4153	5 345	10 139
Příjmy za PPV (Kč)	0	5 060	8 630	60	0	0	13 750
Příjmy za prodej materiálů (Kč)	726 201	199 955	467 264	44 543	2 949 121	1 089 599	5 476 684
Parkovné (Kč)	0	0	0	0	3 380 260	1 313 880	4 694 140
Celkem příjmy – tržby materiály, PPV, parkovné (Kč)							10 184 574

Tabulka 17: Přehled návštěvnosti a tržeb v sezónních informačních střediscích

	IS Idina Pila	IS Svinná Lada	IS Poledník	Soví voliéry B. Lada	RM Soumarský most	CELKEM
Návštěvnost rok 2024	8 318	17 858	14 295	21 372	26 146	87 989
Příjmy za prodej materiálů (Kč)	109 058	241 879	164 157	0	8 775	523 869
Vstupné (Kč)	0	0	1 356 060	716 400	0	2 072 460
Celkem příjmy – tržby materiály, vstupné (Kč)						2 596 329

Celkové příjmy v činnosti informačních středisek, návštěvnických center a středisek environmentální výchovy je 15 097 551,- Kč.

Tabulka 18: Srovnání příjmů 2017 – 2024

Příjmy za/ rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tržby - prodejní materiál	4 229 887	4 297 968	3 906 761	4 228 435	6 490 920	5 407 448	6 000 553
Parkovné	2 238 720	1 810 832	2 165 465	3 733 591	3 962 481	4 429 260	4 694 140
Vstupné	součástí tržeb	součástí tržeb	0	110 250	1 581 620	1 480 710	2 072 460
PPV	51 840,00	52 280,00	24 240,00	9 760,00	38 020,00	39 420	13 750
Programy EV/semináře/tržby SEV	617 719	535 168	104 630	134 288	516 160	478 340	510 098
Ubytování EV	946 530	1 040 139	675 470	781 671	1 648 490	1 777 570	1 806 550
Celkem	8 084 696	7 736 387	6 876 566	8 997 995	14 237 691	13 612 748	15 097 551

3.4.1. Středisko environmentální výchovy Vimperk

Stanislav Čtvrtník

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2024 nabízeli celkem 31 druhů výukových programů vč. 4 programů v Bavorském lese.

- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2024 nabízeli celkem 39 druhů výukových programů vč. 5 programů v Bavorském lese.
- Pro střední školy jsme v roce 2024 nabízeli 38 druhů výukových programů, vč. 5 programů v Bavorském lese.
- Pro předškolní děti (MŠ) jsme z personálních důvodů nenabízeli ani nerealizovali žádné výukové programy.

SEV Vimperk v roce 2024 nabízelo celkem 108 druhů výukových programů pro školy.

SEV Vimperk realizovalo výukové programy podle aktuálních personálních kapacit v SEV Vimperk a v SEV Stožec, kde lektori SEV Vimperk vypomáhali.

Tabulka 19: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2024

Věková kategorie	Počet výukových programů za rok 2024	Počet osob
MŠ	0	0
1. stupeň ZŠ	33	597
2. stupeň ZŠ	19	413
SŠ	5	89
Celkem 57 uskutečněných výukových programů		1 099

Příjmy za výukové programy: 36 560,- Kč.

SEV Vimperk v roce 2024 vedlo celkem 57 výukových programů pro školy.

Celkem se jich zúčastnilo 1 099 dětí.

Tabulka 20: Nejžádanější témata výukových programů v SEV Vimperk za rok 2024

Výukový program (všechny stupně škol)	Četnost výuky programu	Celkový počet osob na programu
Živočichové	11	231
Rašeliniště	9	171
Národní park Šumava	8	160

Obrázek 14: Letní stanoviště environmentální výchovy na akci pro veřejnost na cestě k Březníku.

Ostatní akce pořádané pro kolektivy v SEV Vimperk**Den Země SEV Vimperk – akce pro školy**

Tato tradiční akce byla organizována pro první ročníky vimperských škol a pro kolektiv dětí ze ZŠ praktické. Místem konání se stalo díky pomoci MěKS Vimperk letní kino. Hravá stanoviště pro děti personálně zajišťovali pracovníci středisek EV a informačních středisek.

Akce	Téma	Počet osob
Den Země		
Datum: 10. 5 2024 Místo: Letní kino (Vimperk)		
Zúčastněné školy: • ZŠ Smetanova Vimperk (2 třídní kolektivy) • ZŠ TGM Vimperk (2 třídní kolektivy) • ZŠ praktická Vimperk (1 třídní kolektiv)	„Rok tlejícího dřeva“	71 dětí

Tematické akce pro školy Den Země se zúčastnilo celkem 71 dětí z 3 základních škol, počet třídních kolektivů byl 5.

Přírodovědná soutěž pro školy „VELKÁ MOKŘADNÍ SOUTĚŽ 2024 aneb POJĎTE S NÁMI K POTOKŮM!“

Přírodovědná soutěž pro školy se v roce 2024 konala ve spolupráci s projektem „LIFE for MIREs“. Soutěž byla určena žákům 5. – 9. ročníků ZŠ a odpovídajícím ročníkům gymnázií. Byla organizována tak, že soutěžící samostatně nebo ve skupinách monitorovali vodní toky a poznatky zaznamenávali do expedičních deníků. Soutěžící porovnávali potoky přirozené a ovlivněné člověkem, monitorovali biodiverzitu, měřili základní fyzikální údaje vytýčených úseků ve zkoumaných lokalitách a zpracovávali mapové údaje. Práci dětí pak hodnotila odborná porota, vítězové se zúčastnili slavnostního vyhodnocení spojeného s terénní exkurzí.

Tabulka 21: Účast na soutěži

Soutěžní kategorie	Školní ročník	Odevzdané soutěžní práce
I. kategorie	5. ročník ZŠ	6 soutěžních prací
II. kategorie	6. a 7. ročník ZŠ (a gymnázia)	3 soutěžní práce
III. kategorie	8. a 9. ročník ZŠ (a gymnázia)	1 soutěžní práce

Výtvarná soutěž pro veřejnost

SEV Vimperk v roce 2024 vyhlásilo výtvarnou soutěž pro veřejnost nazvanou „Tlející dřevo – místo pro život“. Soutěž byla tradičně pořádaná ve spolupráci s městem Vimperk a nově i se Správou Národního parku Bavorský les. Vyhlášení soutěže proběhlo v rámci festivalu NaturVision. Soutěž probíhala formou zasílání výtvarných děl na dané téma. Soutěžící se dělili do 10 kategorií dle věku a zúčastnit se mohli jednotlivci i školní kolektivy.

Do soutěže dorazilo celkem 369 výtvarných děl, a to 199 děl z české strany a 170 děl z německé strany. Zaslaná díla hodnotila odborná porota, z každé kategorie byli vybráni vždy 3 vítězové. V září se konalo slavnostní vyhlášení vítězných prací v rámci galavečera festivalu NaturVision. Vítězné práce si široká veřejnost mohla prohlížet na výstavě v NC Kvilda, v NP Bavorský les a v MěKS Vimperk.

Seminář pro pedagogy v NP České Švýcarsko

- Seminář „Pojďme na to od lesa“ – vzdělávání pedagogů, jak učit v přírodě.
- Akce realizovaná ve spolupráci se Správou NP České Švýcarsko: NP Šumava – vedení semináře (aktivity, didaktické materiály, prezentace), NP České Švýcarsko – zajištění zázemí a registrace účastníků.
- Konáno v Krásné Lípě 25. 4. 2024 ve venkovním areálu Správy NP České Švýcarsko.
- Seminář absolvovalo 21 účastníků, za NP Šumava se jim věnovali 3 lektori SEV.

Seminář pro pedagogy v NC Kvilda

- Seminář „Rys ostrovid vyučuje“ – vzdělávání pedagogů, jak učit o rysovi ostrovidovi.
- Akce realizovaná ve spolupráci s NC Kvilda a s oddělením zoologie.
- Konáno v 11. 6. 2024 v návštěvnickém centru Kvilda.
- Seminář absolvovalo 12 účastníků.

Seminář pro pedagogy v Lesní dílně Stožec

- Seminář „Království mokřadů“ – vzdělávání pedagogů o mokřadech, revitalizacích a o přirozeném vodním režimu v krajině.
- Akce realizovaná ve spolupráci s oddělením LIFE for MIREs a s Jihočeským krajem.
- Konáno v 25. 9. 2024 v Lesní dílně Stožec.
- Seminář absolvovalo 25 účastníků.

Spoluúčast SEV Vimperk na akcích pro veřejnost

Terénní akce pro veřejnost „Potkejme se v přírodě“ v rámci „Roku tlejícího dřeva“

- Setkání s návštěvníky NP Šumava na turisticky frekventovaných místech a aktivity pro ně na představení významu tlejícího dřeva.
- Spoluúčast SEV: stanoviště s aktivitami pro děti.
- SEV Vimperk se účastnilo akce u Březníku 26. 7. 2024 a u Plešného jezera 23. 8. 2024.

Obrázek 15: Terénní exkurze pro vítěze přírodovědné soutěže účastníky zavedla do jedinečného světa mokřadů.

Tabulka 22: Celková návštěvnost činností organizovaných v SEV Vimperk

	Výukové programy	Akce pro školy mimo výukové programy	Ostatní akce pro kolektivy
Počty osob v roce 2010	1 314	550	0
Počty osob v roce 2011	3 385	1730	238
Počty osob v roce 2012	3 215	185	338
Počty osob v roce 2013	3 267	242	224
Počty osob v roce 2014	3 133	351	230
Počty osob v roce 2015	3 116	326	212
Počty osob v roce 2016	3 313	270	103
Počty osob v roce 2017	3 820	0	119
Počty osob v roce 2018	3 855	396	70
Počty osob v roce 2019	3 633	277	16
Počty osob v roce 2021	807	0 (omezení činnosti – pandemie)	24
Počty osob v roce 2022	2714	111 (částečné omezení činnosti – pandemie)	22
Počty osob v roce 2023	1897	132	21
Počty osob v roce 2024	1099	71	10

3.4.2. Středisko environmentální výchovy Kašperské Hory

Miroslava Michnová

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů:

- Pro předškolní děti (MŠ) jsme v roce 2024 nabízeli 15 druhů výukových programů.
- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2024 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro druhý stupeň ZŠ jsme v roce 2024 nabízeli celkem 24 druhů výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2024 nabízeli 12 druhů výukových programů.

Tabulka 23 Počet uskutečněných výukových programů za rok 2024

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
MŠ	14	197
1.	53	993
2.	20	369
SŠ	2	60
Celkem 89 uskutečněných výukových programů		1619 dětí

Příjmy za výukové programy: 57 840,- Kč.

SEV KH v roce 2024 realizovalo celkem 89 výukových programů pro školy.

Celkem se jich zúčastnilo 1 619 dětí.

Tabulka 24: Nejžádanější témata výukových programů v SEV Kašperské Hory za rok 2024

Pořadí (dle oblíbenosti s ohledem na všechny stupně škol)	Téma výukového programu	Stupeň školy				Celkem výukových programů	Celkem účastníků
		MŠ	1. st. ZŠ	2. st. ZŠ	SŠ		
		Četnost programů / počet účastníků					
1.	NPŠ a CHKOŠ	-	5/100	3/57	-	8	157
2.	Tajemství šumavských skřítků	4/79	4/50	-	-	8	129
3.	Bionika	-	-	5/84	1/30	6	114
4.	Veverka Zrzečka a plody našich dřevin	2/23	4/75	-	-	6	98
5.	Tvořivá dílna z ovčína	2/26	2/31	2/27	-	6	84
6.	Po stopách šumavských zvířátek	-	5/93	-	-	5	93
7.	Houby, houbičky	-	4/71	1/15	-	5	86
8.	Zimní spáči	2/26	3/58	-	-	5	84
9.	Drahokamy šumavské přírody	-	4/138	-	-	4	138
10.	Létající stavitelé	-	3/49	-	-	3	49

Tabulka 25: Programy pro veřejnost (PPV) pořádané IS a SEV KH v roce 2024

So	15.6.	300	15	Rostliny našich babiček – botanická vycházka H. Kohoutová
Út	2.7.	500	25	Po stopách zlatokopů - vycházka
St	3.7.	400	8	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
Út	9.7.	200	10	Po stopách savců - vycházka
St	10.7.	250	5	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
So	13.7.	200	10	Rostliny a jejich místo v kuchyni – botanická vycházka H. Kohoutová
Út	16.7.	180	9	Po stopách zlatokopů - vycházka
St	17.7.	300	6	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
Út	23.7.	400	20	Po stopách savců - vycházka
Út	30.7.	260	13	Po stopách zlatokopů - vycházka
St	31.7.	300	6	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
Čt	8.8.	320	16	Kolem pranýře za výhledy - vycházka
So	10.8.	200	10	Nejen jedovaté rostliny v přírodě – botanická vycházka H. Kohoutová
St	14.8.	200	4	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
So	17.8.	260	13	Plavení vorů - K. Ešner

Čt	22.8.	160	8	Kolem pranýře za výhledy - vycházka
Út	27.8.	180	9	Po stopách savců - vycházka
St	28.8.	250	5	Tvořivá dílna – tvořivé recyklování
Ne	29.9.	200	10	Kvetoucí poklady podzimu – botanická vycházka H. Kohoutová
19	PPV	5 060 Kč	202	

V roce 2024 IS a SEV Kašperské Hory připravilo celkem 19 programů pro rodiny s dětmi a dospělé, kterých se zúčastnilo 202 platících návštěvníků.

Spolupráce na ostatních akcích Správy Národního parku Šumava:

12. 7. 2024 Výpomoc na akci Potkejme se v přírodě - Poledník

12. 7. jsme připravili a zrealizovali společně s kolegy ze SEV Horská Kvilda v rámci akce „Potkejme se v přírodě – Poledník“ aktivity pro děti a jejich rodiče na téma – Bohatství lesa s tlejícím dřevem před informačním střediskem Poledník, kterých se účastnilo cca 50 dětí.

9. 8. 2024 Výpomoc na akci Potkejme se v přírodě – Prameny Vltavy

9. 8. jsme připravili a zrealizovali společně s kolegy ze SEV Horská Kvilda v rámci akce „Potkejme se v přírodě – Prameny Vltavy“ aktivity pro děti a jejich rodiče na téma – Bohatství lesa s tlejícím dřevem před informačním střediskem Kvilda, kterých se účastnilo cca 100 dětí.

Tabulka 26: Celková návštěvnost činností organizovaných v IS a SEV KH Správy NP Šumava

	Výukové programy	Tematické akce pro školy DZ	Prezentace činnosti NPŠ na jiných akcích	Akce pro veřejnost
Počty osob v roce 2013	3 056	930 + soutěž 160	60	2 431
Počty osob v roce 2014	2 933	858 + soutěž 250	466	1 823
Počty osob v roce 2015	3 703	1127 + soutěž 130	660	2 396
Počty osob v roce 2016	3 599	1 165 + soutěž 80	150	3 002
Počty osob v roce 2017	3 651	1 015	695	2 264
Počty osob v roce 2018	2 636	780	425	2 151
Počty osob v roce 2019	3 044	1 130	1 509	2 500
Počty osob v roce 2020	849	0	0	1238
Počty osob v roce 2021	772	0	0	441
Počty osob v roce 2022	1858	536	266	579
Počty osob v roce 2023	1871	249	254	374
Počty osob v roce 2024	1619	0	150	202
Návštěvnost na akcích IS a SEV KH za rok 2024 celkem 1 962 osob.				

Celková návštěvnost Informačního střediska Kašperské hory za rok 2024 je celkem 8 904 osob.

Celkové tržby za prodej materiálů jsou 199 955,- Kč.

Celkové tržby za programy pro veřejnost jsou 5 060,- Kč.

Celkové tržby za programy EVVO jsou 57 840,- Kč.

3.4.3. Středisko environmentální výchovy Horská Kvilda*Tomáš Kopec, Marie Krippelová***Výukové programy EVVO pro školy**

SEV Horská Kvilda v roce 2024 nabízela celkem 67 druhů výukových programů pro školy.

Nabídka výukových programů:

- Pro první stupeň ZŠ jsme v roce 2024 nabízeli celkem 21 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro druhý stupeň základních škol jsme v roce 2024 nabízeli celkem 22 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Pro střední školy jsme v roce 2024 nabízeli 24 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.

Tabulka 27: Počet uskutečněných výukových programů za rok 2024

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
MŠ	0	0
1. stupeň ZŠ	62	1754
2. stupeň ZŠ	60	1 706
Gymnázium	15	389
SŠ	7	218
VŠ	0	0
Ostatní	16	323
Celkem 160 uskutečněných výukových programů		4 391 dětí

Příjmy za výukové programy v roce 2024: 140 340,- Kč.

SEV Horská Kvilda v roce 2024 zrealizovalo celkem 160 výukových programů pro základní a střední školy. Celkem se jich zúčastnilo 4 391 osob.

Tabulka 28: Nejžádanější výukové programy v SEV Horská Kvilda za rok 2024

Výukový program	Četnost výuky programu	Celkový počet osob na programu
NP a CHKO Šumava	21	544
Zvířecí rekordmani	18	469
Nebojte se vlka	17	461
Šumavský les	13	349
Historie a život na staré Šumavě	9	270

Tabulka 29: Ostatní akce pořádané pro kolektiv v SEV Horská Kvilda

22. - 26. 7. 2024	Seminář pro pedagogy k manuálu „Pojďme na to od lesa“	31
25. – 27. 8. 2024	Seminář pro pedagogy k manuálu „Pojďme na to od lesa“ (pro Jihočeský kraj)	19
Celkem za uvedené akce: 93 000,- Kč		50

Pro ubytované v SEV nabízíme prodej didaktických a informačních materiálů vydávaných Správou NP Šumava. V roce 2024 jsme prodali materiály v ceně: 18 788,- Kč.

Celkový počet ubytovaných osob v roce 2024 v SEV Horská Kvilda: 1 445 osob.

Příjmy za ubytování (včetně pronájmu kuchyně) v SEV Horská Kvilda za rok 2024: 1 259 850,- Kč.

Spolupráce s ostatními SEV a NC Správy NP Šumava

26. 6. 2024 Výpomoc s programy v Sušici

Výpomoc pro SEV Kašperské Hory s organizací akce pro místní školu.

6. 5. 2024 Výpomoc pro NC Srní se seminářem

Dne 6. 5. 2024 se uskutečnil v NC Srní seminář pro pedagogy ZŠ, víceletých gymnázií a SŠ, lektory SEV, pedagogy volného času, pracovníky DDM a vedoucí zájmových kroužků.

Činnost SEV: Přednáška a ukázka aktivit pedagogům.

12. 7. 2024 Výpomoc na akci Potkejme se v přírodě – Poledník

12. 7. jsme připravili a zrealizovali společně s kolegy ze SEV Kašperské Hory v rámci akce „Potkejme se v přírodě – Poledník“ aktivity pro děti a jejich rodiče na téma Bohatství lesa s tlejícím dřevem před informačním střediskem Kvilda, kterých se účastnilo cca 50 dětí.

9. 8. 2024 Výpomoc na akci Potkejme se v přírodě – Prameny Vltavy

9. 8. jsme připravili a zrealizovali společně s kolegy ze SEV Kašperské Hory v rámci akce „Potkejme se v přírodě – Prameny Vltavy“ aktivity pro děti a jejich rodiče na téma Bohatství lesa s tlejícím dřevem před informačním střediskem Kvilda, kterých se účastnilo cca 100 dětí.

Tabulka 30: Historie návštěvnosti v SEV Horská Kvilda

	Výukové programy	Počet osob	Počet PPV/ počet osob	Semináře pro učitele
Počty osob v roce 2016	119	2161	1/18	-
Počty osob v roce 2017	153	2877	3/38	-
Počty osob v roce 2018	189	3652	7/78	-
Počty osob v roce 2019	250	5647	-	-
Počty osob v roce 2020	91	2199	-	-
Počty osob v roce 2021	57	1553	-	-
Počty osob v roce 2022	198	5207	-	3/66
Počty osob v roce 2023	176	4582	-	3/69
Počty osob v roce 2024	160	4391	1/3	2/50

3.4.4. Středisko environmentální výchovy Stožec

Vladimíra Laschová

Provoz SEV Stožec v roce 2024 zajišťovala od ledna do března 1 pracovnice, od dubna do září 2 pracovnice a do konce roku pak opět pouze 1 pracovnice. Jako personální výpomoc na terénní výukové programy dojížděli lektori SEV Vimperk. Pracovnice SEV Stožec zajišťovaly kromě pobytových výukových programů pro školy také akce pro školy a veřejnost v Lesní dílně a částečně obsluhu IS Stožec.

Obrázek 16: Poděkování účastníků, tentokrát jako kdysi – DOPISEM

Výukové programy EVVO pro školy

Nabídka výukových programů

- stupeň ZŠ: celkem 30 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- stupeň ZŠ: celkem 29 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Střední školy: 29 druhů výukových programů včetně celodenních terénních výukových programů.
- Novinkou v roce 2024 byl výukový program „Návrat vody do krajiny“

SEV Stožec v roce 2024 nabízelo celkem 88 druhů výukových programů pro školy.

Tabulka 31 Počet uskutečněných výukových programů za rok 2024

Věková kategorie	Počet výukových programů	Počet osob
1. stupeň ZŠ	76	1318
2. stupeň ZŠ	51	1008
SŠ	3	52
Ostatní (DDM, TJ)	11	159
Celkem	141	2537

Příjmy za výukové programy v roce 2024 činí 97 280 Kč.

Tabulka 32: Nejžádanější výukové programy v SEV Stožec za rok 2024

Výukový program	Četnost výuky programu	Celkový počet osob na programu
Vítejte u nás	31	582
Putování po šumavských kopcích – Stožecká kaple	14	327
Život stromu	13	270
Nebojme se vlka	11	223

Obrázek 17: Děti v lesích u Krásné Hory při výukovém programu Vítejte u nás.

Tabulka 33: Historie návštěvnosti v SEV Stožec

	Výukové programy – počet účastníků – děti/studenti	Akce pro školy mimo výukové programy
Počty osob v roce 2014	3321	109
Počty osob v roce 2015	3 213	232
Počty osob v roce 2016	2875	173
Počty osob v roce 2017	3219	-
Počty osob v roce 2018	3841	91
Počty osob v roce 2019	3542	174
Počty osob v roce 2020	893	-
Počty osob v roce 2021	634	-
Počty osob v roce 2022	3148	186
Počty osob v roce 2023	3441	67
Počty osob v roce 2024	2537	-

Tabulka 34: Historie návštěvnosti v SEV Stožec

	Výukové programy – počet účastníků – děti/studenti	Akce pro školy mimo výukové programy
Počty osob v roce 2014	3321	109
Počty osob v roce 2015	3 213	232
Počty osob v roce 2016	2875	173
Počty osob v roce 2017	3219	-
Počty osob v roce 2018	3841	91
Počty osob v roce 2019	3542	174
Počty osob v roce 2020	893	-

Počty osob v roce 2021	634	-
Počty osob v roce 2022	3148	186
Počty osob v roce 2023	3441	67
Počty osob v roce 2024	2537	-

Během roku 2024 bylo v SEV Stožec ubytováno 915 osob.

Příjmy za ubytování v SEV Stožec za rok 2024 činí 546 700,- Kč.

3.4.5. Středisko environmentální výchovy Lesní dílna Stožec

Vladimíra Laschová

V roce 2024 probíhaly v Lesní dílně Stožec v rámci školního roku akce pro školní kolektivy a současně se celoročně konaly akce pro širokou veřejnost – dílny, besedy a workshopy. V letních prázdninových měsících se uskutečnily také pravidelně se opakující akce pro všechny věkové skupiny pod názvem „Letní tvoření“.

Tvořivé/rukodělné/historické programy

V roce 2024 si návštěvníci LD mohli vybrat ze šesti druhů tvořivých/rukodělných/historických programů.

Tabulka 35: Počet uskutečněných programů pro školní kolektivy za rok 2024

Věková kategorie	Počet programů	Počet osob
1. stupeň ZŠ	13	270
2. stupeň ZŠ	8	157
SŠ	1	11
Jiné organizace	2	30
Celkem	24	468

LD Stožec v roce 2024 vedla celkem 24 tvořivých/rukodělných/historických programů pro základní a střední školy. Celkem se jich zúčastnilo 468 osob.

Tabulka 36: Nejžádanější programy pro školní kolektivy v LD Stožec za rok 2024

Název programu	Četnost realizace programu	Celkový počet osob na programu
Na vlně	6	107
Zvyky a tradice na Šumavě – Advent	5	62
Můj strom – ručně šitý diář	2	31
Drátkování	1	20

Tabulka 37 Historie návštěvnosti v LD Stožec

	Výukové programy – počet účastníků – děti/studenti	Akce pro školy v rámci projektu
Počty osob v roce 2022	329	230
Počty osob v roce 2023	429	157
Počty osob v roce 2024	468	38

Tabulka 38: Programy pro veřejnost v roce 2024

Akce pro veřejnost	Celkový počet osob na programu	Počet výrobků	Datum
Letní tvoření	69	51	3. 7., 18. 7., 25. 7., 1. 8., 22. 8.
Přírodní včelaření	14	-	19.1.
Svět okem...	8	-	23.2.
Staročeské velikonoce	22	18	14.3.
O šumavských křížcích	13	-	17.10.
Vánoční tvoření – advent	80	80	25. – 28. 11.
Celkem	206	77	14 akcí

Tabulka 39: Ostatní akce pořádané pro kolektivy v LD Stožec

Organizace	Akce	Datum
Správa NP Šumava a ZŠ Borová Lada	Českoněmecké setkání ZŠ Borová Lada a Haidmühle	14. 3. 2024

3.4.6. Návštěvnické centrum Kvilda

Adéla Kršňáková

Novinky v roce 2024

- Obora s jelenem evropským čítá 10 kusů vysoké zvěře
- Obora s rysem ostrovidem čítá 1 kus

Bezplatné komentované prohlídky jelení oborou v časech 10.00, 12.00 a 14.00 hod. navštívilo v červenci a srpnu 4 474 návštěvníků.

Tabulka 40: Tržby NC Kvilda za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby NC Kvilda	Prodej	Parkoviště	Programy EV
Leden	30 534,-	18 110,-	
Únor	105 790,-	116 230,-	
Březen	78 409,-	103 830,-	
Duben	15 758,-	24 250,-	
Květen	97 327,-	105 670,-	2700,-
Červen	97 530,-	97 270,-	1150,-
Červenec	248 333,50,-	215 880,-	
Srpen	233 623,-	297 640,-	
Září	63 628,-	82 830,-	
Říjen	95 146,-	118 140,-	
Listopad	3 827,-	32 400,-	
Prosinec	19 694,-	100 370,-	
Celkem	1 089 600,-	1 312 620,-	3850,-

Tabulka 41: Počet programů environmentální výchovy

Měsíc	Počet výukových programů	Počet dětí, studentů na výukovém programu
Květen	3	54
Červen	1	23
Celkem	4	77

Tabulka 42: Počet návštěvníků na objednaných bezplatných doprovodech k jelenímu a rysímu výběhu v roce 2024

Měsíc	Počet doprovodů	Počet účastníků na doprovodu
Duben	4	103
Květen	5	160
Červen	9	334
Červenec	31	2458
Srpen	31	2016
Září	5	184
Říjen	2	90
Celkem	87	5345

Tabulka 43: Srovnání tržeb NC Kvilda v letech 2020 – 2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Prodej	624 672,-	858 781,-	1 039 785,-	1 031 994,-	1 089 600,-
Parkoviště	700 250,-	1 147 760,-	1 273 760,-	1 210 800,-	1 312 620,-

Tabulka 44: Srovnání návštěvnosti NC Kvilda v letech 2020–2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet návštěvníků	65 272	40 759	42 813	40 488	38 247

3.4.7. Návštěvnické centrum Srní

Adéla Kršňáková

Novinky v roce 2024

- vlčí smečka čítá 13 kusů
- výstava fotografií Jiřího Albrechta v sále
- dřevěný srub pro děti na hřišti
- návštěva prezidenta České republiky

Bezplatné komentované prohlídky k vlčí oboře v časech 10.00 a 14.00 hod. navštívilo v červenci a srpnu 1 892 návštěvníků.

Tabulka 45: Tržby NC Srní za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby NC Srní	Prodej	Parkoviště	Programy EV
Leden	54 827,-	94 980,-	800,-
Únor	203 771,-	299 150,-	
Březen	175 779,-	280 040,-	
Duben	62 223,-	83 810,-	
Květen	304 302,-	256 920,-	
Červen	300 702,-	260 440,-	950,-
Červenec	726 009,-	746 560,-	4 000,-
Srpen	678 560,-	716 590,-	
Září	199 630,-	241 720,-	2 100,-
Říjen	208 210,-	301 800,-	
Listopad	237,-	2 800,-	
Prosinec	34 871,-	95 450,-	
Celkem	2 949 122,-	3 380 260,-	7 850,-

Obrázek 18: Vlk obecný v zimě ve výběhu (autor: Karel Brož)

Tabulka 46: Počet programů environmentální výchovy

Měsíc	Počet výukových programů	Počet dětí, studentů na výukovém programu
Leden	1	16
Červen	1	19
Červenec	4	80
Září	1	42
Celkem	7	157

Tabulka 47: Srovnání tržeb NC Srní v letech 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Prodej	1 508 657,-	1 600 854,-	1 814 233,-	2 142 134,-	2 949 122,-
Parkoviště	1 462 215,-	2 585 831,-	2 688 721,-	3 218 460,-	3 380 260,-

Tabulka 48: Srovnání návštěvnosti NC Srní v letech 2020–2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet návštěvníků	88 289	91 389	84 643	108 711	117 351

3.4.8. Informační středisko Kvilda

Zývalová, Houzarová, Matějů

Novinky v roce 2024

- Na začátku roku jsme obdrželi informaci o neúspěchu projektu „Společně do budoucnosti“. Proto jsme zahájili práci na dalším, podstatně menším projektu SFŽP „Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda“, ve kterém jde především o výměnu zastaralé AV techniky a částečnou obměnu grafiky IS. Součástí projektu bylo i pořízení nového modelu od Stanislava Vršky, který zobrazuje těžkou práci a živobytí dřevařů na Šumavě v 18. a 19. stol.
- V průběhu roku jsme s kolegou Štěpánem Rosenkranzem instalovali postupně 3 výstavy: Památné stromy v CHKO Šumava fotografa Radka Plíhala, vítězné snímky ze soutěže Czech NaturePhoto a výstavu obrazů, které nesou souhrnný název Dotek Fantazie, autorky Moniky Paslerové.
- Připravily jsme 2 nové PPV: Vycházka za bobry a Po stopách zaniklých sklářských hutí
- V létě jsme řešili zničení modemu a jedné z kamer v kinosále po silné bouři.
- Do prostoru před IS byla umístěna umělecky ztvárněná část suchého stromu, jako upoutávka na letošní tematický rok tlejícího dřeva.
- Na začátku zimní sezóny dodala truhlárna pro naše IS nový stojan na lyže.
- Konec roku byl ve znamení nového projektu, kde se podařilo s firmou AV Media Systems dokončit první část – zpracování projektové dokumentace jako podkladu pro výběrové řízení.

Tabulka 49: Programy pro veřejnost IS Kvilda

	Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	Hod.
1	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	30.1.	10	4
2	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	6.2.	21	4
3	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	13.2.	21	4
4	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	20.2.	8	4
5	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	27.2.	18	4
6	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	5.3.	13	4
7	Sněžnice Kvildsko	Tyflocentrum Plzeň	5.3.	9	4
8	Sněžnice Kvildsko	Široká veřejnost	12.3.	2	4
9	Uklidíme Česko	Široká veřejnost	11.-12.5.	19	
10	Po Zlaté stezce	Široká veřejnost	20.6.	5	4
11	Po Zlaté stezce	Široká veřejnost	4.7.	13	4
12	Kvildské tisícovky	Široká veřejnost	11.7.	4	5
13	Tajemný svět rostlin	Široká veřejnost	18.7.	13	3

14	Od Chalupské slatě na Pivní hrnec	Široká veřejnost	24.7.	10	4
15	Po zaniklých sklářských hutích	Široká veřejnost	8.8.	25	5
16	Vycházka za bobry	Široká veřejnost	15.8.	25	3
17	Na skok k sousedům	Široká veřejnost	22.8.	14	7
Celkem				230	

Tabulka 50: Tržby IS Kvilda za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Kvilda	Prodej	PPV IS	Celkem
Leden	60247	200	60447
Únor	73565	1360	74925
Březen	40723	300	41023
Duben	5656	0	5656
Květen	48112	0	48112
Červen	59359	100	59459
Červenec	143375	800	144175
Srpen	160026	1280	161306
Září	59877		59877
Říjen	54031	0	54031
Listopad	2850	0	2850
Prosinec	18380	0	18380
Celkem	726201	4040	730241

Tabulka 51: Tržby IS Kvilda

Rok	Prodej
2019	920003
2020	729976
2021	530592
2022	687394
2023	727541
2024	726201

Obrázek 19: Program pro veřejnost – zimní vycházka na sněžnicích

Tabulka 52: Návštěvnost IS Kvilda

Rok	Návštěvnost
2019	78825
2020	58620
2021	34210
2022	56900
2023	57990
2024	55652

3.4.9. Informační středisko Stožec

Ivana Muziková

Provoz stožeckého informačního střediska zajišťovaly střídavě 2 pracovníce, které současně zajišťovaly provoz střediska environmentální výchovy Stožec a Lesní dílny Stožec (1 pracovníce kmenově v IS, 1 pracovníce kmenově v SEV a v Lesní dílně). V měsících září a říjen fungovalo IS Stožec v omezeném režimu z důvodu personálních změn. V roce 2024 se z větších a tradičních akcí pro veřejnost konalo např. Schování pod povrchem a Život v pralese.

Mimo akce pořádané přímo Správou NP Šumava se IS Stožec účastnilo i prezentace činnosti IS a SEV na akci pořádané obcemi Stožec a Haidmühle. Názvy jednotlivých akcí pro veřejnost, jejich počet a další statistické údaje o nich uvádíme níže v tabulce (PPV konané v Lesní dílně jsou uvedeny v jejich statistikách). V roce 2024 obsloužilo IS Stožec celkem 18 509 návštěvníků.

Tabulka 53: Programy pro veřejnost IS Stožec

	Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
1	Schování pod povrchem	doprovod	12.03.	9	3
2	Život v pralese	hry	09.07.	20	4
3	Život v pralese	hry	23.07.	35	4
4	Život v pralese	hry	06.08.	21	4
5	Život v pralese	hry	13.08.	9	4
6	Výklad k expozici		04.01.	25	1,5
7	Výklad k expozici		14.05.	25	1,5
8	Výklad k expozici		30.05.	20	1,5
9	Výklad k expozici		07.06.	40	1,5
	Celkem IS			204	

V roce 2024 se v IS Stožec uskutečnilo 9 programů pro veřejnost. Organizovaných akcí se zúčastnilo celkem 204 osob. Vedle akcí pro veřejnost pořádaných informačním střediskem běžely současně akce v Lesní dílně – viz statistiky Lesní dílny. Na organizaci těchto akcí se IS Stožec podílelo.

Tabulka 54: Tržby IS Stožec za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Stožec	Prodej	PPV IS	Rok 2024
Leden	9 633,00 Kč	00,00 Kč	9 633,00 Kč
Únor	25 645,00 Kč	00,00 Kč	25 645,00 Kč
Březen	22 108,00 Kč	180,00 Kč	22 288,00 Kč

Duben	87,00 Kč	0,00 Kč	87,00 Kč
Květen	42 450,00 Kč	0,00 Kč	42 450,00 Kč
Červen	63 777,00 Kč	0,00 Kč	63 777,00 Kč
Červenec	111 815,00 Kč	1 650,00 Kč	113 465,00 Kč
Srpen	115 400,00 Kč	900,00 Kč	116 300,00 Kč
Září	37 067,00 Kč	0,00 Kč	37 067,00 Kč
Říjen	29 264,00 Kč	0,00 Kč	29 264,00 Kč
Listopad	1 658,00 Kč	0,00 Kč	1 658,00 Kč
Prosinec	8 360,00 Kč	0,00 Kč	8 360,00 Kč
Celkem	467 264,00 Kč	2 730,00 Kč	469 994,00 Kč

Pozn.: PPV konané v Lesní dílně jsou uvedeny v jejích statistikách.

Tabulka 55: Tržby celkem v IS Stožec od roku 2019 do roku 2024

Měsíc	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Leden	9 533 Kč	9 199 Kč	690 Kč	6 224 Kč	10 955 Kč	9 633 Kč
Únor	16 121 Kč	21 697 Kč	0	19 035 Kč	24 341 Kč	25 645 Kč
Březen	21 654 Kč	1 749 Kč	0	21 582,36 Kč	22 482 Kč	22 288 Kč
Duben / Květen	51 708 Kč	874 Kč	12 269 Kč	62 617 Kč	51 811 Kč	42 537 Kč
Červen	53 372 Kč	35 720 Kč	64 975 Kč	65 883 Kč	76 040 Kč	63 777 Kč
Červenec	122 456 Kč	146 202 Kč	115 627 Kč	133 036,20 Kč	111 612,40 Kč	113 465 Kč
Srpen	137 316 Kč	151 735 Kč	119 505 Kč	125 460,40 Kč	120 681 Kč	116 300 Kč
Září	50 066 Kč	38 257 Kč	54 159 Kč	48 146,40 Kč	67 245,40 Kč	37 067 Kč
Říjen	27 940 Kč	8 182 Kč	54 660 Kč	37 995 Kč	37 586 Kč	29 264 Kč
Listopad / Prosinec	6 784 Kč	6 474 Kč	13 627 Kč	20 699 Kč	9 355 Kč	10 018 Kč
CELKEM	496 950 Kč	420 536 Kč	435 512 Kč	540 678,36 Kč	532 108,80 Kč	469 994 Kč

Tabulka 56: Návštěvnost IS Stožec od roku 2019 do roku 2024

Měsíc	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Leden	546	715	-	423	515	647
Únor	988	952	-	814	1 001	992
Březen	712	256	-	780	957	757
Duben	348	-	-	560	110	50
Květen	1 440	-	656	1 413	1 415	1 679
Červen	2 534	1 848	2 402	2 673	2 813	2 174
Červenec	7 684	6 330	5 905	6 324	5 052	5 023
Srpen	9 931	6 300	6 017	7 203	5 246	4 453
Září	1 794	1 948	2 119	1 583	2 340	1 140
Říjen	1 404	392	1 821	1 810	1 507	1 298
Listopad	210	-	20	206	234	0
Prosinec	434	117	341	444	275	299
CELKEM	28 025	18 858	19 281	24 233	21 465	18 509

3.4.10. Informační středisko Alžbětín*Hana Faitová*

IS Alžbětín leží přímo na hranici v historické nádražní budově a představuje unikátní projekt ochrany přírody čtyř chráněných krajinných území NP Šumava a NP Bavorský les, CHKO Šumava a Naturpark. Součástí IS je komplex výstav „Svět přírodního parku“. Zde v tomto roce byla již téměř dokončena modelová železnice na ploše 260 m². Muzeum je zpoplatněno.

Ke zhlédnutí zdarma jsou výstavy „Hranice – studená válka“ a zaniklá obec „Stodůlky“.

Tabulka 57: Programy pro veřejnost IS Alžbětín

	Název	Kategorie	Den konání	Počet účast.	hod.
1	Návštěva Domu divočiny	Komentovaný doprovod	15. 7.	3	5
2	Výlet za bobry	Komentovaný doprovod	26. 8.	0	0
	Celkem IS			3	5

Tabulka 58: Tržby IS Alžbětín za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Alžbětín	Prodej	PPV IS	Rok 2024
Leden	1 844 Kč	0 Kč	1 844 Kč
únor	2 763 Kč	0 Kč	2 763 Kč
Březen	2 313 Kč	0 Kč	2 313 Kč
Duben	1 285 Kč	0 Kč	1 285 Kč
Květen	3 721 Kč	0 Kč	3 721 Kč
Červen	3 224 Kč	0 Kč	3 224 Kč
Červenec	8 879 Kč	60 Kč	8 939 Kč
Srpen	9 017 Kč	0 Kč	9 017 Kč
Září	6 216 Kč	0 Kč	6 216 Kč
Říjen	3 963 Kč	0 Kč	3 963 Kč
Listopad	1 139 Kč	0 Kč	1 139 Kč
Prosinec	182 Kč	0 Kč	182 Kč
Celkem	44 543	60 Kč	44 603 Kč

Středisko je česko-německé a provozují ho dva subjekty NPŠ a Naturpark, uváděné tržby jsou pouze za české zboží.

Tabulka 59: Srovnání tržeb za roky 2020–2024

IS Alžbětín	2020	2021	2022	2023	2024
Tržby	30 476 Kč	32 113 Kč	51 180 Kč	62 122	44 603 Kč

Tabulka 60: Srovnání návštěvnosti za roky 2020–2024

IS Alžbětín	2020	2021	2022	2023	2024
Návštěvnost	22 754	14 145	27 139	30 062	34 059

Na návštěvnosti se vysoce podílí převážně němečtí turisté. V roce 2024 bylo z celkového množství návštěvníků 20 227 cizinců.

Obrázek 20: Modelová železnice v expozici muzea.

3.4.11. Informační středisko a rozhledna Poledník

Adéla Kršňáková

Novinky v roce 2024

- Otevírací doba květen až říjen, sezónní informační středisko.
- Vstup do budovy a na vyhlídku přes turniketovou bránu.
- Obsluha: Miroslava Soldátová, Štěpánka Krejčíková, Zdeňka Lidáková, Dana Bicková, Anežka Pourová, DPČ.
- Nové expoziční a výstavné prvky v budově rozhledny.
- Bufetové občerstvení.

Tabulka 61: Tržby IS Poledník za rok 2024 rozepsané dle jednotlivých činností

Tržby IS Poledník	Prodej	Vstupenky
Květen	3 440	33 420
Červen	19 747	168 450
Červenec	51 197	435 120
Srpen	44 903	422 250
Září	22 607	140 100
Říjen	22 263	156 720
Celkem	144 117	1 356 060

Tabulka 62: Srovnání tržeb IS Poledník v letech 2020–2024

Rok	2020	2021 (pouze říjen)	2022	2023	2024
Prodej	0	27 142	207 683	249 482	144 117
Vstupenky	0	110 250	1 581 620	1 480 710	1 356 060

Tabulka 63: Srovnání návštěvnosti IS Poledník v letech 2020–2024

Rok	2020	2021 (pouze říjen)	2022	2023	2024
Počet návštěvníků	0	2 243	16 439	15 325	14 295

Obrázek 21: Pokladna Informačního střediska Poledník

3.4.12. Informační středisko Svinná Lada

Zývalová Dana, Matějů Petra

Novinky v roce 2024

- Informační středisko bylo otevřeno od května do října
- Obsluhu tvořili 2 proškolení brigádníci, kteří prováděli nově i komentované doprovody do slatě.
- Součástí jejich pracovní náplně byl nově i úklid informačního střediska.

- Firma SeeMax řešila v rámci servisních prohlídek v průběhu sezóny výměnu velkoplošné obrazovky, opravu PC u dotykového panelu „Vývoj rašelinišť“ a úpravu dětské hry v infokiosku
- Z důvodu častého výpadku elektřiny byl vyměněn hlavní jistič v budově.
- U jezírka byl instalován nový infopanel s tématem „Vážky“.

Tabulka 64: Tržby IS Svinná Lada za rok 2024

Tržby IS Svinná Lada	Prodej
Květen	17503
Červen	30753
Červenec	70698
Srpen	70030
Září	35437
Říjen	17458
Celkem	241 879

Tabulka 65: Vývoj tržeb za období 2019–2024

Tržby IS Svinná Lada	Prodej
2019	431041
2020	198805
2021	220931
2022	242590,80
2023	265676
2024	241 879

Tabulka 66: Vývoj návštěvnosti za období 2019– 2024

Návštěvnost IS Svinná Lada	
2019	34727
2020	27848
2021	16574
2022	17330
2023	20460
2024	17858

3.4.13. Informační středisko Idina Pila

Adéla Kršňáková

Novinky v roce 2024

- Otevírací doba květen – říjen, sezónní informační středisko.
- Obsluha: Jana Hošková, Vlasta Sombatiová, DPČ.
- Poválkový chodník k Boubínskému jezírku.
- Uzavřená stezka k Boubínské rozhledně.

Tabulka 67: Tržby IS Idina Pila za rok 2024

Tržby IS Idina Pila	Prodej
Květen	2 624
Červen	12 326
Červenec	40 200
Srpen	41 751
Září	7 635
Říjen	4 522
Celkem	109 058

Tabulka 68: Srovnání tržeb IS Idina Pila v letech 2020–2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Prodej	162 054	117 591	0	144 441	109 058

Tabulka 69: Srovnání návštěvnosti IS Idina Pila v letech 2019–2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Počet návštěvníků	13 039	10 711	0	9 623	8 318

3.4.14. Dotační projekty oddělení informačních středisek a středisek environmentální výchovy roce 2024

Martina Kučerová

Tabulka 70: Seznam dotačních projektů

Název projektu	Celková částka v projektu	Ukončení projektu
Ze světa lesních samot Březník – expozice Březník	1 334 626,50	2024
Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda	2 392 170	2025
Národní park Šumava je tou nejlepší učebnou pod širým nebem	1 698 106	2026

Ze světa lesních samot Březník – expozice Březník

V roce 2024 byla dokončena výstava v budově Březník na téma románu Karla Klostermanna Ze světa lesních samot. Výstava je umístěna v podkroví budovy Březník. Výstava se nachází v podkroví budovy a je rozdělena do dvou částí na malé a velké dějiny. Velké dějiny představují dějiny lokality Březník od roku 1356 až po současnost. Na úvodních panelech výstavy se dozvíte klíčové události tohoto období, která jsou významná pro život v lokalitě.

Druhá část výstavy má ve svém středu jedinečný model, který představuje lokalitu Březníku ve druhé polovině 19. století. Kamenná myslivna, původní dřevěná hájovna a dřevěné domky dřevařů s hospodářskými objekty nás zavedou do historie této lokality. Model vytvořil Stanislav Vrška na

základě podkladů od historika Petra Klučiny, který musel pátrat ve starých dokumentech pro co nejpřesnější ztvárnění života na Šumavě v daleké historii. Architekti Jan Zákostelecký a Pavel Halgaš navrhli výstavu tak, abyste se na chvíli ocitli na staré Šumavě. K tomu napomáhá hra světla, stínohra ale také zvuky šumavské přírody. Expoziční panely jsou doprovázeny krátkými texty ve třech jazykových mutacích.

Pro ty, kteří byste se chtěli o historii této lokality dozvědět více, jsme vydali brožuru „Březník – Ze světa lesních samot“, jejímž autorem je Petr Klučina. Výstava bude otevřena od poloviny června do konce října.

Obrázek 22: Úvodní panel nové expozice v budově na Březníku

Obrázek 23: Nová expozice v budově na Březníku s modelem uprostřed místnosti

Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda

Expozice informačního střediska Kvilda je řešena formou kombinace moderních technologií a výstavních expozičních prvků. V rámci tohoto projektu je řešena výměna AV technologií (hardware i software) z důvodu jejich provozního zastarání.

Expozice informačního střediska zůstanou ve stejném rozsahu, pouze dochází k jejich modernizaci a aktualizaci, popř. doplnění některých prvků. V roce 2024 proběhly přípravné fáze pro realizaci modernizace. Stanislav Vrška vytvořil dle historických podkladů model osídlené krajiny horské Šumavy s ukázkou lesních řemesel. Hlavní aktivity projektu proběhnou v roce 2025.

Obrázek 24: Model osídlení krajiny s ukázkou lesních řemesel

Národní park Šumava je tou nejlepší učebnou pod širým nebem

V rámci projektu budou realizovány tyto moduly vzdělávání:

- terénní a vnitřní výukové programy,
- badatelské výukové programy,
- programy zaměřené na geologii Šumavy,
- přírodovědná soutěž,
- specifické akce pro partnerské školy a školky Národního parku Šumava,
- semináře pro pedagogy,
- nové vzdělávací pomůcky a materiály na podporu zvyšování vzdělávání.

V roce 2024 byly pořízeny nové badatelské pomůcky určené pro realizaci výukových programů. Klíčovou pomůckou pro úvodní aktivity byly pořízeny psychomotorické padáky s vyobrazením základních biotopů Národního parku Šumava, a mapy Národního parku Šumava tištěné na látku. Pro

vzdělávací programy byla zakoupena řada pomůcek podporujících badatelskou výuku – pomůcky pro pozorování vodních a lučních bezobratlých, modely životních cyklů obojživelníků a hmyzu ale také interaktivní vzdělávací panely pro středisko environmentální výchovy Horská Kvilda. Hlavní aktivity projektu proběhnou v roce 2025.

Obrázek 25: Účastníci terénního výukového programu poznávají biotopy Šumavy hrou s několika druhy psychomotorických padáků – exkluzivně vyrobených pro Správu NP Šumava.

Obrázek 26: Díky dotačnímu titulu střediska EV pořídila výbavu na badatelské výukové programy.

Obrázek 27: Novinkou v pomůckách vyrobených na míru pro výukové programy NP Šumava jsou velkoformátové mapy tištěné na plátně.

4. Odbor ochrany přírody

Martin Starý

Odbor ochrany přírody se skládá ze čtyř oddělení: Oddělení monitoringu lesa, Oddělení krajinné ekologie, Oddělení zoologie a Oddělení vod a mokřadů.

V práci Oddělení monitoringu lesa dominuje výzkumná a monitorační činnost. Oddělení krajinné ekologie se zabývá spíše odbornou činností spojenou s praktickou ochranou přírody na bezlesích plochách. Oddělení vod a mokřadů se věnuje zejména revitalizačním a managementovým zásahům do vodních biotopů, monitoringu jejich stavu i změn po provedených opatřeních. Pracovníci Oddělení zoologie provádějí jak zoologický monitoring, tak do tohoto oddělení spadá praktická ochrana v rámci Záchrané stanice pro hendikepovaná zvířata, či rybí líhně. Pracovníci Odboru ochrany přírody též připravují odborné podklady pro výkon státní správy.

V roce 2024 probíhala mezinárodní spolupráce podpořená především skrze dotační projekty. Probíhal projekt na monitoring vlka obecného realizovaný ve spolupráci se správou Národního parku Bavorský les a Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Správa NP Šumava se účastnila jako asociovaný partner projektu AI Forest. Na konci roku 2024 byl zdárně ukončen projekt LIFE for Mires. Zároveň na konci roku 2024 probíhala intenzivní práce na nových projektových žádostech.

Velmi důležitou aktivitou byla práce na projednávání návrhu klidových území v radě NP Šumava, kde byla dohoda nad návrhem v roce 2024 hlasováním schválena.

4.1. Oddělení krajinné ekologie

Miroslav Černý

Oddělení zaměřuje svou činnost zejména na stanovení koncepcí, managementů, metodik a vnitřních předpisů nezbytných pro výkon péče o ekosystémy NP odbornými útvary, ale také zajištění dodavatelských managementů (od zajištění finančních prostředků přes podklady pro výběrová řízení po předání a převzetí prací v terénu od dodavatelů). Kromě toho pracovníci oddělení posuzují nebo se vyjadřují k činnostem plánovaným jinými odbory, vypracovávají odborná vyjádření pro jiné odbory – zejména pro Odbor vnitřní správy, Odbor ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava a Odbor ochrany složek přírody NP Šumava, případně se vyjadřují (připomínají) k externím návrhům dokumentů, vztahujících se k řešené tematice. V roce 2024 pokračovaly práce na Koncepci péče o nelesní ekosystémy Národního parku Šumava. Byly také řešeny návrhy na změny dílčích ploch na nelesní půdě a to ve vztahu k cílům a zonaci národního parku. Oddělení se podílelo na komplexních pozemkových úpravách. Stejně jako v předchozím roce se jednalo o více souběžně probíhajících komplexních pozemkových úprav, největší objem prací byl v případě k.ú. Želnava. Průběžně je všemi pracovníky plněna nálezořová databáze AOPK ČR.

Od roku 2022 převzala Správa Národního parku Šumava od AOPK ČR garantství nad Aktualizací vrstvy mapování biotopů soustavy N2000 na území NP Šumava. V roce 2024 byly aktualizovány 4 okrsky. Dále se ve spolupráci s metodickými guaranty pokračovalo v postupnému vymezování dolní hranice horských

smrčin, která by měla mapovatelům pomoci při aktualizaci okrsků v místy komplikovaných podmínkách vrcholových partií Šumavy.

4.1.1. Činnosti vztahující se k nelesní půdě na území NPŠ

Romana Roučková, Daniela Steinbachová, Veronika Kolářová, Eva Nováková, Ivo Hrazánek

Tato aktivita zahrnuje řadu činností spojených s péčí o nelesní pozemky a krajinu. Péče o bezlesí je zaměřena především na zajištění vhodného managementu z hlediska ochrany přírody a na přípravu koncepčních materiálů a dalších podkladů potřebných pro činnost Správy.

Součástí běžné agendy byla četná posouzení, stanoviska a vyjádření k plánovaným zásahům nebo záměrům majícím vztah k nelesním ekosystémům. Probíhala jednání zejména se zemědělský hospodařícími subjekty.

Na konci roku 2019 se Správa Národního parku Šumava stala zemědělským subjektem a od roku 2020 může tedy pobírat základní zemědělské dotace na plochy, které jsou sekány územními pracovišti. Celkem Správa na své náklady v roce 2024 posekala 27,05 ha.

Na přelomu roku 2023 a 2024, v době vegetačního klidu, byly zahájeny práce na odstraňování náletových dřevin z luk a pastvin na těchto lokalitách: Furik, Bučina, Kvilda, Palečkovna, Modrava, Srní, Roviny, Stodůlecký a Kamenný most, Koskuba. Celková plocha zásahu je cca 34 ha. Dále se realizovalo frézování pařezů na několika plochách, kde je žádoucí navrátit seč.

4.1.2. Pachtovní smlouvy - stanovení vhodných managementů na zemědělsky obhospodařované půdě a činnosti spojené s existencí dotačních titulů AEKO a EZ (Agroenvironmentálně klimatická opatření a Ekologické Zemědělství)

Za účelem zajištění péče o krajinu Správa propachtovává některé pozemky k šetrnému zemědělskému hospodaření. Součástí pachtovních smluv je stanovený management na propachtovaných pozemcích zohledňující v plné míře potřeby ochrany přírody. Na konci roku 2024 končila část pachtovních smluv, a tak byly uzavřeny nové pachtovní smlouvy na původní plošný rozsah s úpravami vycházejícími jak z požadavků Správy, tak z opodstatněných návrhů zemědělců. Dále byly uzavírány smlouvy na užívané pozemky převedené na Správu od Státního pozemkového úřadu (SPÚ). V souvislosti s převodem pozemků od SPÚ byly dále připravovány i podklady pro nájemní smlouvy na nezemědělsky užívané pozemky včetně kontroly stavu na místě. Tyto podklady byly připravovány i pro končící dosavadní nájemní smlouvy). Průběžně byly prováděny kontroly hospodaření a řešeny případné zjištěné nedostatky. Na začátku roku 2024 bylo vypsáno 6 výběrových řízení na propachtování pozemků vhodných k zemědělskému hospodaření a následně byly uzavřeny smlouvy s pachtýřem.

4.1.3. Realizace nadstavbových a speciálních managementů na bezlesí

V rámci nadstavbových managementů byla v roce 2024 zajišťována řada činností – seč vytipovaných lokalit (jak ruční seč, tak seč speciální mechanizací) a extenzivní pastva ovci, skotem a koňmi. Dále byly prováděny opakované zásahy na plochách s výskytem invazních rostlinných druhů - lupiny mnoholisté, kolotočnicku ozdobného, netýkavky žláznaté a obou invazních druhů zlatobýlů. Činnosti

zahrnovaly mimo jiné i přípravu odborných podkladů pro realizaci veřejných zakázek pro výběr realizačních firem a rozsáhlou administrativní činnost spojenou s touto problematikou.

V roce 2024 bylo celkem ošetřeno extenzivní pastvou a sečí 126,76 ha (včetně projektu viz kapitola 5.1.6.), výhrab mechorostů byl proveden na čtyřech lokalitách, celkem na 1 ha. Tato nezbytná managementová opatření byla prováděna pro zachování a podporu biodiverzity stanovišť. Jedná se zejména o biotopy „smilkové trávníky“, „vřesoviště“, „slatinné louky“ a také pro podporu zvláště chráněných druhů např. hořec panonský (*Gentiana panonnica*), běloprstku bělavou (*Pseudorchis albida*), chřástala polního (*Crex crex*), tetřívka obecného (*Lyrurus tetrix*) apod. Biomasa z dodavatelsky sečených ploch byla ukládána na místech určených Správou NPŠ, v následujících letech bude Správa tyto komposty kompostovat ve vlastní režii.

Pro sledování efektivity realizovaných managementových opatření bylo na již dříve založených plochách vyhotoveno opakované snímkování vegetace.

V rámci managementových opatření s cílem omezení šíření a redukce vyskytujících se invazních druhů rostlin byly v roce 2024 realizovány celkem zásahy na 61 ha prostřednictvím dodavatelů a zemědělských subjektů.

- Dodavatelské zajištění se týkalo 21 lokalit napříč celým územím NP. Z toho byly projektové lokality (16 lokalit - viz kapitola 5.1.5.) hrazeny 100% dotací SFŽP a ostatní lokality (tj. 5) z programu MŽP PPK a SMVS. Dodavatelské služby byly zadávány dle výsledků veřejné soutěže v rámci dynamického nákupního systému, který má Správa pro tyto činnosti s dodavateli uzavřený.
- Prostřednictvím zemědělských subjektů byla redukce invazní lupiny mnoholisté zajištěna v roce 2024 celkem na ploše 25 ha ve třech lokalitách. Tyto akce byly hrazeny z programu PPK a jedna akce z rozpočtu Správy.

Invazní rostliny byly redukovány, vedle výše uvedených zásahů, také svépomocí prostřednictvím vlastních zaměstnanců Správy a také využitím dobrovolníků, studentských praxí a brigádníků z řad veřejnosti. Jednalo se zejména o ostatní invazní rostlinné druhy jako je netýkavka žláznatá a zlatobýly kanadský a obrovský.

Udržitelnost projektu „Péče o bezlesí na území Národního parku Šumava“ byla v roce 2024 realizována zemědělskými subjekty v rámci jejich hospodaření na celkové ploše 42,7 ha.

4.1.4. Projekt Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – II. Etapa

V roce 2023 byl ukončen čtyřletý projekt OPŽP s názvem „Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – I. etapa“. Projekt řešil redukci invazní lupiny mnoholisté (dále jen lupina) na čtyřech vybraných lokalitách v NP Šumava. Lupinu v minulých letech Správa aktivně redukovala mimo projekt i na dalších lokalitách výskytu napříč celým územím národního parku. Pro úspěšné navázání započaté práce s redukcí lupiny na celém území Národního parku, byl pro následujících 6 let, v roce 2023, podán navazující projekt OPŽP s názvem „Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava – II. Etapa“, řešící redukci lupiny

na většině silně invadovaných lokalit NP Šumava. Rozhodnutí o schválení projektu Správa obdržela na začátku roku 2024 a vzápětí započala s jeho realizací. Projekt si dává za cíl pokračování s pravidelnou a opakovanou redukcí populací lupiny a tím zajištění jejího systematického oslabování a současně tím tlumení i jejího šíření. Samotnou redukcí je míněno opakované (min. 3x, většinou však 5x během vegetační sezóny) a dlouhodobé (každý rok trvání projektu) sekání/vytrhávání a odstraňování nadzemních částí lupiny na stanoveném území nejpozději v době květu tak, aby bylo znemožněno vysemenění a samotná rostlina byla oslabována.

Obrázek 28 Redukce populace invazní rostliny lupiny mnoholisté.

4.1.5. Projekt Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně – I. Etapa v letech 2023 – 2028

Ivo Hrazánek, Romana Roučková

<https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2024/03/info-pro-web-knizeci-plane.pdf>

V roce 2024 proběhla první sezona projektu „Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně – I. Etapa v letech 2023 – 2028“ (reg. Číslo CZ.05.01.06/01/22_029/0000864). Projekt je financovaný Evropskou unií v rámci Operačního programu Životní prostředí. Projekt je zaměřen na podporu složek biodiverzity nelesních typů přírodních stanovišť a ptačích druhů na ně vázaných. Jedná se o péči zaměřenou na nelesní ekosystémy, především na sekundární bezlesí, ze kterého těží mnoho ohrožených druhů. Péče o takováto stanoviště spočívá v přesně cílených a naplánovaných managementových opatřeních, mezi něž patří např. seče, pastva dobytka, prosvětlování lokalit či strhávání drnu. Takováto opatření přispívají ke zkvalitnění lučních společenstev a zvýšení biodiverzity a to nejen flory, ale i fauny, jenž je vázaná na nelesní ekosystémy. Mezi druhy rostlin, které jsou hlavními předměty ochrany tohoto projektu, patří např. zranitelná srpnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*), ohrožená orchidej prstnatec májový (*Dactylorhiza majalis*) či kriticky ohrožený rozchodník huňatý (*Sedum villosum*), jehož populaci se již v minulých letech podařilo vhodným managementem navýšit z několika desítek na několik tisíc jedinců. Mezi významné druhy živočichů, které jsou na bezlesí vázané, patří např. silně ohrožený tetřívka obecný (*Lyrurus tetrix*), chřástal polní (*Crex crex*) či silně ohrožená bekasina otavní

(*Gallinago gallinago*). Vhodným managementem dochází k podpoře těchto druhů skrze zvyšování kvality jejich biotopů. Doba fyzické realizace projektu je stanovena od 1. 1. 2024 do konce roku 2029. Na projektu pracuje jeden odborný pracovník na plný úvazek a jeden odborný garant na 0,2 úvazku.

Minitendry se v roce 2024 soutěžily skrze nově zavedený dynamický nákupní systém. Celkem bylo v rámci projektu vysoutěženo 21 minitendrů speciálních managementů (seč, pastva ovcí, strhávání drnu) za 1 027 969,67 Kč na celkové ploše 21,565 ha. Rostlinná hmota získaná pomocí speciálních managementů (seče) je kompostována na místě, kde stála bývalá rota pohraniční stráže na Knížecích Pláních. Takto získaný kompost bude dále dle potřeby využit. Kromě výše uvedených opatření byla ve spolupráci s ÚP Borová Lada na lokalitě provedena seč na 36 ha. Navíc dva pachtýři zemědělsky hospodaří v rámci lokality na 92 ha. V rámci projektové lokality se také nachází 3 plochy (vždy po dvou čtvercích), na kterých probíhá fytocenologické snímkování, které monitoruje vliv managementových opatření na změny druhového složení rostlin a jejich pokryvnost.

Obrázek 29 Pastva ovcí je účinným prostředkem ochrany a zkvalitňování nelesních biotopů a složení rostlinného společenstva

4.2. Oddělení vod a mokřadů

Eva Zelenková

Většinu činnosti Oddělení vod a mokřadů naplňovaly aktivity posledního roku projektu LIFE: TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIRES FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST. Síť sezónních stanic zajišťuje monitoring mezoklimatických a hydrologických poměrů a částečně monitoring rašelinišť. Pokračovaly aktivity spojené s ochranou perlorodky říční v rámci nového projektu “Podpora populace perlorodky říční na Šumavě”.

4.2.1. Monitoring hydrometeorologický poměrů

Eva Zelenková

V roce 2024 pokračoval provoz systému bezobslužných malých sezónních mezoklimatických a hydrologických stanic. V provozu je 6 meteorologických stanic s GSM přenosem, osazených měřeními

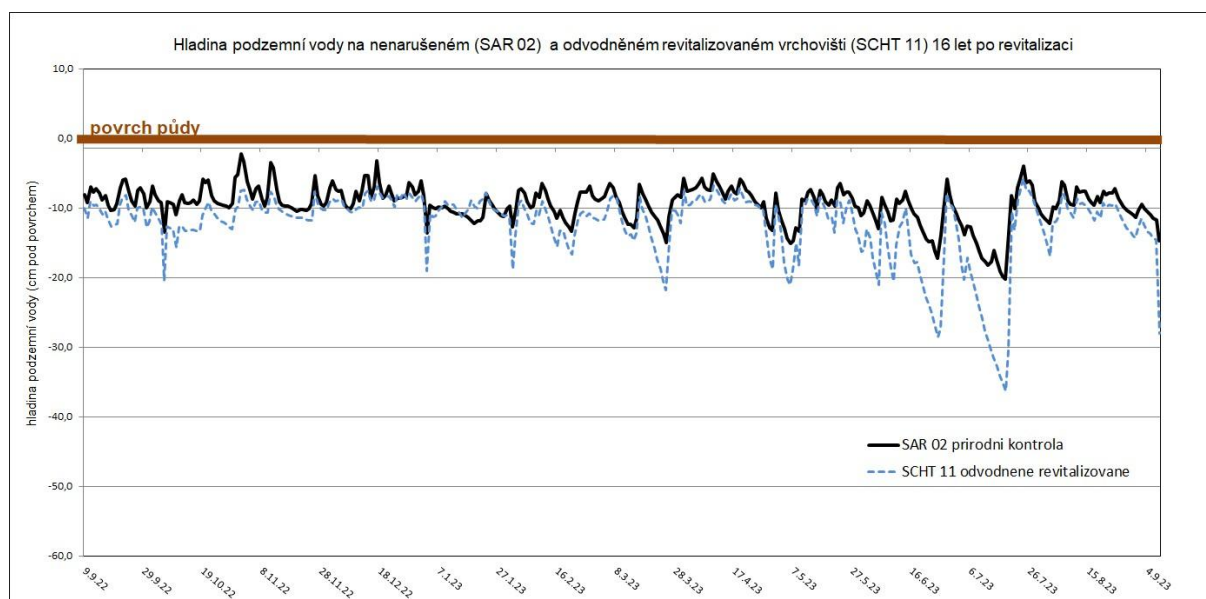
srážek, teploty vzduchu a půdy, rychlosti a směru větru. Dále je v provozu 11 hydrologických stanic s GPRS přenosem, které zajišťují měření průtoků. Stanice pod obcí Volary (měří i vodivost a teplotu) byla využita při monitoringu kvality vody Volarského potoka ovlivňovaného odlehčovými vodami. Další tři z nich také měří teplotu, pH a vodivost vody. Získaná data jsou zálohována v datovém archivu a dle potřeb využívána pro další analýzy.

4.2.2. Monitoring šumavských rašelinišť

Ivana Bufková

V roce 2024 pokračoval monitoring rašelinišť, který je zaměřen na vyhodnocení úspěšnosti prováděných revitalizačních opatření pomocí sledovaných parametrů (kvalita vody, hladina podzemní vody, mikroklima (vlhkost vzduch, vlhkost půdy), chemismus povrchové vody (analýzy zahrnují stanovení pH, konduktivity, DOC, TOC, SO₄, NO₃, N-NO₃, NH₄, PO₄, P-PO₄, celkový N a celkový P, Ca, Mg, Al a celkové Fe), srážky, odtokové poměry, vegetace a vybrané vzácné druhy cévnatých rostlin). Monitoring i revitalizace mokřadů jsou tímto vzájemně koordinovány a propojeny. Sledovány jsou odvodněné a následně revitalizované lokality a kontrolní přírodní lokality. Cílovými habitaty jsou horská a údolní vrchoviště, lesní a nelesní minerotrofní rašeliniště (rašelinné smrčiny a ostřicové fény). Na kontrolních lokalitách jsou vzhledem k dlouhé časové řadě dat (19 let) jako bonus analyzovány též změny, které souvisí s probíhající změnou klimatu a extrémními výkyvy počasí.

Metodika monitoringu rašelinišť v roce 2023 zahrnovala měření hladiny podzemní vody, kvalitu vody na odtoku z lokalit určených k revitalizaci a kontrolních toků z neovlivněných povodí (ve vzorcích vody bylo měřeno pH, konduktivita, DOC, SO₄, NO₃, NH₄, PO₄, Ca, Mg, Al a celkové Fe). Mikroklimatické poměry byly charakterizovány pomocí dat o teplotě a vlhkosti vzduchu a půdy v rozdílných úrovních nad a pod povrchem půdy. Monitoring rašelinišť byl koordinován s monitoringem mokřadů revitalizovaných v rámci projektu LIFE for MIREs.

Graf 3 Hladina podzemní vody na nenarušeném rašeliništi Šárecká slať a rašeliništi Schachtenfilz revitalizovaném před 16 lety

4.2.3. Projekt LIFE for MIREs

Ivana Bufková

Rok 2024 byl závěrečným rokem šestiletého mezinárodního projektu „TRANS-BOUNDARY RESTORATION OF MIREs FOR BIODIVERSITY AND LANDSCAPE HYDROLOGY IN SUMAVA AND BAVARIAN FOREST“. Hlavním garantem projektu a příjemcem 60 % evropské podpory z programu LIFE je Správa NP Šumava. Na projektu spolupracují další tři partneři: NP Bavorský les, Jihočeská univerzita České Budějovice a BUND Naturschutz Bayern e. V. Cílem tohoto projektu je zlepšení přírodního stavu poškozených rašelinišť i dalších mokřadů a obnova vodního režimu na ploše 2 059 ha. Projekt probíhá v letech 2018 – 2024 (webová stránka: life.npsumava.cz).

Během roku dobíhaly **revitalizační** práce na posledních lokalitách (Zhůří II, Stráženská slať, Pod Lovčí, Mlynářská slať, Bučina a Ježová). Na lokalitách byla provedena opatření směřující k eliminaci zrychleného odtoku, zastavení vertikální eroze a zvýšení hladiny podzemní vody na úroveň blízkou přirozenému stavu biotopů. Odvodňovací kanály byly zablokovány dřevěnými přehrádkami a zasypany zeminou. Potoky svedené do sítě odvodňovacích kanálů byly vráceny do původních koryt. Poslední terénní práce byly ukončeny v listopadu 2024. K datu 30. 12. 2024 bylo za celé období řešení projektu revitalizováno 44 mokřadních lokalit na celkové ploše 2182 ha, bylo zrušeno 212 km odvodňovacích kanálů a bylo obnoveno 35 km potoků a 28 pramenišť. Stanovené revitalizační cíle projektu byly kompletně splněny a v řadě parametrů dokonce významně překročeny.

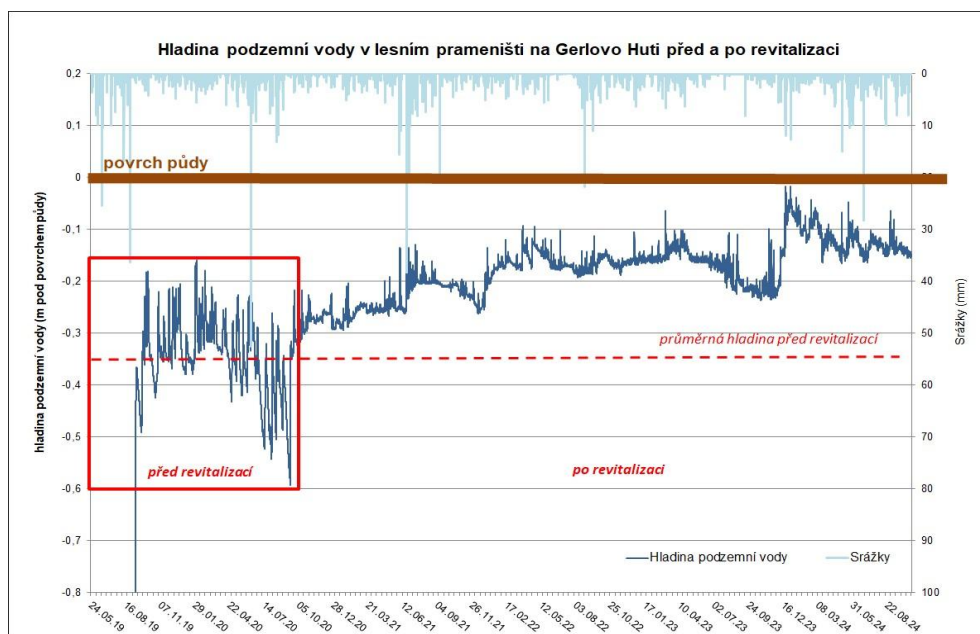

Obrázek 30 Říčka Častá na lokalitě Stráženská slať před (vlevo) a po revitalizaci (vpravo).

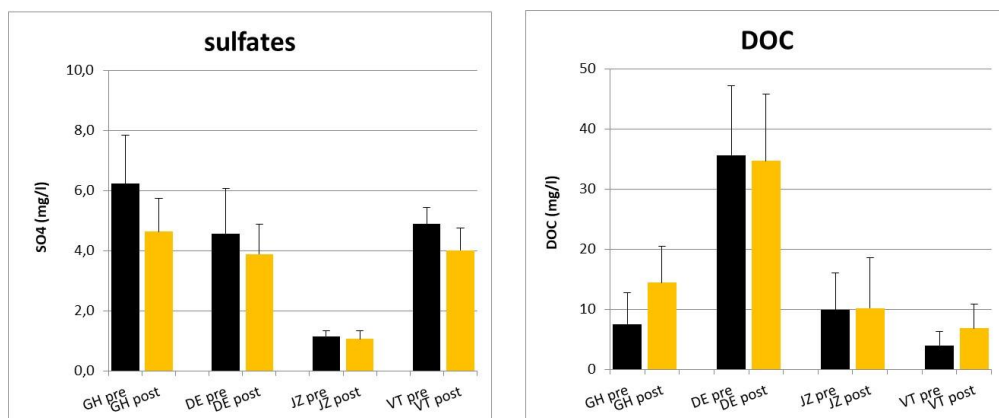

Obrázek 31 Odvodňovací kanál na Jezerní slati před (vlevo) a po provedené revitalizaci lokality (vpravo).

Současně byl ve stejném designu jako v předchozích letech prováděn monitoring revitalizovaných lokalit. Sledována byla hladina podzemní vody (15 lokalit), vlhkost půdy (25 lokalit), chemismus vody na odtoku z revitalizovaných povodí (6 závěrečných profilů), odtokové poměry (6 profilů) a vegetace (100 TMP). Na konci roku 2024 byla zpracována závěrečná monitorační zpráva pro EU. Výsledky monitoringu ukazují bezprostřední odpověď biotopů na prováděná revitalizační opatření. Na většině sledovaných lokalit došlo po revitalizaci k významnému zvýšení hladiny podzemní vody a její stabilizaci. Pozitivní vliv revitalizace na zvýšení objemové vlhkosti půdy se projevil především na rašeliništích, na nerašelinných biotopech byl vliv nevýrazný. Výsledky chemických analýz naznačují, že po revitalizaci většinově dochází ke snížení dusičnanů, celkového fosforu, síranů a elektrické konduktivity. Naopak se mírně zvyšuje obsah amonných iontů, fosfátů, rozpuštěného uhlíku, celkového hliníku a železa. Vzhledem ke krátké časové řadě dat se však jedná o velmi předběžné výsledky ukazující okamžitou odpověď, která je ovlivněna zemními pracemi při realizaci hydrologických opatření. Dlouhodobý dopad revitalizací na kvalitu vody se ukáže až po delší době sledování (5-10 let). Monitoring bude proto pokračovat i po ukončení LIFE projektu.

Graf 4 Hladina podzemní vody v pramenné části rašelinné smrčiny na lokalitě Gerlova Huť před a po revitalizaci

Graf 5 Obsah síranů a celkového rozpuštěného uhlíku na odtoku z revitalizované lesní lokality Gerlova Huť před a po revitalizaci

Vedle hydrologických revitalizací a monitoringu proběhlo v roce 2024 velké množství akcí pro veřejnost i odborníky. Bylo organizováno 36 přednášek, 10 z nich bylo spojeno s promítáním filmu „Voda ztracená a vrácená“. 8 přednášek bylo součástí výukového programu pro školy. Proběhlo 24 exkurzí (14 pro školy v rámci výukového programu, 6 pro odborníky např. AOPK, pracovníky ZCHU – Jizerské hory, Podyjí, klíčové stakeholdery z české i bavorské strany, zahraniční experty, aj.). Bylo organizováno 21 dobrovolnických Dnů pro rašeliniště. Byla zorganizována Velká mokřadní soutěž pro věkové kategorie žáků ZŠ zaměřená na potoky v krajině.

Obrázek 32 Přednáška v terénu v rámci programů pro veřejnost.

Během podzimu proběhlo pracovní setkání s revitalizačními kolegy z projektu LIFE Climat Tourbières du Jura (FR), a dále z oblastí Vogézy a Schwarzwald, zaměřené na hydrologické revitalizace v horských a kopcovitých oblastech i na komunikační aktivity. Výsledky LIFE projektu byly prezentovány na konferenci Aktuality šumavského výzkumu, na setkání hydrologů AOPK, na konferenci Blízká opatření v krajině na ČVUT Praha, na konferenci ReCO-Evropský zelený pás. Byla vydána kniha „Království mokřadů“, určená pro výukové programy ve školách a ve střediscích ekologické výchovy v ČR. Dále byla

vydána odborná publikace „Hydrologické revitalizace v horských a kopcovitých oblastech“, která shrnuje praktické zkušenosti s obnovou mokřadů a vodního režimu na Šumavě. Byly publikovány odborné články v časopisech NIKA, ŽIVA a European Journal of Environmental Science.

Obrázek 33 Řešitelé projektu a zástupci partnerských institucí na závěrečné konferenci ve Volarech

Na závěr projektu byla uspořádána finální konference ve Volarech, kde byly prezentovány dosažené výsledky projektu. Konference se zúčastnili řešitelé projektu z české i bavorské strany, externí dodavatelé a experti, zástupci místních samospráv, spolků, odborníci, klíčoví aktéři z regionu i zástupci MŽP a politiků. Závěrem lze shrnout, že v rámci projektu se podařilo udělat obrovské množství práce v oblasti hydrologických revitalizací přímo v terénu i dalších aktivit včetně komunikace a osvěty a že projekt splnil cíle, které byly stanoveny na jeho počátku

4.2.4. Perlorodka říční

Eva Zelenková

Na začátku roku 2024 se naplno rozběhl projekt „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“, který svými činnostmi navazuje na předchozí projekty a je hrazen z OPŽP.

V roce 2024 byla opět provozována mechanická protimigrační bariéra, ovšem v profilu Pašerácký most, kde byla současně vyzkoušena bezpečnostní kamera k elektrické bariéře (aby se ověřila možnost zajištění bezpečnosti proplouvajících vodáků a případně aby byl monitorován vliv elektrického pole kromě ryb i na jiné živočichy. Z důvodu ochrany maximálně možného úseku řeky před protiproudovou migrací ryb z Lipna byla zadána studie proveditelnosti na výběr nejvhodnějšího profilu, kde Pašerácký most je jednou z možných variant. Vyhodnocení studie povede v roce 2025 k výběru finálního profilu pro umístění protimigrační bariéry.

V rámci projektu OPŽP pokračovaly odchovy perlorodek ve spolupráci s rybí líhní na Borových Ladech (příprava 800 pstruhů invadaci). Bylo pečováno o odchovné klíčky se staršími perlorodkami a na začátku léta byl proveden výsadek 800 jedinců mladých perlorodek do pečlivě vytipovaných mikrohabitatů řeky Vltavy a 785 do řeky Blanice. Pro obě lokality bylo polopřirozeným odchovem získáno 100 000 perlorodek stáří 0+. Starší výsadky byly opět monitorovány a ukazuje se, že při dobrém výběru míst pro vysazení perlorodek velké procento vysazených perlorodek zůstává na místě (až 80%), a to i tři roky po vysazení. V rámci projektu pokračuje monitoring kvality vody – na 7 dlouhodobě sledovaných profilech v povodí Vltavy a 8 profilech v povodí Blanice jsou 1x měsíčně odebírány vzorky vody. Pokračuje také kontinuální měření vodivosti v obou povodích k podchycení epizodických zdrojů znečištění. Proběhl monitoring rybí obsádky na šesti úsecích v povodí Vltavy a jednom na řece Blanici.

Obrázek 34 Pipeta naplněná překontrolovanými juvenilími (foto: Bohumil Dort)

4.3. Oddělení monitoringu lesa

Jaroslav Červenka

Oddělení monitoringu lesa se primárně zabývá dlouhodobým sledováním vývoje lesních ekosystémů. Při výzkumu a monitoringu spolupracujeme s kolegy z německého NP Bavorský les, s resortními institucemi, univerzitami, vědeckými pracovišti či občanskými sdruženími. Vývoj lesních porostů v území ponechaném samovolnému vývoji sleduje projekt Biomonitoring lesních ekosystémů. Součástí oddělení je taxační skupina, která se zabývá tvorbou lesních hospodářských plánů na podkladě provozní inventarizace lesa, v roce 2024 byla zahájena obnova na LHC Modrava. Společně s bavorskými kolegy spolupracujeme nebo jsme spolupracovali na několika společných projektech týkající se přeshraničního monitoringu a výzkumu. V roce 2024 začal společný projekt „Využití nástrojů umělé inteligence a Dálkového průzkumu Země pro hodnocení stavu lesních porostů v kontextu klimatické změny“ spolufinancovaný z Programu přeshraniční spolupráce ČR- Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS. Správa NP Šumava v něm figuruje jako asociovaný partner. Jednou z hlavních akcí roku byla také odborná konference Aktuality šumavského výzkumu. Akce se organizuje jednou za 3 roky a v roce 2024 se uskutečnil již osmý ročník, tentokrát na Srní. Oddělení monitoringu lesa je zároveň nositelem odborného periodika Silva Gabreta, které je zařazené v databázi SCOPUS. V roce 2024 zde bylo publikováno 9 vědeckých prací viz <https://www.npsumava.cz/silva-gabreta/>. Oddělení zároveň koordinuje plnění Nálezové databáze AOPK ČR.

4.3.1. Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava

Pavla Čížková

Charakteristika a časový rámec projektu

Biomonitoring lesních ekosystémů NP Šumava je dlouhodobý projekt monitoringu lesa v NP Šumava v území ponechaném samovolnému vývoji. Při pilotní verzi projektu v roce 2008 jsme změřili 130 ploch v habitatu 9410 Acidofilní smrčiny (soustava Natura 2000). V letech 2009-2018 jsme monitorační plochy měřili bez ohledu na habitat soustavy Natura 2000. V roce 2018 jsme ukončili I. cyklus měření, při kterém jsme změřili 1 079 ploch, přehled ploch viz Tabulka 71. V roce 2019 jsme zahájili II. Cyklus měření a za roky 2019-2024 jsme zopakovali šetření na 676 plochách. V Tabulka 71 je uvedený časový rámec projektu od jeho zahájení a v Tabulka 72 je počet ploch, které změřili jednotliví vedoucí monitoračních skupin v roce 2024.

Tabulka 71 Počet ploch změřených v jednotlivých letech od zahájení projektu v roce 2008.

rok	pilotní projekt	I. cyklus	II. cyklus
2008	130	---	---
2009	---	151	---
2010	---	155	---
2011	---	139	---
2012	---	119	---
2013	---	97	---
2014	---	89	---
2015	---	103	---
2016	---	96	---

2017	---	51	---
2018	---	79	---
2019	---	---	118
2020	---	---	120
2021	---	---	120
2022	---	---	110
2023	---	---	110
2024	---	---	98
celkem	130	1079	676

Tabulka 72 Počet ploch změřených v roce 2024 jednotlivými vedoucími monitoračních skupin.

Vedoucí	počet ploch změřených v roce 2024
Čížková Pavla	46
Staňková Pavla	52
celkem	98

Metodika sběru dat

Pro sběr dat byla použita znáhodněná síť bodů s krokem 353,55 m, která vychází ze sítě použité při Velkoplošné inventarizaci lesů (VIL) NP Šumava a navazuje na Provozní inventarizaci lesů (PIL) NP Šumava. Na průsečících této sítě byly založeny kruhové monitorační plochy s výměrou 500 m² a poloměrem 12,62 m. Středy monitoračních ploch jsou fixovány geodetickými mezníky. Na každé ploše zaznamenáváme pozice a vlastnosti živých stromů, souší, pahýlů souší, pařezů a ležícího tlejícího dřeva, počítáme a popisujeme zmlazení dřevin a zapisujeme druhy bylinného patra včetně jejich pokryvnosti.

Výsledky

Průběžné zprávy a závěrečná zpráva s vyhodnocením I. cyklu šetření (2009-2018) jsou k dispozici u vedoucího odboru Ochrany přírody a vedoucího Oddělení monitoringu lesa. Výsledky průběžně publikujeme v odborných periodických i populárně naučných časopisech.

Následuje přehled základních charakteristik jednotlivých vrstev z vyhodnocení I. cyklu měření (1079 ploch, 2009-2018).

Zmlazení dřevin

Na 93 % ploch byla hustota zmlazení vyšší než 100 ks/ha, na 84 % inventarizačních ploch byla vyšší než 500 ks/ha a na více než 10 % ploch byla hustota zmlazení vyšší než 15 000 ks/ha. Průměrný počet jedinců zmlazení je 6 323 ks/ha. Průměrná hustota zmlazení je dvanáctkrát vyšší než průměrná hustota živých stromů a téměř devětkrát vyšší než průměrná hustota živých stromů a souší celkem. Ve zmlazení dominuje smrk ztepilý (78 %), následuje buk lesní (9 %) a jeřáb ptačí (5 %). Množství zmlazení na jednotlivých monitoračních plochách viz Obrázek 36.

Stromové patro

Celková průměrná hustota stromového patra (živé stromy a souše dohromady) je 739 ks/ha. Průměrná hustota živého stromového patra je 525 ks/ha, z toho 82 ks/ha jsou stromy s výčetním průměrem nad 30 cm. Průměrná výčetní kruhová základna živého stromového patra činí 20,4 m²/ha. Z celkového zjištěného počtu stromů tvoří 71 % živé stromy a 29 % souše. Disturbance neměly vliv na změnu

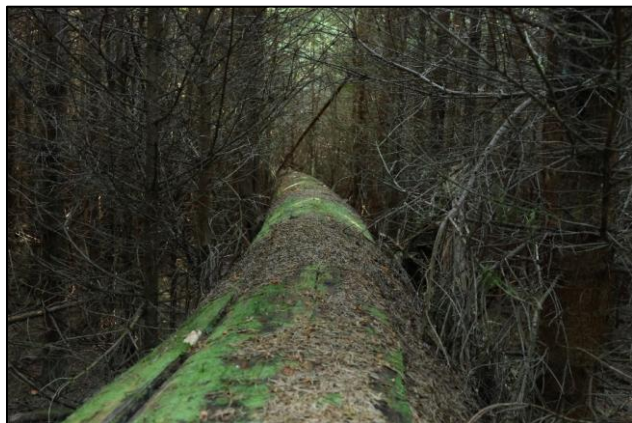
druhově skladby lesa, smrk zůstává se 71 % dominantní dřevinou živého stromového patra, po něm následuje buk lesní 12 %, břízy 7 % a borovice lesní 5 %. Mezi soušemi dominuje také smrk 89 %.

Tlející dřevo

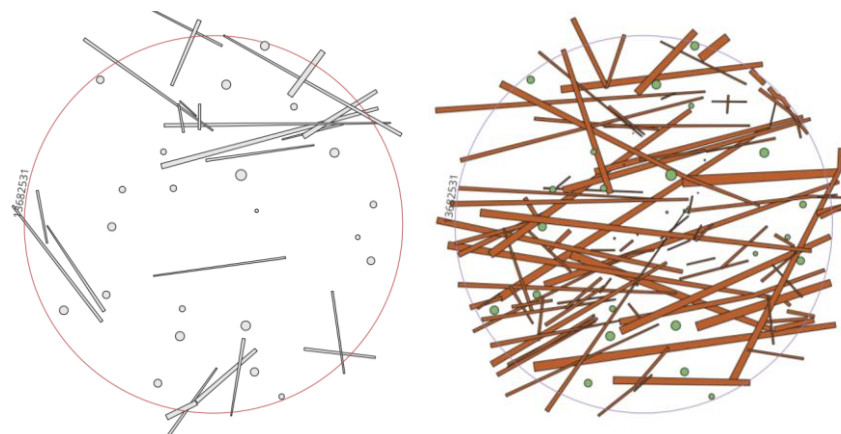
V průměru se na plochách vyskytuje 92 m³/ha tlejícího dřeva, 90 % představují ležící kmeny a 10 % pahýly souší a pařezy po těžbě s výškou nepřesahující 1,3 m (souše na 1,3 m výšky nejsou v tomto přehledu zahrnuty). Tlející dřevo pokrývá průměrně 5 % plochy monitorovaného území a vyskytuje se na něm více než 8 % veškerého zmlazení dřevin, především smrku ztepilého. Tlejícímu dřevu dominuje smrk ztepilý (86 %), následuje buk lesní (2 %) a borovice lesní (1 %). Nejvíce tlejícího dřeva je v počátečním stadiu rozkladu (70 %), v pokročilém stadiu rozkladu je více než 10 % kmenů, pahýlů a pařezů.

Bylinné patro

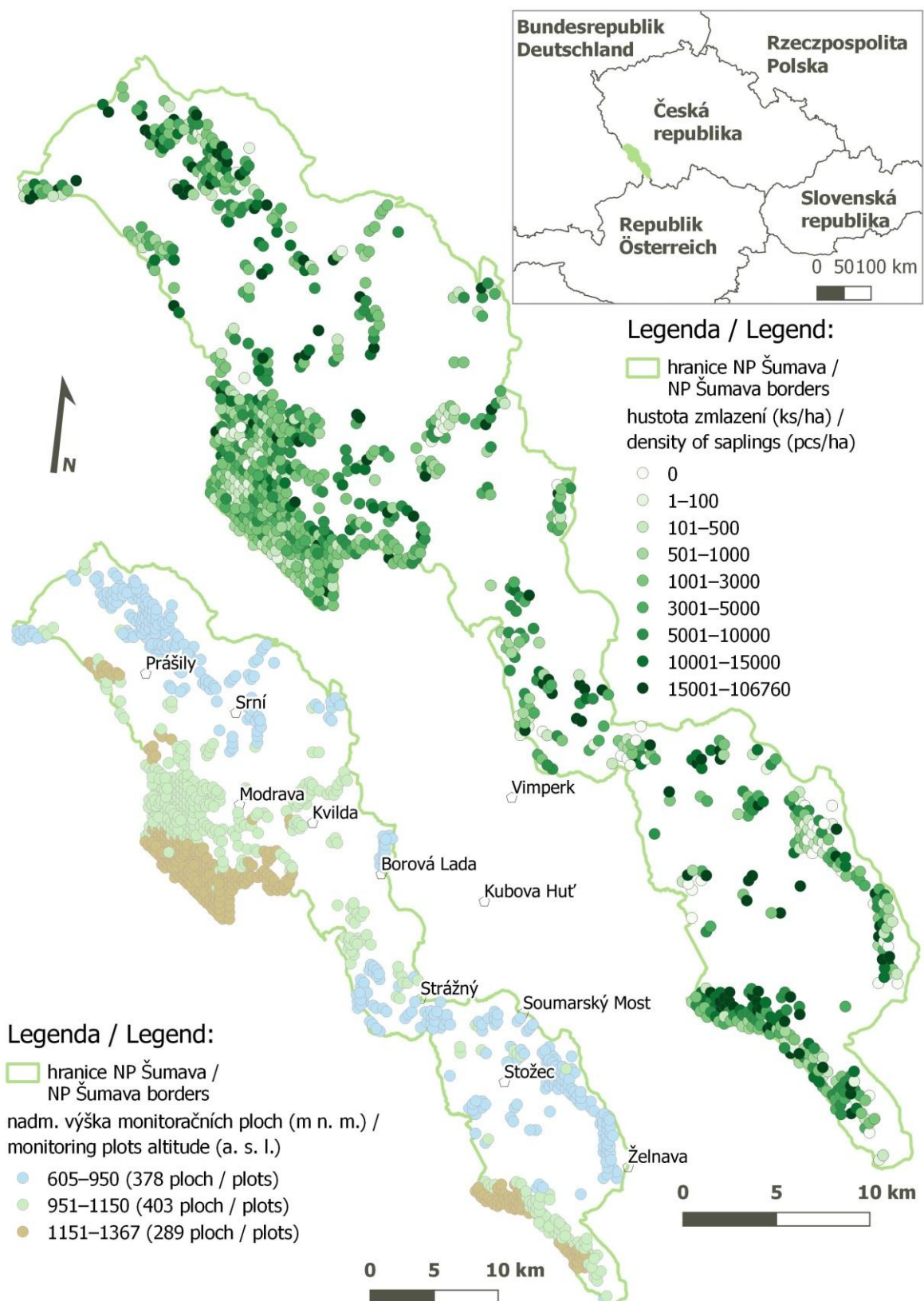
Na všech plochách jsme zaznamenali celkem 436 druhů bylinného patra. Průměrně se na monitorační ploše nacházelo 13 druhů, nejméně 1 a nejvíce 61 druhů bylinného patra. Nejčastějšími dominantami (pokryvnost nad 50 %) bylinného patra jsou brusnice borůvka (dominuje na 201 plochách), třtina chloupkatá (dominuje na 173 plochách) a metlička křivolaká (dominuje na 65 plochách).

Obrázek 35 Biomonitorační plocha 14 032 101 v sedle na jižním okraji bývalé první zóny Oslí les. Jedná se o les s velmi hustým odrostlým zmlazením, které rozčesávají k zemi padající souše.

Obrázek 36 Biomonitorační plocha 13 682 531 na jižním svahu kopce Strážný. Vlevo je stav v roce 2012 a vpravo stav v roce 2023. Mezi těmito 2 monitoračními cykly došlo k odumření stromového patra, smrkové souše se rozlámaly a pokryly většinu monitorační plochy. Některé kmeny z předchozího šetření už jsme v roce 2023 nebyli schopni identifikovat.

Obrázek 37 Rozmístění 1079 monitoračních ploch. Na menší mapě je barevnou škálou zobrazená nadmořská výška a na větší mapě je odstíny zelené barvy znázorněná hustota jedinců zmlazení na jednotlivých monitoračních plochách (zdroj obrázku: Čížková, Červenka, Hubený (2020) Monitoring zmlazení dřevin v bezzásahovém území Národního parku Šumava, Silva Gabreta vol. 26).

4.3.2. Nálezová databáze*Pavla Čížková*

Nálezová databáze je určená pro shromažďování a ukládání jak náhodně zjištěných, tak plánovaně a organizovaně sebraných záznamů o výskytu druhů živočichů, rostlin a hub. Data v nálezové databázi slouží jako zdroj informací o výskytu druhů na území NP a CHKO Šumava a jsou nepostradatelným nástrojem při rozhodování ve správních řízeních Správy Národního parku Šumava a při praktické ochraně přírody.

Správa Národního parku Šumava má od 6. 1. 2010 oprávnění k zadávání záznamů do nálezové databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (dále ND AOPK) a současně k užívání této databáze. Povinnost zapisovat druhy do ND AOPK mají na základě interního dokumentu D27 Správy Národního parku Šumava „Plnění nálezové databáze ochrany přírody“ všichni zaměstnanci, kteří při výkonu svých pracovních povinností tráví alespoň část času v terénu a mají v pracovní náplni uvedenou povinnost plnit nálezovou databázi.

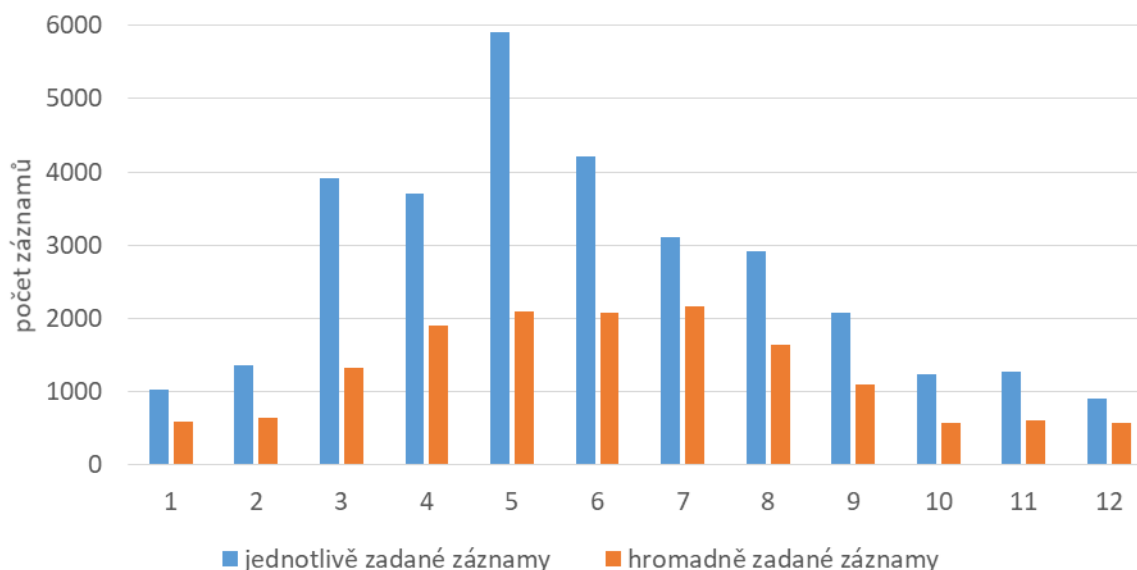
K 17. 1. 2025 bylo v ND AOPK na území NP a CHKO Šumava uloženo celkem 1 640 892 záznamů. V NP Šumava bylo k 17. 1. 2025 zaznamenáno 8 211 druhů, v CHKO Šumava 9 112 druhů, viz Tabulka 73. V období 1. 11. 2023–31. 10. 2024 bylo registrovaných 174 účtů s přiřazením ke Správě NP Šumava. Prostřednictvím těchto účtů bylo v tomto období zadáno 46 964 záznamů, z toho 31 674 záznamů jednotlivě (prostřednictvím mobilní aplikace BioLog nebo webového rozhraní BioLog či ND) a 15 290 záznamů prostřednictvím hromadného importu záznamů, viz Tabulka 74. V Graf 6 je rozdělení počtu záznamů zadanych 1. 11. 2023–31. 10. 2024 podle měsíce pozorování.

Tabulka 73 Počet záznamů/druhů uložených v ND AOPK na území národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava. Stav k 17. 1. 2025.

	počet záznamů	počet druhů
NP Šumava	744 750	8 211
CHKO Šumava	896 142	9 112
celkem	1 640 892	

Tabulka 74 Počet účtů a záznamů zadanych v období 1. 11. 2023–31. 10. 2024 pro jednotlivé odbory.

Odbor	počet účtů	počet záznamů			průměrný počet jednotliv. záznamů na účet
		jednotlivě	hromadné	celkem	
23 ochrany přírody	31	16 382	1 846	18 228	528
24 péče o lesní ekosystémy	66	9 012	45	9 057	137
34 vnitřní správy	7	43	0	43	6
51 ochrany složek přírody NPŠ	46	3 751	60	3 811	82
71 ochrany kulturní krajiny	14	655	2 035	2 690	47
97 ředitel	10	1 831	11 304	13 135	183
celkem	174	31 674	15 290	46 964	182

Graf 6 Počet záznamů zadaných 1. 11. 2023–31. 10. 2024 podle měsíce pozorování. Zobrazeno 46 964 záznamů.

4.3.3. Obnova lesního hospodářského plánu (LHP)

Jiří Zelenka

V roce 2024 byla zahájena obnova lesního hospodářského plánu na LHC Modrava o rozloze 8 306,4 ha. Obnova proběhne do konce roku 2025. Nové LHP bude platné od 1. 1. 2026–31. 12. 2037.

LHP je zpracováváno metodou tvorby LHP na podkladě provozní statistické inventarizace lesů pro nepravidelně až bohatě strukturované. Toto LHP je druhé, které je tvořeno na základě nové vyhlášky 186/2022 Sb., platné od 1. 1. 2023, kterou se mění vyhláška 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování. Vyhláška zavádí nový přístup k lesům zařizovaným metodou inventarizačních ploch. LHP na LHC Modrava je tvořeno v souladu s Metodikou tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace, kterou vydalo MŽP v roce 2004. Vyhotovení LHP je v souladu s harmonogramem obnov LHP v NP Šumava.

Při tvorbě LHP Stožec byla definována sporná a chybná místa v příloze č. 6 vyhlášky 84/1996 Sb. Na základě těchto poznatků bylo 1. 10. 2024 uspořádáno Správou Národního parku Šumava jednání mezi MŽP, Mze, UHUL (dnes NLI), NPŠ, KRNP, NP Podyjí, NP České Švýcarsko a panem Zahradníčkem. Na tomto jednání byly představeny problematické body a po vzájemné shodě v nejzávažnějších bodech lze v dohledné době očekávat další novelu vyhlášky či úpravu přílohy č. 6.

Na projektu obnova LHP na LHC Modrava se podílejí pracovníci Odboru Péče o lesní ekosystémy NP – pracovníci Oddělení lesního provozu, pracovníci ÚP Stráže a ochrany přírody, pracovníci Oddělení informatiky a GIS, oddělení nemovitého majetku a rovněž pracovníci Odboru ochrany přírody (Taxační skupina NPŠ) a pracovníci, kteří poskytli odborné podklady pro žádost rozhodnutí v pochybnosti o zařazení ostatních pozemků (mimo lesní pozemky) do PUPFLu. Jedná se o rozsáhlé plochy v různém stadiu sukcese, které nejsou dlouhodobě zemědělsky využívány.

Na projektu spolupracují rovněž externí dodavatelé: společnost IFER – Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, s. r. o., který zajišťuje sběr dat na inventarizačních plochách pomocí subdodavatele prací

ING-FOREST s.r.o. a firma Topol Pro, poskytující SW pro zpracování podrobných popisných dat – TAX, LED. Činnost provozní inventarizace lesa je řešena na základě smlouvy o dílo.

Pro potřeby tvorby LHP byly připomínkovány všechny pozemky na LHC Modrava. Tím vznikl seznam pozemků, který je předmětem změny v katastru. Jelikož se jedná o mnoho pozemků, je tím velmi vytížené oddělení nemovitého majetku.

Inventarizační část obnovy LHP

Inventarizační projekt je zpracováván na základě smlouvy o dílo s firmou IFER – Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, s. r. o. Používaná metodika je odvozena z Metodiky tvorby lesního hospodářského plánu na podkladě provozní inventarizace (Černý et al. 2004) a upravena pro potřeby NP Šumava. V roce 2023 byla také metodika upravena dle požadavků vyhlášky 186/2022 Sb. Práce na inventarizačních plochách budou probíhat v roce 2025 od května do konce září.

Ke sběru a vyhodnocení dat je používáno softwarové a hardwarové vybavení FieldMap. Pro potřeby výpočtu závazných ustanovení se však využívá standardní Excel dle metodického doporučení NLI a vzorců z přílohy č. 6. Terénní šetření v rámci provozní statistické inventarizace proběhne na celém území LHC Modrava ve znáhodněné síti o sponu 250 x 250 m na kruhových inventarizačních plochách o poloměru $r = 12,62$ m. LHC Modrava je už čtvrté celé LHC, na kterém probíhá opakované šetření SPI v plném rozsahu. Na LHC Modrava se předpokládá přeměření 1446 ploch.

4.3.4. Přeshraniční projekty

Jaroslav Červenka

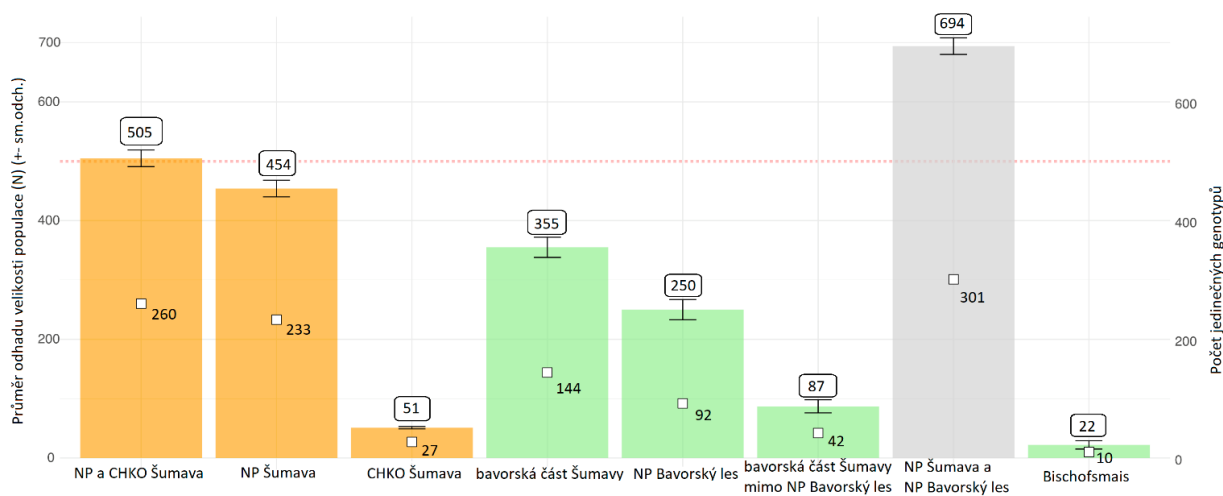
Přeshraniční monitoring tetřeva hlušce na Šumavě

V zimní sezóně 2022/2023 proběhl ve spolupráci s NP Bavorský les velkoplošný monitoring populace tetřeva hlušce. Kromě samotného neinvazivního sběru tetřevího trusu (Obr. 5), na kterém se podíleli zaměstnanci z různých útvarů Správy NPŠ, vyžadoval tento projekt přípravu, koordinaci a administraci. Tyto činnosti byly koordinovány Oddělením monitoringu lesa.

Obrázek 38 Jeden z mnoha nálezů tetřevího trusu v rámci monitoringu tetřeva hlušce. Foto Pavla Čížková.

Kompletní výsledky jsou uvedeny v závěrečné zprávě: Rösner et al., 2025: Monitoring populace tetřeva hlušce na území NP a CHKO Šumava. Pro zachycení trendů a pochopení populační dynamiky druhu (obzvláště pokud se jedná o chráněný druh jako je tetřev hlušec) je nezbytné provádět dlouhodobý monitoring a studium. Naše výsledky naznačují pozitivní vývoj ve velikosti populace s odhadem 897 jedinců na studovaném území. V porovnání s výsledky dvou předchozích terénních sběrů (2009-2011: přibližně 556 jedinců, 2016/2017: 605 jedinců) se jedná o podstatný nárůst. Na základě odhadů velikosti populace tetřeva hlušce v jednotlivých subregionech (Graf 7) lze usuzovat, že pouze vzorky odebrané na české straně Šumavy (NP a CHKO Šumava) překračují minimální hodnotu pro životaschopnou populaci (cca 500 jedinců; Grimm & Storch 2000). Odhad pro samotný NP však čítá pouze 454 (448-476) jedinců. Subpopulace dalších oblastí jsou malé a tak pravděpodobně nejsou schopny zajistit dlouhodobě přežívající tetřeví populaci.

Graf 7 Přehled odhadů velikosti populací (N) tetřeva hlušce v jednotlivých subregionech Šumavy.

Monitoring okusu spárkatou zvěří

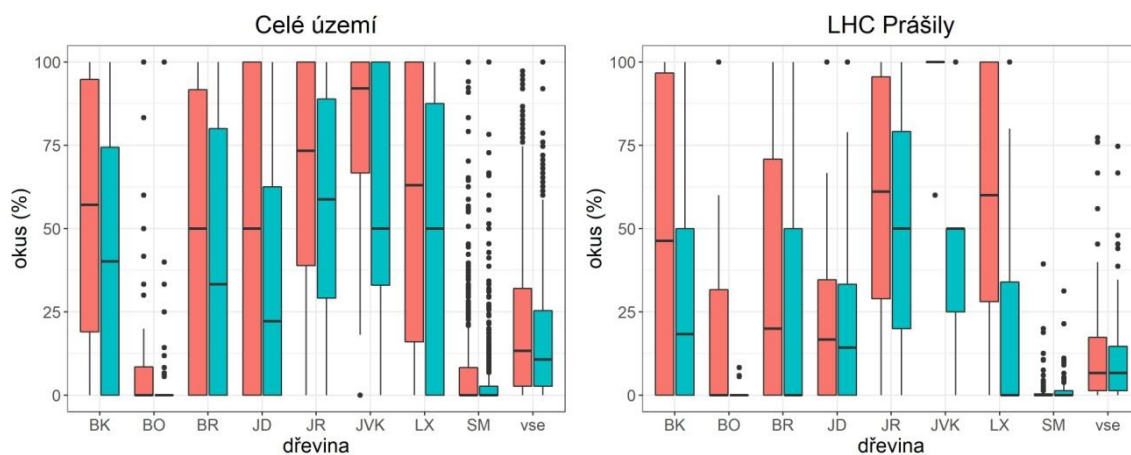
Tento pravidelný monitoring okusu spárkatou zvěří, prováděný v tříletém cyklu, probíhá v obou národních parcích. Aktuální monitoring proběhl na jaře 2024 a v pravidelné síti napříč celým územím NP Šumava bylo změřeno bezmála 650 transektů. Celkový okus zmlazení do výšky 20 cm byl 5,2 %. Nejvíce poškozenou dřevinou v této kategorii byla bříza. Pro zmlazení ve výškové kategorii 20–200 cm byl celkový průměrný okus (terminálu nebo bočních výhonů) 16,9 %, průměrný okus terminálu byl 10,7 % (Graf 8).

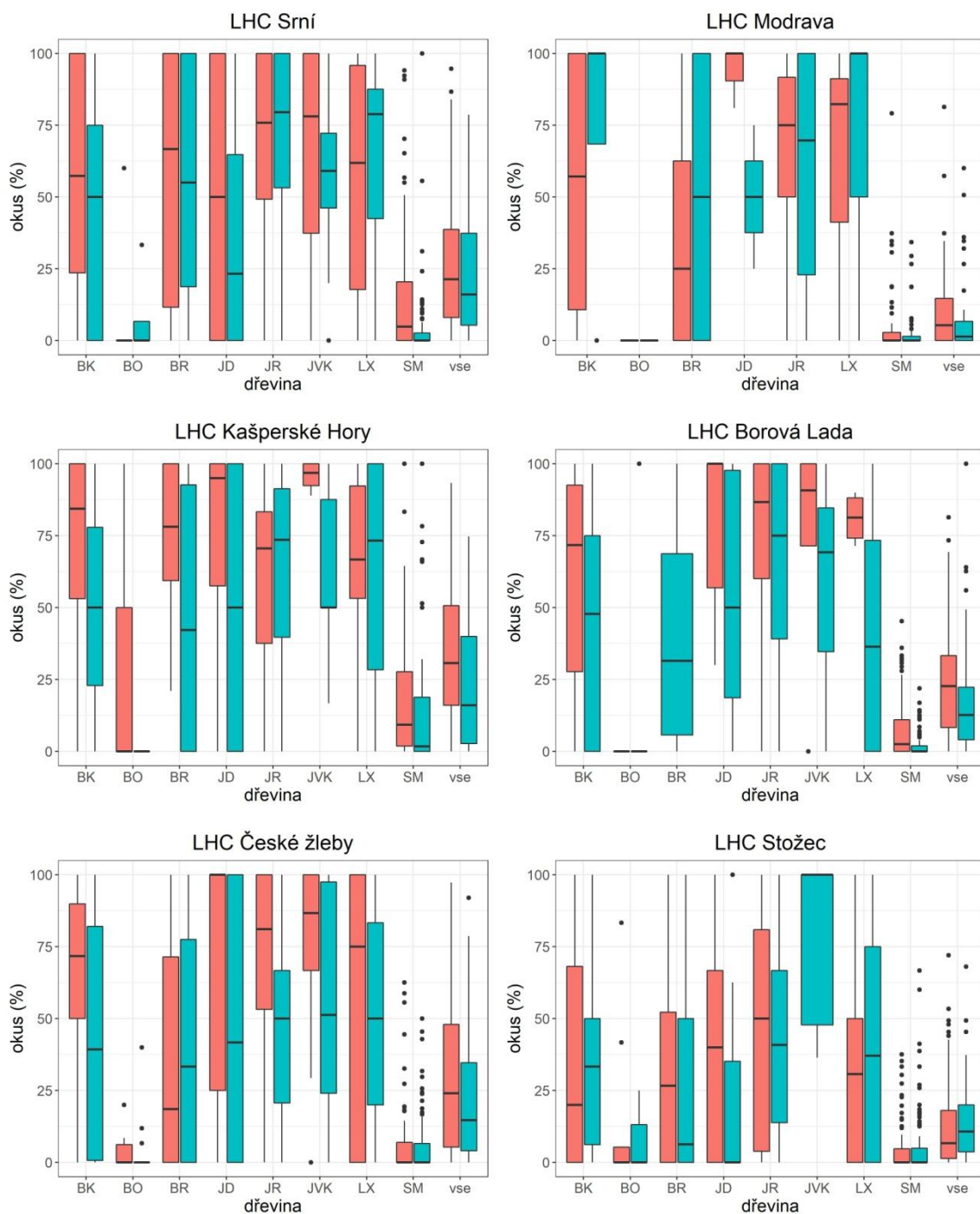
Tabulka 75 Hodnoty aritmetických průměrů poškozených jedinců obnovy (20–200 cm výšky) pouze terminálním okusem dle jednotlivých druhů dřevin, vše dohromady, rozlišené podle oblastí LHC. Čísla v závorkách jsou počty všech zaznamenaných dřevin (poškozených i nepoškozených) na daném LHC. Tučně jsou vyznačeny nejvyšší hodnoty pro dané území, červeným zvýrazněním nejvyšší hodnoty pro danou dřevinu.

2024	BK	BO	BR	JD	JR	JVK	LX	SM	vše
Borová Lada	26,8 (728)	16,7 (86)	24,3 (144)	38,8 (181)	55,3 (634)	46,2 (15)	32,9 (85)	1,3 (4877)	13,3 (6750)

České Žleby	23,8 (1077)	1,3 (174)	24,9 (173)	38,5 (32)	34,5 (1271)	44,2 (435)	29,6 (253)	2,8 (4160)	15,1 (7575)
KH	20,1 (337)	NA (1)	37,0 (182)	36,3 (54)	47,2 (580)	37,0 (30)	35,9 (75)	4,3 (2716)	13,4 (3975)
Modrava	25,3 (25)	NA (3)	34,7 (17)	12,5 (8)	49,8 (271)	NA (0)	66,7 (11)	1,7 (4990)	4,9 (5325)
Prášíly	14,6 (463)	0,3 (73)	12,6 (103)	10,4 (466)	30,1 (825)	5,2 (20)	13,0 (153)	0,4 (5472)	5,8 (7575)
Srní	17,9 (613)	0 (21)	20,0 (144)	20,2 (309)	49,8 (1688)	36,4 (439)	33,5 (201)	1,5 (5960)	13,6 (9375)
Stožec	12,0 (1061)	4,3 (63)	15,0 (264)	14,5 (200)	27,7 (763)	54,5 (35)	33,0 (135)	2,7 (4679)	7,9 (7200)
celé území	19,0 (4304)	2,8 (421)	22,4 (1027)	22,2 (1250)	41,4 (6032)	38,5 (974)	31,4 (913)	1,9 (32854)	10,7 (47775)

Nejvíce poškozenými dřevinami byly jeřáb (JR), javor klen (JVK) a ostatní listnáče (LX). Poškození se významně lišilo mezi jednotlivými LHC. Nejvíce bylo koncentrováno na území LHC Kašperské Hory, Srní a České Žleby. Naopak na LHC Modrava, Stožec a Prášíly bylo poškození výrazně nižší. Při porovnání roku 2021 a 2024 došlo k signifikantnímu snížení průměru celkového okusu u zmlazení 20–200 cm z 20,7% na 16,9 % (terminál z 12,2 % na 10,7%; Graf 8). Při srovnání území monitorovaného v roce 2018 s roky 2021 a 2024 pak také došlo k signifikantnímu poklesu poškození zmlazení výšky 20–200 cm. Průměrný okus terminálních výhonů se snížil z 17,3 % na 13,0 % v roce 2021 resp. Na 11,1 % v roce 2024.

Graf 8 Celkový okus pro jednotlivé dřeviny zmlazení nad 20 cm výšky pro jednotlivá LHC. Boxploty znázorňují medián (střední hodnotu) okusu, 1. a 3. kvartil, tečky jsou odlehlé hodnoty. Červeně jsou zobrazeny hodnoty okusu z roku 2021 a modře z roku 2024. Dřeviny: BK – buk lesní, BO – borovice lesní, BR – bříza, JD – jedle bělokorá, JR – jeřáb ptačí, JVK – javor klen, LX – ostatní listnáče, SM – smrk ztepilý.

Konference Aktuality šumavského výzkumu

Pavla Staňková

Ve dnech 23. – 24. října 2024 se na Srní uskutečnil za finanční podpory MŽP již 8. ročník mezinárodní konference Aktuality šumavského výzkumu. Akce byla pořádána ve spolupráci Správy NP Šumava a

Správy NP Bavorský les. Konference se vydařila a v rámci bohatého programu zaměřeného na novinky z výzkumu a monitoringu na území Šumavy si téměř 150 účastníků mohlo vyslechnout 32 přednášek, zhlédnout 41 posterů, zúčastnit se jedné ze 4 exkurzí, probrat současnou a plánovat budoucí spolupráci. Zazněly informace o výsledcích přeshraničního projektu obnovy mokřadů LIFE for MIREs, o tom, jak kolegové v NP Bavorský les monitorují lesní ekosystémy a jak se v NP Šumava staráme o bezlesí, o současném stavu populace tetřeva hlušce, o schopnosti tlejícího dřeva zadržovat vodu a vyrovnávat teplotní rozdíly, o přežívání rysích samic nebo o tom, jak návrat vlka ovlivňuje celý šumavský ekosystém. Na další setkání se těšíme v roce 2027.

Obrázek 39 Foto účastníků konference.

4.3.5. Případové studie

Pavla Čížková

Monitoring teplotně vlhkostních charakteristik na Hraničníku a Smrčině

Zhotovitel: Botanický ústav AV ČR v. v. i.

Od roku 2018 jsou s pomocí dataloggerů TMS4 kontinuálně měřeny mikroklimatické charakteristiky v lesních porostech na Smrčině a Hraničníku. Sít mikroklimatických stanic v současné době tvoří celkem 59 lokalit osazených dataloggery TMS4 výrobce TOMST, které jsou opatřeny ochrannou klecí proti

poškození zvěří a jejich poloha je precizně zaměřená diferencíální GPS. Cílem je popsat teplotní charakteristiky různých vývojových fází lesa.

V roce 2022 jsme 10 TMS4 dataloggerů umístili na 3 vývraty v sedle mezi Alpou a Smrčinou. Dataloggery jsou umístěné na nejvyšší místo vývratu, na patu vyvráceného koláče a na půdní povrch na okraj vyvráceného koláče. Cílem je porovnat teplotní charakteristiky vývratových mikrostanišť.

Podrobné zprávy z jednotlivých let jsou k dispozici na Správě NP Šumava.

Projekt byl v letech 2018-2023 financovaný z programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) a v roce 2024-2025 z programu Národní plán obnovy (NPO).

Monitoring lesních mravenců a želvušek na Smrčině

Zhotovitel mravenci: Mgr. Jiří Tůma PhD., Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Ústav půdní biologie a biogeochemie.

Zhotovitel želvušky: Mgr. Michala Tůmová PhD., Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Ústav půdní biologie a biogeochemie.

V zájmovém území bylo na jaře 2020 v porostech s živým stromovým patrem vytyčeno 10 velkých čtvercových ploch o straně 20 m (a' 400 m²). Tyto plochy jsou pro oba projekty společné.

Cílem tohoto projektu je popsat druhovou skladbu a odhadnout početnost mravenců a želvušek v porostech s živým stromovým patrem, jejich změny při probíhající gradaci lýkožroutů a další vývoj po odeznění gradace. Na podzim 2024 bylo stromové patro na 8 velkých plochách zcela odumřelé, na zbývajících 2 plochách byla nejméně polovina úrovnových stromů stále živá.

Na 10 velkých plochách hledáme hnízdní kupy mravenců. Ve třech vnitřních rozích velké plochy (HL – horní levý roh, HP – horní pravý roh a SP – spodní pravý roh) jsme vyznačili malé čtvercové plochy (a' 1 m²), kde jednou ročně po dobu 10 minut hledáme a sbíráme všechny jedince mravenců. Na těchto menších plochách také zapisujeme pokryvnost dominantních rostlin, případně pokryvnost opadu.

Vzorky pro monitoring želvušek odebíráme dvakrát ročně ve třech opakováních, tj. ve třech rozích (HL – horní levý roh, HP – horní pravý roh a SP – spodní pravý roh) vně 10 velkých čtvercových ploch. Celkem při každé vzorkovací kampani odebíráme 30 vzorků pro zachycení podoby společenstva želvušek v jednotlivých letech, včetně případné sezónní variability.

Podrobné zprávy z jednotlivých let jsou k dispozici na Správě NP Šumava.

Oba projekty byly v letech 2020-2023 financované z programu Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) a v roce 2024-2025 z programu Národní plán obnovy (NPO).

Malakologický průzkum oblasti Smrčina v NP Šumava

Zhotovitel: RNDr. Jitka Horáčková, Ph.D., Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze

Cílem této studie byl popis současné malakofauny a společenstev plžů v různých biotopech, z nichž například horské smrčiny se právě mění vlivem gradace lýkožrouta smrkového a nacházejí se v různých stádiích rozpadu. Dále se průzkum soustředil na malé území na Alpě v nadmořské výšce nad 1200 m,

kteřé bylo ještě na začátku 20. století osídlené, neboť plži často dobře indikují lidskou přítomnost i dlouho po opuštění lokality. Neméně podstatnou částí práce byl i výzkum měkkýšů velmi rozdílných lesních porostů v území s odlišnou druhovou skladbou a pravděpodobně i různorodou věkovou strukturou stromového patra, lišící se často i intenzitou lidských zásahů. Poměrně detailní inventarizace měkkýšů tohoto území tak pokládá základ pro budoucí pravidelný monitoring malakofauny.

Podrobné zpráva z projektu je k dispozici na Správě NP Šumava.

Projekt je jednoletý a byl v roce 2024 financovaný z programu Národní plán obnovy (NPO).

Monitoring zmlazení na pasekách a dalších vybraných lokalitách

Správa NP Šumava

Od roku 2018 monitorujeme zmlazení na pasekách. Cílem tohoto projektu je porovnat skutečnou hustotu a druhovou skladbu zmlazení na pasekách s hustotou a druhovou skladbou umělých výsadeb.

Na území zájmových lokalit (seznam lokalit viz Tabulka 76) jsme položili pravidelnou čtvercovou síť s krokem nejčastěji 150 m a na průsečících této sítě jsme založili kruhové monitorační plochy s výměrou 500 m² a poloměrem 12,62 m. Středů monitoračních ploch fixujeme až od roku 2023, pro jejich vyznačení používáme dřevěné kolíky. Na každé ploše počítáme a popisujeme zmlazení dřevin a zapisujeme druhy bylinného patra včetně jejich pokryvnosti. Spočtené hodnoty následně porovnáváme s hustotou a druhovou skladbou výsadeb v dané lokalitě.

Podrobné zprávy z jednotlivých lokalit jsou k dispozici na Správě NP Šumava.

Tabulka 76 Počet ploch založených na jednotlivých lokalitách a rok jejich prvního a druhého zaměření.

Lokalita	počet ploch	1. měření	2. měření
paseka u jezera Laka	11	2018	2023
paseka u Lenory	7	2019	2024
vrchol Poledníku	12	2019	---
paseka u Jelení	8	2021	---
Paseka Říjiště	10	2022	---

Obrázek 40 Porovnání stavu zmlazení na pasece u jezera Laka na ploše 108 v roce 2018 (vlevo) a 2023 (vpravo). Změnila se hustota i výšková struktura zmlazení.

Historický průzkum lesů na území NP Šumava

Tomáš Kodad

V roce 2024 pokračovala práce na projektu historického průzkumu lesů, proběhla finální kompletace všech mapových podkladů pro digitalizaci. Mapy byly rozříděny dle příslušnosti k jednotlivým velkostatkům (Prášily – Dlouhá Ves, Vimperk a Český Krumlov). Následně byla provedena georeference rastrů a digitalizace (vektorizace) prvních revírů.

Byly zdigitalizovány kompletně dva revíry spadající pod Velkostatek Prášily, konkrétně revíry Modrava a Weitfaller.

Koncem roku 2024 bylo přikročeno k přepracování metodiky georeference rastrů a samotné digitalizace směřující k zvýšení přesnosti digitálního zakresu a zvýšení jeho vypovídající schopnosti. Pro další zpracování byla nová metodika uznána jako vhodná a bude se v ní pokračovat.

V průběhu roku byly shromažďovány popisné informace o jednotlivých porostech a celých revírech, z knih lesních hospodářských plánů a nejrůznějších evidencí bývalých Schwarzenberských velkostatků.

4.3.6. Recenzované publikace

Tůmová, M., Tůma, J., & Čížková, P. (2024). Soil-inhabiting tardigrade community facing first years of canopy dieback in the spruce mountain forest, Šumava National Park, the Czech Republic. *Silva Gabreta*, 30.

4.4. Oddělení zoologie

Jan Mokrý

Hlavní činností oddělení je mapování a monitoring volně žijících živočichů na území Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava. Mezi další aktivity patří provoz Záchranné stanice Klášterec, která je součástí republikové sítě záchranných stanic, odchov vlastní násady pro zarybňování na Rybí líhni v Borových Ladech, provoz návštěvníckého zařízení Sovích voliér a přidružené dřevařské výroby. Další činností je dohled a péče o zvířata chovaná v zajetí (vlci, rys, jeleni) v návštěvníckých centrech Kvilda a Srní.

4.4.1. Stopování

Jan Mokrý, Oldřich Vojtěch

V březnu 2024 proběhl pátý ročník plošného stopování zaměřeného na vlka, rysa a losa evropského. Do akce se zapojila většina zaměstnanců Správy, kteří prošli 65 tras. Výsledky o záchytu pobytových stop u jednotlivých druhů ukazuje Tabulka 77. Tento rok bohužel nedošlo ani na jedné trase k záchytu pobytových stop losa evropského.

Tabulka 77 Počet projitých tras a jednotlivých záznamů pro monitorované druhy (zima 2023/2024).

druh	Termíny projitých tras	Počet projitých tras	Počet tras s nálezem	Nálezů celkem	Tras se stopou	Nálezy stop	Tras s trusem	Vzorků trusu	Tras s močí	Vzorků moči	Tras s chlupy	Vzorky chlupy
Los	25.-27.3	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rys	25.-27.3	65	2	4	2	4	0	0	0	0	0	0
Vlk	25.-27.3	65	14	34	6	10	9	16	2	3	2	5
Celkem (rys /vlk)		65	15	38	8	14	9	16	3	3	2	5

Pobytové známky vlka byly nalezeny na 14 trasách a rys byl zaznamenán na 2 trasách.

4.4.2. Monitoring vlka obecného

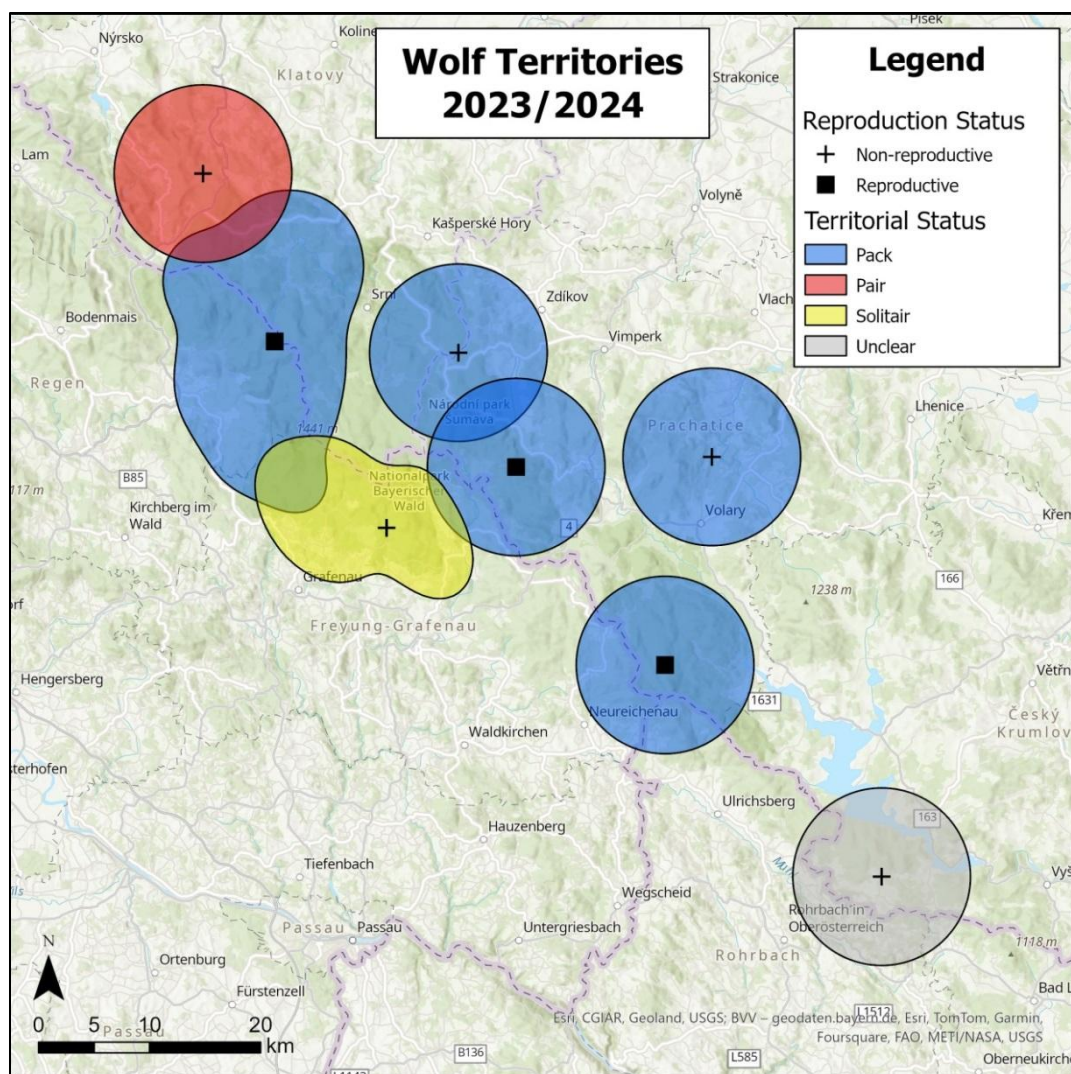
Jan Mokřý, Oldřich Vojtěch

V roce 2024 pokračoval monitoring vlka obecného, který spočívá v dohledávání pobytových známek (stopy, trus, moč, srst, strženiny) na analýzy DNA, instalace fotopastí, hlasová provokace, telemetrie.

Díky fotopastem, přímému pozorování a hlasové provokaci bylo v období červen – září 2024 doloženo rozmnožování ve čtyřech smečkách, na rozdíl od předchozího roku 2023 kdy byla reprodukce doložena pouze ve třech smečkách. V průběhu roku 2024 byl vyhodnocen a uzavřen biologický vlčí rok 2023/24, který začíná v květnu a končí v dubnu následujícího roku. V tomto období bylo evidováno 8 vlčích teritorií a minimální odhad počtu vlků na Šumavě včetně NP Bavorský les byl stanoven na 35 jedinců včetně vlčat.

Obrázek 41 Stopa vlka s měřítkem ze zimního monitoringu.

Obrázek 42 Mapa vlčích teritorií v roce 2023/24 Pro zobrazení se používají dva přístupy. (1) Pokud byl jedinec v dané sezóně ve smečce telemetricky monitorován, byla plocha teritoria odhadnuta pomocí Autocorrelated Kernel Density Estimate. (2) V ostatních případech je teritorium dáno kruhem o poloměru 8 km (velikost takové plochy odpovídá průměrné velikosti teritoria ve střední Evropě).

V roce 2024 jsme pokračovali ve spolupráci s Fakultou životního prostředí ČZU v Praze a Národním parkem Bavorský projekt: **BYCZ01-001 „Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy/Bavorského lesa“** V rámci realizace jednotlivých aktivit je cílem získat odpověď na to, zda nedávný návrat vlka má dopad na populace kopytníků a tím i na obnovu lesa.

Díky pokračující spolupráci s kolegy z ČZU v Praze a kolegy z NP Bavorský Les se v rámci projektu podařilo odchytit tři dospělé jedince vlka obecného a nasadit jim GPS obojky. Obojek dostali jeden vlk ♂ a dvě vlčice ♀.

V roce 2024 byly na celém území NP a CHKO Šumava opět řešeny škody na hospodářských zvířatech způsobené: rysem – 8 případů, ale zejména vlkem – 40 případů. Množství útoků výrazně nepřibývá a je ovlivněno snahou zemědělců o zlepšení zabezpečení svých hospodářských zvířat.

Tabulka 78 Škodní události způsobené vlkem obecným na hospodářských zvířatech v roce 2024.

Rok	Počet řešených útoků	Ovce množství	Kozy množství	Skot množství
2024	40	96	1	10

Závěrečnou zprávu za rok WY 2023/2024 je možné stáhnout na webové adrese: <https://www.npsumava.cz/navstivte-sumavu/materialy-ke-stazeni/knihy-a-studie-ke-stazeni/>

4.4.3. Ornitologie

Aleš Vondrka

Monitoring tetřevovitých

Při monitoringu **tetřívka obecného** byla kontrolována všechna tokaniště v NP Šumava, včetně těch delší dobu neobsazených však stále s existujícím potenciálním biotopem. Proveden komplexní monitoring ve Vojenském prostoru Boletice, včetně ploch mimo CHKO, zde celkem zjištěno 12 tokajících kohoutků, což představuje pokračující propad populace od roku 2020. Nejvíce tokajících ptáků bylo zjištěno na lokalitě Červený kopeček a to 8 tokajících kohoutků. Tato lokalita je v rámci PO Boletice nejvýznamnější a dlouhodobě relativně stabilní. Pozitivním zjištěním je výskyt dvou tokajících samců na lokalitě Knížecí Pláně a proběhlá reprodukce v této lokalitě. Celkový počet tokajících samců byl pouhých 36 a to včetně PO Boletice.

Při monitoringu **tetřeva** hlušce kontrolovány byly vybrané historické lokality tokanišť v období od poloviny března do druhé poloviny května s cílem lokalizace tokanišť a ověření jejich existence v oblasti centrální Šumavy. Monitoring aktivních tokanišť zejména na Kvildsku, Horskokvildsku a Modravsku. Na boletické lokalitě Knížecí Stolec se stav ustálil na početnosti 4 tokajících kohoutů a jejich šíření do dalších potenciálně vhodných lokalit nebyl pozorován. Věnována byla pozornost reprodukčním biotopům.

Při monitoringu **jeřábka lesního** byl proveden monitoring na přibližně 80 km linií ve dvou termínech, v předjaří na sněhu a v dubnu pomocí hlasové provokace. Některé linie byly kontrolovány pouze v období podzimního toku, celkem projito cca 150 km linií na jeřábka lesního dle celorepublikové metodiky.

Monitoring dalších významných ptačích druhů

U **jeřába popelavého** proběhla kontrola všech známých lokalit, kontrola potenciálně vhodných lokalit. Ověřování náhodných pozorování za účelem nálezů nových hnízdišť. Proběhl akustický monitoring druhu na odlehlých lokalitách jihovýchodní Šumavy. Intenzivní monitoring na centrální Šumavě s cílem nalézt pár s mládětem pro možnost telemetrického sledování (Lumpe, Ticháčková). Potvrzena reprodukce na lokalitách Rokytecké slatě, Blatenská slat, Roklanská chata a Záhvozdí. Na Mezilesní slati byl zjištěn pár se vzletným mládětem, původ tohoto páru je však neznámý.

Při monitoringu **puštíka bělavého** byly provedeny kontroly lokalit na Vimpersku, Volarsku, Stožecku a Smrčině. Byl proveden akustický monitoring na vybraných lokalitách v Pošumaví. Potvrzen výskyt u Ovesné u Prachatic. Kontrolovány všechny instalované budky určené pro podporu druhu. Obsazenost

byla v letošním roce vysoká – 7 budek obsazených puštíkem bělavým a další puštíkem obecným. Ve spolupráci s LČR, Lesní závod Železná Ruda byli instalovány budky pro podporu druhu v NPR Černé a Čertovo jezero a v jeho blízkosti. V lokalitě Čertova stráž u Včelné pod Boubínem proběhlo opětovné hnízdění. Toto představuje opět opodstatněnost aktivní péče o druhy, neb v této lokalitě se puštík bělavý dříve nevyskytoval.

Monitoring **sokola stěhovavého** je prováděn ve spolupráci s ČSOP Plzeňsko u všech doposud známých hnízdnicích lokalit v rámci NP a CHKO Šumava. V letošním roce byla všechna hnízdíště obsazena. Zjištěna průměrná hnízdnicí úspěšnost. Mláďata na přístupných hnízdech byla kroužkována barevnými odečítacími kroužky s kombinací určenou pro ČR.

Dále byl monitorován i **čáp černý**. Kontrolována byla všechna známá hnízdíště. Letošní sezóna byla průměrná a okroužkována byla mláďata na dvou hnízdech. Přišla zpětná hlášení o čápech černých z šumavských hnízdíšť. Proběhl celorepublikový monitoring, do něhož jsem se též zapojil. Byl osloven lesní personál Správy NP a organizace hospodařící v CHKO.

Byl také prováděn **akustický monitoring zaměřený na druhy se soumráchnou a noční hlasovou aktivitou**. Jedná se o velmi efektivní metodu. V rámci akustického monitoringu bylo pořízeno přibližně 200 celonočních nahrávek. Díky této metodě získáváme reálný obraz o rozšíření druhů ptáků s noční aktivitou. Ze zajímavějších druhů zaznamenán např. vlk obecný, tetřev hlušec, jeřábek lesní, puštík bělavý, bekasina otavní.

Při monitoringu **sov** bylo provedeno cílené sčítání liniovou metodou, zejména však za pomoci akustického monitoringu v jarním a omezeně i podzimním období. Hlasová aktivita sov byla v roce 2024 průměrná, nápadné bylo rychlé ukončení toku sýce rousného i kulíška nejmenšího od poloviny až konce března.

Při mapování **chřástala polního** v letošním roce bylo provedeno sčítání v jednotných termínech v celé PO Šumava. Letošní stav byl průměrný s vyšším počtem samců při první kontrole oproti posledním letům, což lze přisoudit příznivé distribuci a kvantitě ročních srážek.

Monitoring **bekasina otavní** – jedná se o význačný deštníkový druh a společně s bramborníčkem hnědým o indikátor vhodnosti nastavených zemědělských managementů a stavu jednotlivých lokalit sekundárního bezlesí. Pokračoval monitoring zejména na jižní a centrální Šumavě. Proběhlo sčítání na lokalitách ve Vltavském luhu. Tyto lokality jsou stále nejvýznačnější v rámci celé Šumavy. Při monitoringu opět zjištěna 2 hnízdíště čejky chocholaté na lučních porostech – Želnavá a Zvonková.

Monitoring **sluka lesní** – v jarním až časně letním období byl prováděn intenzivní akustický monitoring druhu, jež potvrdil stále velmi vysokou frekvenci výskytu druhu na celé Šumavě. V podzimním období byl prováděn namátkový monitoring vybraných lokalit v oblasti Volarské kotliny. Zjištěna nečekaně vysoká početnost v období podzimního tahu na bezlesí až do déle se držící sněhové pokrývky.

Monitoring **bramborníček hnědý + ptáci sekundárního bezlesí** – byly doplněny údaje o výskytu bramborníčka hnědého na centrální a jižní Šumavě + CHKO. Dále bylo provedeno liniové sčítání na západní centrální i jižní Šumavě. Také vyly sečteny louky pod Dobrou po provedení revitalizací vodního režimu, Březová Lada, Bělá, Nová Pec, Pěkná.

Sledování hnízdních lokalit **rybáka obecného** a **racka chechtavého** s cílem ochrany hnízdních kolonií. Hnízdění racků chechtavých letos proběhlo na ostrůvcích na Malém Lipně, hnízdní úspěšnost se nepodařilo ověřit. Hnízdění rybáků obecných proběhlo na plovoucích ostrůvcích v zátoce Hadí luka u Valtrova, kde úspěšně vyhnízdlily 2 páry rybáků obecných.

4.4.4. Dlouhodobý intenzivní fotomonitoring rysa ostrovida

Elisa Belotti, Luděk Bufka

Začátek kalendářního roku 2024 byl součástí sezony 2023-24 dlouhodobého rysího fotomonitoringu, který provádí Správa NP Šumava ve spolupráci se Správou NP Bavorsky Les. V této sezóně bylo monitorováno 56 lokalit, 5 z nich v CHKO Šumava, zbytek v severnějších 2/3 Národního Parku Šumava. V roce 2024, na jaře, bylo opět možné realizovat prezentace výsledků z této uplynulé sezóny dlouhodobého rysího fotomonitoringu pro územní pracoviště Správy NP Šumava (v případě ÚP 22 – západ, prezentace lokálních výsledků týkajících se všech vyfocených druhů z posledních 2 předchozích sezón byla spojená se všeobecnější prezentací dlouhodobého monitoringu rysa ostrovida pro strážce, včetně dobrovolných strážců). Data o rysech z dlouhodobě monitorované oblasti byla také připravena a předána kolegům z NP Bavorský les pro společné statistické vyhodnocení. Na konci roku 2024 jsme také zveřejnili nový report, který obsahoval statisticky zpracované informace z nejnovější sezóny integrované do revidovaných údajů z 15 let fotomonitoringu rysa ostrovida prováděného společně s NP Bavorský les (ke stažení zde: https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2024/11/report_ly2023_cz_final.pdf). Tato aktualizovaná data také byla použita jako podklad pro komunikaci s širší veřejností a studenty různých škol.

Fotopasti na fotomonitoring rysa zůstaly instalovány celoročně na 28 z 56 lokalit a byly pravidelně kontrolovány. V září 2024 byla zahájena sezóna 2024-25 dlouhodobého rysího fotomonitoringu. V sezóně 2024-25 na české straně Šumavy probíhá dlouhodobý rysí fotomonitoring na 56 lokalitách, stejně jako v předchozích letech situovaných převážně v nejsevernějších 2/3 NP Šumava. Ve zbývajících částech NP Šumava a CHKO Šumava (od začátku roku 2018 celoročně) probíhal fotomonitoring rysa v rámci udržitelnosti projektu 3Lynx a nově v rámci projektu TA ČR s názvem „Přežívání dospělých samic rysa ostrovida – výzkum hrozeb v jádru a na okraji šumavské populace“, s realizací od ledna 2022 do prosince 2024 (viz následující kapitola).

4.4.5. Celoroční extenzivní fotomonitoring rysa ostrovida v celé oblasti NP a CHKO Šumava

Elisa Belotti

V roce 2024, celoroční fotomonitoring rysa ostrovida bylo možné zajistit přibližně ve stejném rozsahu jako v průběhu projektu 3Lynx, a původní síť lokalit dále doladit a dopřesnit, v rámci projektu TA ČR s názvem „Přežívání dospělých samic rysa ostrovida – výzkum hrozeb v jádru a na okraji šumavské populace“ (který končil na konci kalendářního roku 2024). Hlavním cílem tohoto dalšího projektu bylo zlepšit sledování osudu rysích rodin na území NP a CHKO Šumava pomocí fotopastí, a tímto, doplnit a podrobně analyzovat dlouholetá data o přežívání dospělých samic rysa ostrovida v NP a CHKO Šumava a na okraji populace (kde jsou ryši výrazně více ohroženi vlivem člověka – zejména pytláctvím, ale i dopravou).

Časová jednotka, na základě které jsou zpracovaná data z fotomonitoringu rysa („dlouhodobého intenzivního“ + „celoplošného“), je tzv. „rysí rok“ nastavený podle biologie rysa. Pro představu, v rysím roce 2020 (tj. od 1. 5. 2020 do 30. 4. 2021) bylo získáno zhruba 3 000 rysích fotek a videí z oblasti NP a CHKO Šumava. Zároveň, „rysí fotopasti“ ve stejné době vyprodukovaly jako „cenný vedlejší produkt“ i údaje o jiných vzácných a chráněných druzích. V rysím roce 2023 získali jsme tak např. zhruba 260 fotek a videí vlka obecného, 6 fotek a videí kočky divoké, 1 fotku vydry říční a 6 fotek a videa čápa černého (pro zajímavost, na „rysích“ fotopastech ve střední části CHKO Šumava byly v první polovině rysího roku 2023 pořízeny i 2 fotky kamzíka horského). Dílčí výsledky z fotomonitoringu na území CHKO Šumava byly také částečně průběžně předány na příslušné lesní správy a myslivecké spolky (např. Městské Lesy Volary, MS Horní Sněžná), částečně i formou osobních setkání s prezentací výsledků posledních sezón. Konkrétně, v průběhu roku 2024 tyto prezentace proběhly pro MS Strážov a VLS – Divize Horní Planá. Jedna prezentace v přítomnosti o rysovi (a o vlkovi) byla realizovaná i v oblasti ležící těsně mimo CHKO Šumava na západě, v obci Chlístov, pro členy místních mysliveckých spolků a místní obyvatele. V průběhu roku 2024, ve spolupráci se všemi organizacemi provádějící fotomonitoringu rysa v oblasti výskytu celé česko-bavorsko-rakouské (BBA) rysí populace, na základě dat získaných ze všech fotopastí (z „dlouhodobého“ a „projektového“ fotomonitoringu rysa) pokračovala příprava (alespoň zjednodušené verze) reportu o stavu celé BBA populace pro rysí roky 2020, 2021 a 2022. Finalizace těchto celopopulačních reportů bohužel zatím stále není možná kvůli technickým problémům na bavorské straně. Nicméně, alespoň informace o potvrzeném výskytu rysa v česko-bavorsko-rakouské oblasti na úrovni monitorovacích kvadrátů EEA 10x10 km byla během kalendářního roku 2024 použita pro realizaci dvou stručných reportů o rozšíření populací rysa ostrovida ve střední Evropě v rysích rocích 2020 a 2021, v rámci „SCALP+ reportování“. Tyto dva stručné reporty, obsahující aktualizovanou mapu výskytu rysa (také) v česko-bavorsko-rakouském regionu, byli finalizováni a jsou ke stažení (mimo jiné) zde: <https://www.kora.ch/en/kora/scalp>.

Data z celoplošného extenzivního a dlouhodobého intenzivního fotomonitoringu rysa dohromady také byla použita jako podklad pro komunikaci se studenty různých stupňů místní školy, katedry myslivosti a lesnické zoologie z FLD, ČZU v Praze, dětské myslivecké kroužky a účastníky různých exkurzí a akcí pro veřejnost (např. prezentace která proběhla na Prášilech v červnu 2024, nebo v Janovicích nad Úhlavou v listopadu 2024). V neposlední řadě, veškerá výše zmíněná rysí data byla také použita v rámci spolupráce s policií ČR a celní správou, které v minulých letech nás žádali o spolupráci při řešení několika potencionálních případů nelegálního lovu rysa a se kterými spolupráce a komunikace pokračovala i v roce 2024.

Během kalendářního roku 2024, v rámci projektu TA ČR s názvem „Přežívání dospělých samic rysa ostrovida – výzkum hrozeb v jádru a na okraji šumavské populace“ byla také dokončena, schválena a certifikována Ministerstvem životního prostředí doplněná metodika pro monitoring rysích rodin [Mináriková T., Bufka L., Belotti E., Poledníková K., Krausová J. & Poledník L. (2024): Metodika monitoringu rysích rodin. Metodika schválená MŽP (č. j. MŽP/2024/630/2218); dostupná online zde: https://mzp.gov.cz/cz/migrace_zivocichu_ochrana_velkych_selem]. Také byla finalizována hlavní analýza dat o přežívání dospělých samic rysa ostrovida, v rámci které byla zkoumaná významnost vlivu různých faktorů na pravděpodobnost přežívání z roku na rok, a na minimální dosažený věk těchto samic. Hlavní výsledky byly prezentované na odborných konferencích „Aktuality šumavského výzkumu 2024“ (Srní, říjen 2024) a „Eurolynx 2024“ (Neuwiller-lès-Saverne, Francie, říjen 2024) a na závěreční

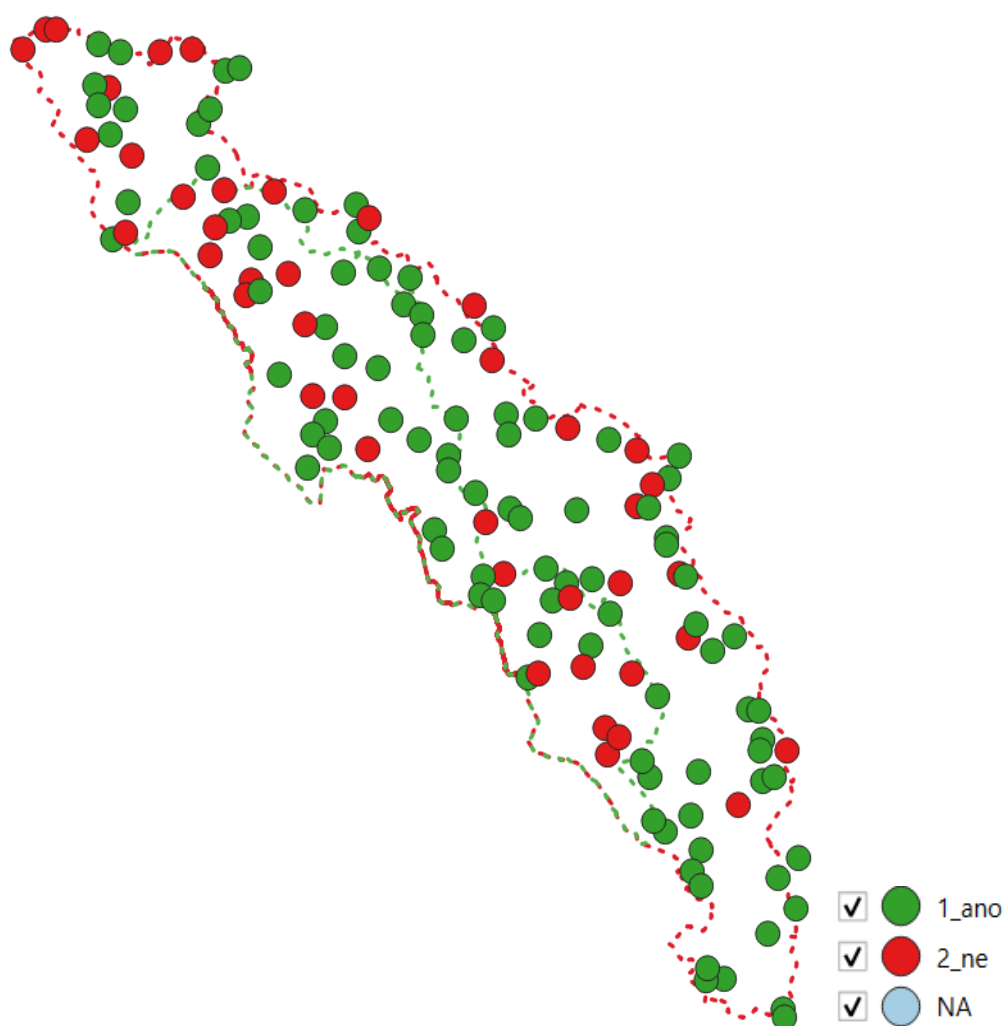
projektový seminář organizován v Kašperských Horách v listopadu 2024, primárně pro zástupce Policie ČR, Celní Správy ČR, Krajské Úřady, Státní správu, Státní zástupce.

Sběr genetických vzorků rysa na celém území NP a CHKO Šumava při terénní práci stále pokračuje (a vzorky průběžně ukládáme na pracovišti Správy v Kašperských Horách). Od kalendářního roku 2024 na české části areálu rozšíření česko-bavorsko-rakouské rysí populace je sběr těchto vzorků opět intenzivnější a probíhá v rámci nového projektu zaměřeného na genetický monitoring rysa ostrovida, jehož hlavním držitelem je Ústav Biologie Obratlovců v Brně a jehož aplikačními garanty jsou AOPK a Správa NP Šumava.

4.4.6. Monitoring vydry říční

Kristýna Falková

Monitoring vydry říční proběhl v roce 2024 v podzimních měsících na území NP a CHKO Šumava v celé síti monitorovacích bodů, čítající 138 lokalit zejména v blízkosti mostů či propustků. Monitoringu se zúčastnilo 21 terénních pracovníků Správy Národního parku Šumava. Na sčítacím bodu byly zaznamenávány pobytové známky vydry říční ve formě trusu, stop případně zbytků potravy podle metodiky umožňující meziroční srovnání přítomnosti na určitých úsecích vodních toků.

Obrázek 43 Mapa monitorovacích bodů a prokázání pobytových stop v NP a CHKO Šumava v roce 2024.

4.4.7. Dlouhodobý monitoring netopýrů na zimovištích

Luděk Bufka

V zimní sezóně 2023-2024 byl na území NP Šumava, CHKO Šumava a Pošumaví proveden během 55 kontrol monitoring na 51 lokalitách pravidelného zimního výskytu netopýrů (celkem 15 mapovacích kvadrátů sytému KFME). Všechny sledované lokality mají charakter podzemních prostor (stará důlní díla, jeskyně, sklepy). Mezi nimi jsou hromadná zimoviště s více než 100 jedinci, ale i menší, s výskytem do 10 jedinců netopýrů.

Celkem bylo zjištěno v sezóně 2023 – 2024 na zimovištích 11 druhů: vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopýr velkouchý (*Myotis bechsteinii*), netopýr Brandtův (*Myotis brandtii*), netopýr vodní (*Myotis daubentonii*), netopýr velký (*Myotis myotis*), netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*), netopýr řasnatý (*Myotis nattereri*), netopýr severní (*Eptesicus nilssonii*), netopýr černý (*Barbastella barbastellus*), netopýr ušatý (*Plecotus auritus*), netopýr dlouhouchý (*Plecotus austriacus*). Oproti předchozí sezóně nebyl registrován výskyt netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*). Výskyt jednotlivých druhů na lokalitách je různý, dle charakteru a velikosti zimoviště, nejvyšší druhová pestrost činila 6 druhů/zimoviště.

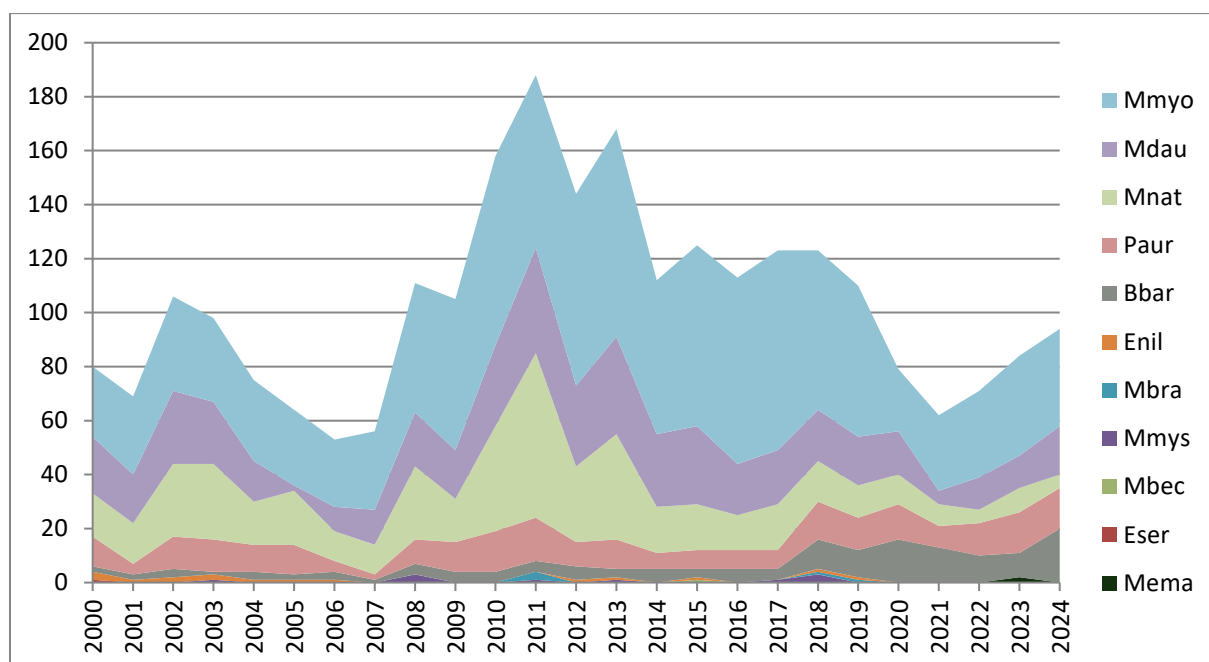

Obrázek 44 Vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*) na zimovišti v PR Amálino údolí (foto L. Bufka).

Podobně jako v minulých sezónách, byl potvrzen dlouhodobě rostoucí trend početnosti pošumavské populace vrápence malého (Obr. 1). Naopak, jako dlouhodobě klesající se dá označit výskyt netopýra dlouhouchého a také absence netopýra severního na některých tradičních zimovištích. Dlouhodobé řady systematicky sbíraných dat umožňují odhadovat populační trendy jednotlivých druhů. Právě dlouhodobost a kontinuita sledování, plošný rozsah, a také podchycení různých typů zimních úkrytů jsou důležité pro kvalitu a vypovídací hodnotu následné analýzy. Zajímavá bude analýza reakce zimujících druhů a eventuální změny jejich úkrytových strategií vlivem klimatických změn.

Důležitým aspektem probíhajícího monitoringu je také aktuální znalost stavu netopýřích populací pro komunikaci s veřejností a řešení ochrany a managementu významných lokalit, ať už se jedná o zimoviště nebo letní úkryty. Zároveň se sčítáním hibernujících netopýřů je sledován stav zimovišť, registrovány změny, zejména ty, které by mohly vést ke změně mikroklimatu, vliv dalších rizikových faktorů, jako je rušení netopýřů během hibernace, způsob a stav zajištění lokalit. Na většině lokalit byla v zimní sezóně 2023-2024 situace stabilní a nejsou třeba zvláštní ochranná nebo managementová opatření.

Na lokalitě Jelení – tunel Schwarzenberského plavebního kanálu bylo ověřeno, že zástěny sloužící k usměrnění proudění vzduchu v zimním období a optimalizaci mikroklimatu, které byly obnoveny v září 2021, jsou v pořádku a plní dobře svou funkci. Poslední 3 sezony přinesly mírný nárůst celkové početnosti zimujících netopýřů (Obr. 2), i když zjištěné hodnoty jsou stále nižší oproti dřívějším sezónám před výraznějším poklesem v roce 2020. Další trend a efekt zabezpečení budou dále sledovány. Výskyt netopýra brvitého (*Myotis emarginatus*) z předchozí sezóny (2 jedinci 11. 3. 2023) se neopakoval a zůstává tak zatím jediným ojedinělým záznamem na lokalitě.

Graf 9 Ukázka změn početnosti hibernujících netopýřů na lokalitě Jelení – tunel Schw. kanálu (2000-2024).

4.4.8. Bobr evropský

Jan Mokřý

Na jaře 2024 byl dokončen celoplošný monitoring bobra na území v Národním parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava, který probíhal od října 2023. Po vyhodnocení všech 2906 záznamů pobytových stop, bylo detekováno minimálně 150 bobřích teritorií. Jedná se o podobný počet jako v sezóně 2022/23, kdy bylo identifikováno 146 obsazených teritorií.

4.4.9. Los evropský

Vladimír Dvořák

Také v roce 2024 probíhal monitoring losů na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava. Mapování zahrnuje extenzivní fotomonitoring pomocí fotopastí instalovaných na místech výskytu losa, terénního mapování pobytových stop v síti mapování I. řádu a shromažďování a ověřování hlášení o výskytu od lesnického personálu a veřejnosti. Porovnáním záznamů z předchozích let je patrná sestupná tendence výskytu losa v celé oblasti.

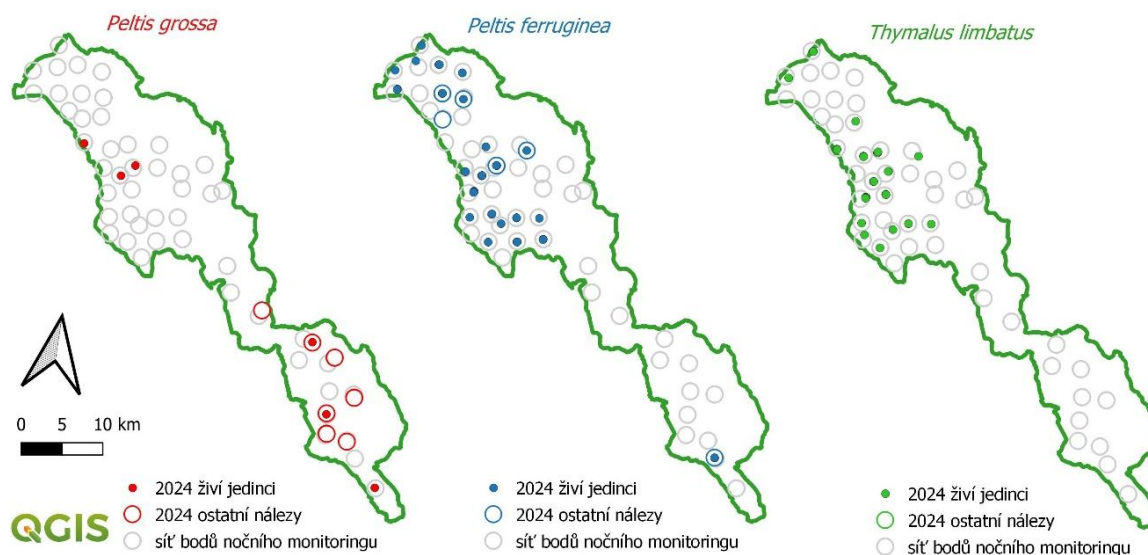
4.4.10. Monitoring bezobratlých živočichů

Vladimír Dvořák

Kornatec velký (*Peltis Grossa*)

Noční, systematický plošný monitoring kornatcovitých brouků probíhá na území Národního parku Šumava od roku 2020. V letech 2020, 2021, 2022 každoročně, od roku 2023 ob rok, z důvodu střídání s monitoringem tesaříka trnoštitce horského (*Tragosoma depsarium*). V roce 2024 proběhl monitoring v období 1. července – 30. září. Cílem monitoringu kornatcovitých je zjištění aktuálního, plošného výskytu v Národním parku Šumava s možností relevantního meziročního srovnávání. V rámci monitoringu se mapují tyto druhy kornatců: kornatec velký (*Peltis grossa*), kornatec drobný (*Peltis ferruginea*) a kornatec *Thymalus limbatus*.

Při nočním monitoringu kornatců na území Národního parku Šumava byli zaznamenáni 6x imago a 7x výletový otvor *Peltis grossa*, 23x imago a 6x výletový otvor *Peltis ferruginea* a 17x imago *Thymalus limbatus*. Místa nálezů jsou uvedena na Obrázek 45.

Obrázek 45 Výsledky nočního monitoringu kornatcovitých v roce 2024 na jednotlivých monitoračních bodech.

Nálezy zobrazené ve čtvercích síťového mapování I. řádu na území NP Šumava zasahuje 43 čtverců. U druhu *Peltis grossa* bylo v roce 2024 pozitivních 9 čtverců, výsledná pozitivita je 20,9 %. U *Peltis ferruginea* bylo pozitivních 12 čtverců s výslednou pozitivitou 27,9 % a u druhu *Thymalus limbatus* bylo pozitivních 9 čtverců s výslednou pozitivitou 20,9 %. Nový pozitivní sčítací bod 117 – Horní Ždanidla u druhu *Peltis grossa* stanovuje dosavadní nejzápadnější výskyt na Šumavě.

4.4.11. Socioekonomický monitoring v Národním parku Šumava

Josef Štemberk

V Národním parku Šumava probíhá od roku 2018 socioekonomický monitoring, který zjišťuje počty návštěvníků v jednotlivých lokalitách i na celém území NP (kvantitativní monitoring) a pomocí dotazovacího šetření data, informace a jiné údaje o návštěvnících (kvalitativní monitoring). Při zavedení systému socioekonomického monitoringu v roce 2018 bylo využito metodiky aplikované v sousedním NP Bavorský les i v jiných národních parcích v Evropě z důvodu porovnatelnosti výsledků a trendů vývoje. Odborným dodavatelem a garantem metodiky v rámci mezinárodního projektu byla univerzita BOKU Vídeň. Sběr kvantitativních dat probíhal na všech vstupech do území NP (celkem 106) a to pomocí automatických sčítačů, personálním počítáním či kvalifikovaným odhadem na těch nejméně frekventovaných vstupních místech do NP.

Závěrečná zpráva projektu na: <https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/zavedeni-preshranicniho-socioeconomickeho-monitorovaciho-systemu-v-narodnich-parcich-sumava-a-bavorsky-les-2/>.

Na základě sběru dat na 13 kalibrovaných vstupních místech do NP Šumava je od roku 2019 pomocí statistických korelačních metod stanovována celková návštěvnost území NP Šumava.

Tabulka 79 Celková návštěvnost NP Šumava na základě počtu návštěvníků zjištěných pomocí automatických sčítačů.

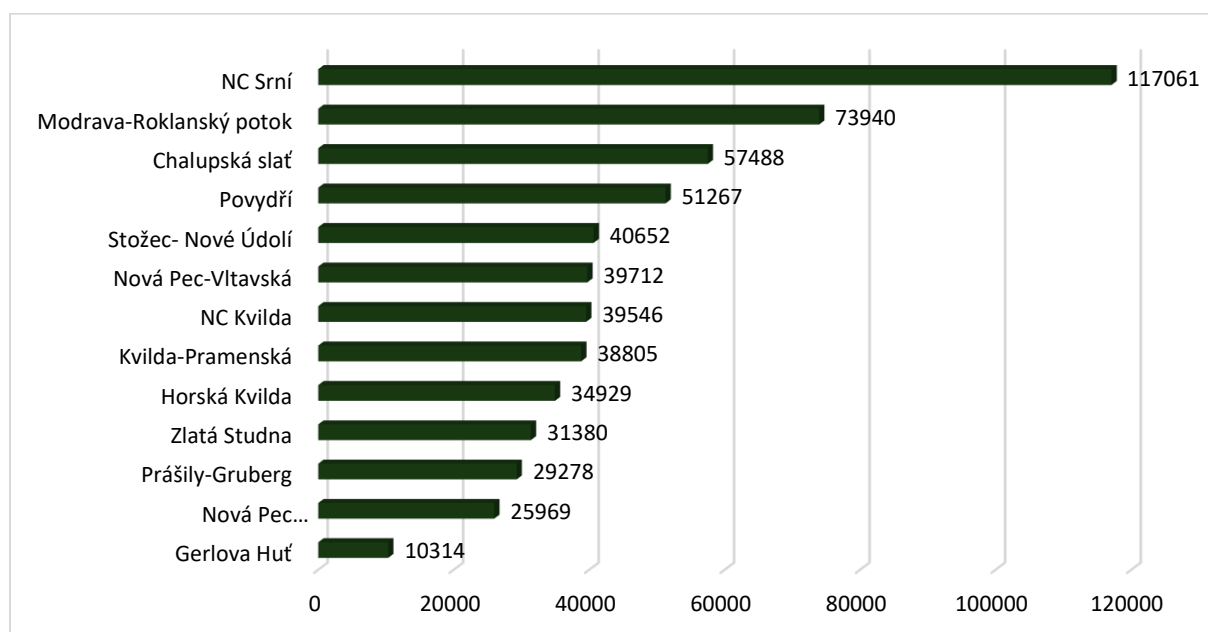
Rok	Počet návštěv*	Změna počtu návštěvníků oproti předchozímu roku	Změna počtu návštěvníků oproti roku 2018
2018	2020000	-0-	-0-
2019	2080000	+ 2 %	+ 3 %
2020	2550000	+ 25 %	+ 27 %
2021	2510000	- 2 %	+ 24 %
2022	2330000	- 8 %	+ 15 %
2023	2380000	+ 2 %	+ 18 %
2024	2 372 000	- 0,5 %	+ 17,5 %

*Jde o počet tzv. návštěvodnů, tedy počet návštěvníků přepočítaných na počet návštěvních dnů.

V roce 2024 došlo k poklesu počtu záznamů na sčítačích u vstupů do parku. Dle získaných dat šlo pouze o necelý jednaprocentní pokles a to představuje méně než deset tisíc osob. Celková návštěvnost za rok 2024 představuje 2, 37 milionů návštěvodnů. Letní sezóna je jednoznačně nejsilnější, neboť o prázdninách do NP vstoupí více než 40 % všech návštěvníků. Naopak do zimy spadá sotva 12% a na jaro a podzim přichází velmi podobný počet, tedy asi 1/6 z celku.

Nejvíce návštěvníků přichází/přijíždí do NP v sobotu a i nejsilnější dny byly převážně soboty. Začalo to o velikonoční bílé sobotě (30. 3.). Květnové svátky vytvořili hned dva prodloužené víkendy a vzhledem k počasí patřila sobota 11. 5. k nejsilnějším květnovým dnům. Roční maxima se dosahují velmi často na státní svátky v červenci a nejinak tomu bylo jinak – v pátek 5. července dorazilo do Parku asi 30 tisíc návštěvníků a o den později jen nepatrně méně. Řada míst zaznamenala rekordní návštěvnost v různé dny v srpnu, který tentokrát předčil i jinak silnější červenec. Na sobotu 28. září nevyšlo pěkné počasí a tak se rekord nekonal, ale o neděli 27. října hrálo sluníčko a parkoviště se zaplnila do posledního místa. Jejich totální přeplnění nastalo na konci roku, kdy ve dnech 28. až 31. prosince musela i policie řešit nezákonný zábor soukromých pozemků pro parkování v obcích Národního parku Šumava.

Nejnavštěvovanějším místem bylo návštěvnické centrum Srní, kam přišlo téměř 120 tisíc zájemců o poznávání vlků. (Na rysy a jeleny do návštěvnického centra Kvilda se přišlo podívat „jen“ asi 40 tisíc osob.) Téměř 80 tisíc vstupů jsme zaznamenali na stezce podél Roklanského potoka z Modravy, kde je celoroční provoz od lyžařů po pěší a cyklisty a jde o skvělý bezbariérový přístup do NP. Z přístupných slatí vykazuje nejvyšší návštěvnost Jezerní slat, kde nemáme sice za loňský rok přesná čísla, ale jen o něco méně navštěvovanou Chalupskou slat navštívilo skoro 60 tisíc osob. Nejvíce cyklistů vjíždí do Parku po Vltavské cestě mezi Novou Pecí a Stožcem, kde se za rok pohybovalo přes 80 tisíc návštěvníků a ¼ tvořili cyklisté.

Graf 10 Počty vstupujících návštěvníků do NP Šumava zaznamenané pomocí automatických sčítačů na sledovaných vstupech v roce 2024.

Celá výroční zpráva o monitoringu návštěvnosti v roce 2024 je zveřejněná na stránkách Správy NP www.npsumava.cz.

4.4.12. Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy / Bavorského lesa

Tomáš Peterka, Pavla Jůnková Vymyslická

Projekt č. BYCZ01-001 Programu INTERREG Bavorsko – Česko 2021-2027

<https://www.npsumava.cz/sprava-np/seznam-projektu/ekologicke-dopady-navratu-vlku-do-ekosystemu-sumavy-bavorskeho-lesa/>

Tříletý projekt byl zahájen v květnu 2023 pod hlavičkou České zemědělské univerzity v Praze (ČZU). Projektovým partnerem je kromě naší Správy ještě Správa národního parku Bavorský les (NPBL).

Cílem projektu je odhalit vazby mezi predátory, kořisti a potažmo okusem zvěře na lesních porostech. V praxi to znamená hledání odpovědí na otázky: Kolik je v ekosystému Šumavy vlčích smeček? Kolik vlků zde celkem žije? Rozmnožují se smečky každý rok? Jaké prostředí v rámci ekosystému Šumavy využívají a preferují? Kolik jelenů jsou vlci schopni ulovit za rok? Kolik jelenů se v ekosystému Šumavy nachází a jak se jejich početnost změnila v porovnání s předchozími studiemi? Jak se mění chování jelenů s přibývajícím počtem vlků? Může mít přítomnost vlků vliv na okus způsobený spárkatou zvěří na lesních porostech? Nejen tyto otázky se staly podkladem pro realizaci tohoto přeshraničního projektu.

Obdobně jako v roce 2023, také v roce 2024 probíhaly hlavní aktivity projektu ve všech třech studovaných osách (vlk-kořist-monitoring okusu). I nadále byl monitoring vlků realizován za pomoci v terénu instalovaných fotopastí a terénními pochůzkami, při kterých se sbírají informace o pobytových stopách vlků a odebírají vzorky pro genetické a potravní analýzy. Během podzimu se sehranému týmu z ČZU podařilo uspat a nasadit telemetrický obojek dalším 3 jedincům vlka. Celkově tak bylo monitorováno 6 jedinců. To nám umožňuje sledovat jejich pohyb v reálném čase, a tudíž také dohledávat vlkem stržené kořisti, které slouží k podrobnějším analýzám potravních nároků vlka.

Monitoring kořisti vlků probíhá za pomoci fotopastí, které byly na podzim 2023 instalovány v pravidelné síti na obou stranách hranice. V průběhu roku 2024 proběhly jarní a podzimní kontroly fotopastí, při kterých byly staženy data, vyměněny baterie a měřeny detekční zóny pro pozdější vyjádření početnosti kopytníků. Mimo fotopastí jsou v projektu používány také telemetrické obojky pro sledování pohybu jelenů. V roce 2024 se v Národním parku Šumava podařilo obojky opatřit jedenácti lani a dva jeleny. Porovnání s daty z předchozích let umožní posoudit, zda narůstající počet vlků ovlivňuje pohyb jelenů a následně i využívání a preferenci jednotlivých stanovišť.

V uplynulém roce proběhl v jarním období monitoring okusu spárkatou zvěří. Celkově bylo v NPŠ podle ověřené metodiky změřeno 651 ploch. I zde nám porovnání s daty z předchozího monitoringu umožní sledovat změny v míře okusu a potažmo vliv návratu vlka na ekosystém Šumavy. Analýza faktorů, jež ovlivňují okus v našem území, je v současnosti připravována a bude představena v následujícím roce, obdobně jako i ostatní výsledky přeshraničního projektu.

4.4.13. Rybí líheň Borová Lada*Zbyněk Jančí*

Rozhodnutím MŽP ze dne 20. 2. 1995 bylo převedeno 6 rybářských revírů na Správu NP Šumava (Křemelná, Vydra, Vchynicko-Tetovský kanál, Teplá Vltava, Studená Vltava, Řasnice) od ČRS. V užívání ČRS zůstaly 2 revíry na Vltavě a jeden na Otavě.

Tímto krokem bylo Správě NP a CHKO Šumava umožněno obhospodařovat rybí společenstva v převedených revírech způsobem odpovídajícím statutu Národního parku. Tradiční rybářské vnímání toků jako místa produkce ryb pro sportovní využití ustoupilo do pozadí.

Produkce rybích násad

Jednou z dílčích činností rybářského hospodaření Správy NP a CHKO Šumava je plnit úkoly v zarybňování, které jsou dány zarybňovacím plánem MŽP pro každý rybářský revír NPŠ. K tomuto účelu slouží rybí líheň, která byla vybudována v Borových Ladech v roce 1998. K odchovu rybích násad a generačních hejn ryb slouží celkem 11 odchovných rybníků a původní náhon.

Těžiště produkce rybí líhně je v chovu původních rybích druhů. Od roku 2009 je Správa NP a CHKO Šumava zařazena do Národního programu jako vlastník genetického zdroje zvířat – chov původní „šumavské“ populace pstruha obecného (*Salmo trutta*) – forma potoční (fario) v Rybí líhni Borová Lada. V roce 2024 jsme obdrželi z tohoto programu dotaci ve výši 150 000 Kč.

Tabulka 80 Množství odchovaných a vysazených ryb v roce 2024 je uvedeno v následujícím přehledu.

Druh ryby	revíry NP/ RL	Prodej (ČRS, soukromí zájemci)
pstruh obecný potoční, plůdek	40 000	52 000
pstruh obecný potoční, roček	2 500	
lipan podhorní, jikra		185 000
lipan podhorní, plůdek		30 000
lipan podhorní, roček	3 200	
mník jednovousý, plůdek		1 100 000
mník jednovousý, rychlený plůdek	2 000	
střevle potoční	600	

Zarybňování

Výkon rybářského práva je od roku 2020 omezen. Bylo ukončeno vydávání povolenek na revírech Křemelná, Teplá Vltava a Studená Vltava v celkové délce 28 km. Chráněné rybí oblasti jsou vyhlášené na zbývajících délkách revírů, tj. 56 km.

Mezi hlavní druhy ryb vyskytující se ve vodních tocích na území NPŠ patří pstruh obecný, lipan podhorní, mník jednovousý, střevle potoční, vranka obecná a mihule potoční. Účelem zarybňování v NPŠ je posílení populací původních v ekosystému žádoucích druhů ryb. Zarybňování je pouze na tocích, kde se vyskytují migrační překážky (Teplá Vltava, Studená Vltava). Naším cílem je dosahovat přirozené druhové a věkové skladby rybích společenstev.

Tabulka 81 Množství ryb podle jednotlivých druhů vysazených v roce 2024 je uvedeno v následující tabulce.

Rybářský revír	Pstruh plůdek	Lipan roček	Mník rychlený plůdek	Střevle 3r+
Vltava Teplá	20 000	1100	1000	300
Vltava Studená	20 000	1100	1000	300
CELKEM	40 000	2 200	2 000	600

Vzdělávání a propagace

Management rybářství Správy NP a CHKO Šumava není směřován pouze na péči o společenstva vodních organismů a plnění zarybňovacích povinností. Zahrnuje rovněž program vzdělávání a propagace rybářské problematiky NPŠ pro odbornou i širší veřejnost. V roce 2024 se programů pro veřejnost a odborných exkurzí zúčastnilo celkem 994 lidí.

4.4.14. Splouvání Vltavy

Vladimír Dvořák

Sezóna splouvání Teplé Vltavy v úseku s povinnou registrací v úseku mezi Soumarským Mostem a Pěknou započala v obvyklém termínu 1. 5. 2024 a ukončena byla 30. 10. 2024. Úsek s povinnou registrací splulo v roce 2024 3042 lodí. Zákaz splouvání z důvodu nedostatku vody nebo naopak z důvodu vysokých průtoků byl vyhlášen v 19 dnech. Celkově byla splouvací sezóna 2024 co do počtu lodí i stavu vody jedna z nejlepších v režimu povinné registrace. Možnosti vodáků významněji omezila pouze zářijová povodeň.

Tabulka 82 Počet splouvajících lodí za jednotlivé měsíce.

měsíc	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	CELKEM
počet lodí	283	852	1000	848	29	30	3042

4.4.15. Průvodci divočinou

Josef Štemberk

Od roku 2008 pořádá Správa Národního parku Šumava program Průvodci divočinou. Tento cyklus pěších výprav s průvodcem nabízí možnost nahlédnout do domova vzácných divokých zvířat a rostlin, do míst, kde se vývoj řídí především přírodními zákony. Nemusí jít vždy o „klidová území“, neboť jistou míru „divokosti“ nabízí téměř všechny lesy a ekosystémy na Šumavě. Z důvodů citlivosti živočišných druhů na rušení a rostlinných, hlavně mokřadních, společenstev na sešlap, jsou předem stanovené podmínky pro vstup: období, frekvence vstupů, průběh trasy, maximální počet osob ve skupině. Vycházky za šumavskou divočinou mohou být fyzicky i velmi náročné a vstup platí pro účastníky na vlastní nebezpečí. Navíc se vycházky konají za každého počasí, což je náročné nejen pro účastníky, ale i pro letošních 12 externích místních průvodců, kteří se letos aktivně zapojili do průvodcování divočinou. Samotné průvodce vyškolila Správa NP a každoročně probíhá školení na aktuální témata. Trasy vedou návštěvníky jak do skrytých zákoutí Národního parku, tak od roku 2013 i do vybraných PR či NPR chráněné krajinné oblasti Šumava. V rámci dvoudenních tras s přenocováním v horské chatě mají návštěvníci navíc možnost poznat především i divokou přírodu v sousedním Národním parku i Přírodním parku Bavorský les.

V roce 2024 si mohli zájemci zakoupit místo na výpravu v e-shopu (www.vychazky.npsumava.cz) Správy NP Šumava od 15. května. V nabídce bylo celkem 35 tras, z toho 19 do NP, 11 do CHKO a 5 dvoudenní trasy. (Oproti předchozímu roku nebyly v nabídce trasy: Čertova stráň a Nivou Kořenského potoka. Byly nahrazeny trasou Kotlinou Valné ze Strážného a nabídka do oblasti Modravských plání byla rozšířena o třetí trasu: Černoorský močál. Vzhledem k rozšíření nabídky v horské chatě na Třístoličníku o možnost přenocování pro turisty byla nabídnuta dvoudenní výprava s noclehem v „Dreisesselberggasthof“.)

Celkem bylo nabídnuto 108 termínů (69 v NP, 29 v CHKO a 10 dvoudenních tras) pro až 1 112 osob. Z důvodu vyhlášení nouzového stavu z důvodu hrozcí a do jisté míry následně probíhající povodně v polovině září bylo zrušeno a nekonalo se 5 výprav v dotčených termínech. Uskutečnilo se celkem 103 výprav s celkovým počtem 1098 zúčastněných osob. Celková obsazenost realizovaných výprav byla 98,74%. Počet neobsazených (neprodaných) míst byl pouhých 14 míst. Rostoucí zájem o výpravy do divočiny vyplývá kromě dlouhodobosti existujícího programu a obecně vysoké úrovni akcí (především díky výkonům průvodců) i na proměňujícím se trendu v úsilí přípravy poznávání území ze strany návštěvníků. Předpokládá se, že vyvíjejí předem při plánování menší úsilí, ale řeší spontánněji anebo je zajímá hotový „turistický produkt“.

Tabulka 83 Průvodci divočinou – počty výprav a účastníků v letech 2008-2024.

Rok	Počet tras	Počet výprav	Počet účastníků
2008	7	41	385
2009*	8	57	647
2010	7	58	686
2011	8	71	812
2012	9	77	829
2013**	18	105	890
2014	20	108	882
2015	27	130	1 050
2016*	30	112	898
2017*	31	114	1 021
2018*	30	126	854
2019*	24	112	881
2020*	26	117	1 098
2021*	36	118	1244
2022*	35	112	921
2023*	34	96	878
2024*		103	1098
Celkem	-	1 657	15 179

* Včetně 2 denních přeshraničních tras do Bavorského lesa.

** Od roku 2013 pořádány i výpravy do CHKO Šumava. Uvedené počty představují součet za NP a CHKO.

4.4.16. Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata

Kristýna Falková

Ekologické centrum - Záchranná stanice pro handicapovaná zvířata je provozována Správou Národního parku Šumava a je otevřena pro veřejnost od dubna do října. Prohlídky probíhají každou středu v 11:00 a v 13:00 hodin.

Záchranná stanice přijímá živočichy pocházející ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností v oblasti Vimperska, Prachaticka a na částech Národního parku Šumava na území obcí Sušice a Klatovy.

Stanice je zařazena v národní síti záchranných stanic ČSOP. Úzce spolupracuje se ZOO Ohrada Hluboká nad Vltavou, ZOO Plzeň a také ostatními subjekty ČSOP. Za rok 2024 bylo přijato do záchranné stanice celkem 204 zraněných živočichů. Zpět do přírody bylo vypuštěno 74 zvířat. Utracených nebo uhynulých bylo 115 zvířat. Zatím 15 zvířat zůstává na stanici a čeká na vypuštění nebo zde zůstanou jako trvalé handicap.

Nejčastěji přijímanými druhy jsou především draví ptáci, popálení od elektrického vedení, dále pak mláďata pěvců a ježků. Mezi vzácnější příjmy patří například: puštík bělavý, sokol stěhovavý, lasice hranostaj nebo bobr evropský.

V roce 2024 jsme díky finančnímu daru pana Ing. Zdeňka Havla mohli postavit zcela novou venkovní voliéru pro dravce.

Také jsme zahájili nový projekt: „Modernizace a rozvoj záchranné stanice pro ohrožené druhy živočichů Klášterec“. V rámci tohoto projektu se v tomto roce již podařilo postavit a vybavit dvě řady nových voliér. Záchrannou stanici v roce 2024 navštívilo 446 osob. Návštěvníci měli možnost zhlédnout výukové edukační filmy v multifunkčním sále a dále se dozvěděli o rizicích, která na zvířata číhají v lidských sídlech nebo jejich blízkosti, o nebezpečí plynoucím z dalších činností člověka v krajině a jak se mají správně zachovat v případě, že naleznou zraněné zvíře.

Obrázek 46 Sokol stěhovavý ve voliéře.

Obrázek 47 Mláděta ježka západního.

Obrázek 48 Puštík bělavý ve voliře.

4.4.17. Recenzované publikace

MOLINARI-JOBIN, A., ZIMMERMANN, F., BOREL, S., LE GRAND, L., IANNINO, E., ANDERS, O., BELOTTI, E., BUFKA, L., ČIROVIĆ, D., DROUET-HOGUET, N., ENGLER, T., FIGURAL, M., FUXJÄGER, C., GREGOROVA, E., HEURICH, M., IDELBERGER, S., KUBALA, J., KUSAK, J., MELOVSKI, D., MIDDELHOFF, T.L., MINÁRIKOVÁ, T., MOLINARI, P., MOUZON-MOYNE, L., MOYNE, G., MYŚLAJEK, R.W., NOWAK, S., OZOLINS, J., RYSER, A., SANAJA, B., SHKVYRIA, M., SIN, T., SINDIČIĆ, M., SLIJEPEVIĆ, V., STAUFFER, C., TÁM, B., TRAJCE, A., VOLFOVÁ, J., WÖLFL, S., ZLATANOVA, D., VOGT, K. (2024). Rehabilitation and release of orphaned Eurasian lynx (*Lynx lynx*) in Europe: implications for management and conservation. *Plos one*, 19(3), e0297789.

BASTIANELLI, M.L., VON HOERMANN, C., KIRCHNER, K., SIGNER, J., DUPKE, C., HENRICH, M., WIELGUS, E., FIDERER, C., BELOTTI, E., BUFKA, L., CIUTI, S., DORMANN, C.F., KUEMMERLE, T., STORCH, I., GRILO, C., HEURICH, M. (2024). Risk response towards roads is consistent across multiple species in a temperate forest ecosystem. *Oikos*, 2024(7), e10433.

ČONČ, Š., OLIVEIRA, T., BELOTTI, E., BUFKA, L., ČERNE, R., HEURICH, M., BREG VALJAVEC, M., KROFEL, M. (2024). Revealing functional responses in habitat selection of rocky features and rugged terrain by Eurasian lynx (*Lynx lynx*) using LiDAR data. *Landscape Ecology*, 39(7), 121.

OLIVEIRA, T., MATTISSON, J., VOGT, K., LINNELL, J., ODDEN, J., OESER, J., PREMIER, J., RODRÍGUEZ-RECIO, M., BELOTTI, E., BUFKA, L., ČERNE, R., DUĽA, M., FLEŽAR, U., GONEV, A., HERDTFELDER, M., HEURICH, M., HOČEVAR, L., HVALA, T., ILKO, T., KONT, R., KOUBEK, P., KROJEROVÁ-PROKEŠOVÁ, J., KUBALA, J., KÜBARSEPP, M., KUSAK, J., KUTAL, M., MACHCINÍK, B., MÄNNIL, P., MELOVSKI, D., MOLINARI, P., ORNICĀNS, A., PAVLOV, A., PROSTOR, M., SLIJEČEVIĆ, V., SMOLKO, P., TAM, B., KROFEL, M. (2024). Ecological and intrinsic drivers of foraging parameters of Eurasian lynx at a continental scale. *Journal of Animal Ecology*, 94(1), 154-167.

PREMIER, J., BASTIANELLI, M.L., OESER, J., ANDERS, O., ANDREN, H., ARONSSON, M., BAGRADE, G., BELOTTI, E., BREITENMOSER-WÜRSTEN, C., BUFKA, L., ČERNE, R., ČERVENÝ, J., DROUET-HOGUET, N., DUĽA, M., FUXJÄGER, C., HERDTFELDER, M., HOČEVAR, L., JEDRZEJEWSKI, W., KONT, R., KOUBEK, P., KOWALCZYK, R., KROFEL, M., KROJEROVÁ-PROKEŠOVÁ, J., KUBALA, J., KUSAK, J., KUTAL, M., LINNELL, J.D.C., MATTISSON, J., MIDDELHOFF, T. L., MELOVSKI, D., MOLINARI-JOBIN, A., ODDEN, J., OKARMA, H., ORNICANS, A., PAGON, N., PERSSON, J., SCHMIDT, K., SINDIČIĆ, M., SLIJEČEVIĆ, V., TÁM, B., ZIMMERMANN, F., KRAMER-SCHADT, S., HEURICH, M. (2024). Survival of Eurasian lynx in the human-dominated landscape of Europe. *Conservation biology*, e14439.

VOREL, A., KADLEC, I., TOULEC, T., SELIMOVIC, A., HORNÍČEK, J., VOJTĚCH, O., MOKRÝ, J., PAVLAČÍK, L., ARNOLD, W., CORNILS, J., KUTAL, M., DUĽA, M., ŽÁK, L., BARTÁK, V., (2024). Home range and habitat selection of wolves recolonising central European human-dominated landscapes, *Wildlife Biology*, e01245

HULVA, P., COLLET, S., BARÁNKOVÁ, L., VALENTOVÁ, K., ŠRUTOVÁ, J., BAUER, H., GAHBAUER, M., MOKRÝ, J., ROMPORTL, D., SMITH, A., VOREL, A., ŽÝKA, V., NOWAK, C., BOLFIKOVÁ, B., HEURICH, M., (2024). Genetic admixture between Central European and Alpine wolf populations, *Wildlife Biology*, e01281

4.4.18. Zprávy z monitoringu

Správa Národního parku Šumava (BELOTTI E., BUFKA L.), Správa NP Bavorský les (HEURICH M., GAHBAUER M.): Výsledky monitoringu rysa ostrovida v národních parcích Šumava a Bavorský les v sezóně 2023/24. MS - Zpráva, 13 pp.

https://www.npsumava.cz/wp-content/uploads/2024/11/report_ly2023_cz_final.pdf

BUFKA, L., BEDNÁŘOVÁ, H., KRAUSOVÁ, J., BELOTTI, E. (2024): Zpráva o monitoringu rysa ostrovida na území Vojenského újezdu Boletice v období V. 2021– IV. 2023 (“rysí roky” 2021 a 2022). Zpráva, 49 pp.

Molinari-Jobin A. et al. 2024. SCALP+ Monitoring Report lynx year 2020/2021 (1. May 2020 – 30. April 2021). Linking Lynx. Available at: <https://www.kora.ch/en/kora/scalp>

Molinari-Jobin A. et al. 2025. SCALP+ Monitoring Report lynx year 2021/2022 (1. May 2021 – 30. April 2022). Linking Lynx. Available at: <https://www.kora.ch/en/kora/scalp>

5. Péče o lesní ekosystémy

Jan Kozel

Jen mírně k bezzásahovosti

Rok 2024 byl z pohledu péče o lesní ekosystémy v NPŠ relativně klidný. Nové přístupy, které vyvstaly z legislativních změn (novela ZOPK, účinnost 1. 5. 2017) a nově přijatých navazujících pro Správu NP závazných dokumentů (zonace – vyhláška 1. 3. 2020, zásady péče - platnost od 1. 11. 2022), se promítly do vnitřních předpisů a ustálily. Nejvýznamnější změnou je postup v přírodě blízké zóně, na jejímž území se v souladu s režimem a cílem zóny (ZOPK) postupně zvyšuje působení přírodních dějů a aktivní obnovní management ustupuje. To přispívá k naplňování dlouhodobého cíle NP, současně však přináší nejistotu a nepředvídatelnost v plánování zásahů a organizaci práce. Každý rok se totiž vnitřním předpisem zvětšuje území, kde neprobíhá nahodilá těžba. V roce 2024 došlo na rozdíl od roku předchozího pouze k mírnému zvětšení tohoto území o jeden procentní bod. Bez nahodilé těžby je nyní 53 % rozlohy porostní půdy (Tabulka 84). Rozšíření se týkalo především nyní kůrovcem nejpostiženějšího LHC Srní. Pouze mírné rozšíření území bez nahodilé těžby je pravděpodobně jedním z faktorů snížení kůrovcového napadení v NPŠ v roce 2024.

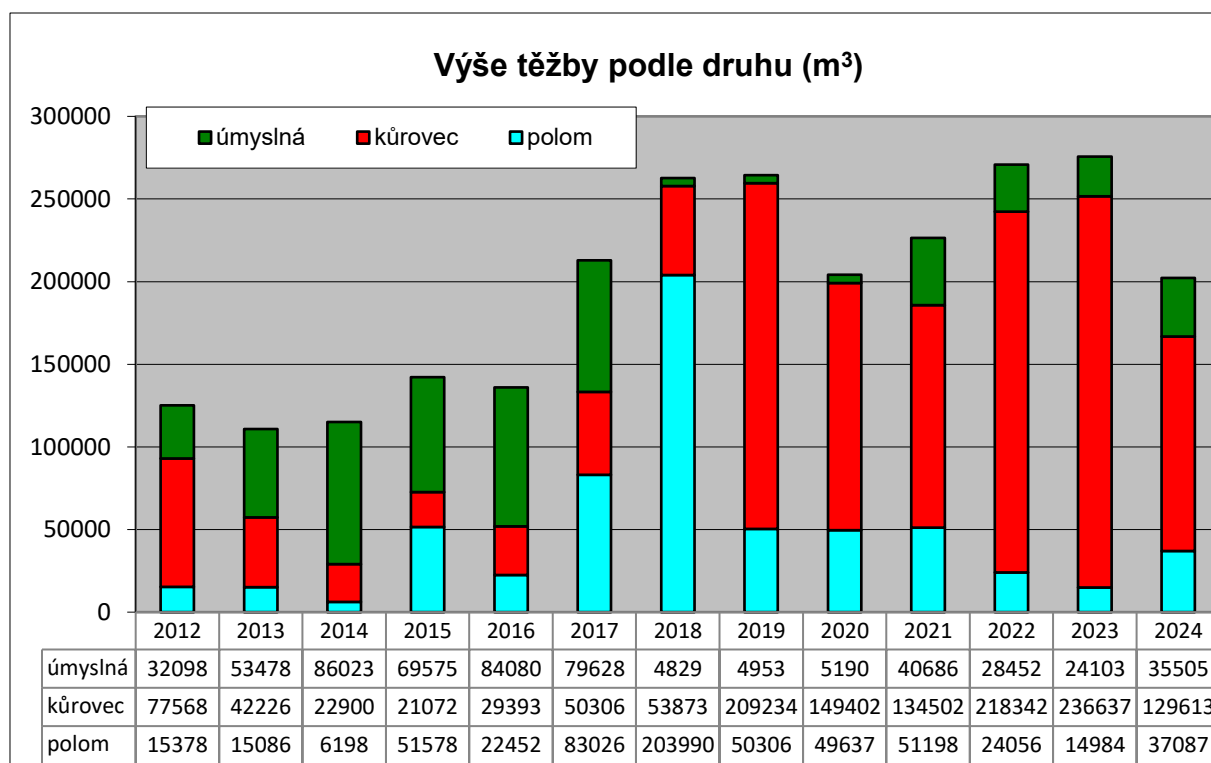
Vývoj kůrovcové gradace v NPŠ

Ve státních lesích NPŠ již sedmým rokem převládají vynucené nahodilé těžby nad aktivní úmyslnou péči (viz Graf 11). Pokračuje totiž třetí kůrovcová gradace za dobu existence NPŠ, jež souvisí především s naplňováním dlouhodobého cíle NP „nerušený průběh přírodních dějů v jejich přirozené dynamice“. Rok 2024 byl již druhým rokem, kdy více než 50 % rozlohy porostní půdy ve vlastnictví státu bylo v režimu bez zpracování nahodilé těžby (Tabulka 84). Na rozdíl od roku 2023, který byl celkově čtvrtým kůrovcově nejvydatnějším rokem v historii NPŠ, však došlo v roce 2024 k poklesu napadení lesních porostů hmyzem (viz Graf 14).

Tabulka 84 Podíl porostní půdy v území bez nahodilé těžby na celkové rozloze porostní půdy ve státním vlastnictví v NPŠ v letech 2022-2024.

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2022	32	65	69	20	36	37	44
2023	39	71	72	22	44	56	52
2024	39	73	72	24	44	56	53

V roce 2024 dosáhlo celkové napadení kůrovci objemu 329 935 m³ a pokleslo na 62 % hodnoty roku 2023 (535 671 m³) (viz Tabulka 85). Snížení populační hustoty kůrovců se projevilo výrazněji v zásahových částech, protože těžba kůrovcových stromů meziročně poklesla na 55 % (viz Tabulka 85). V bezzásahových územích byl pokles nižší, když dosáhl 67 % roku 2023. V bezzásahových územích NP bylo napadeno 200 332 m³ smrkového dřeva a v zásahových částech NP se vytěžilo 129 613 m³ smrkového dříví (viz Tabulka 85). V dlouhodobém kontextu bylo napadení kůrovci v roce 2024 šesté nejvyšší od založení NPŠ (viz Graf 14).

Graf 11 Výše těžby podle druhu v NPŠ v letech 2012-2024 (m³)

Tabulka 85 Objem kůrovcové těžby a objem souší včetně meziročního rozdílu v NPŠ v letech 2014-2023

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
těžba kůrovec (m ³)	50 306	53 873	209 234	149 221	134 502	218 342	236 637	129 613
meziroční rozdíl (%)	171,1	107,1	388,4	71,3	90,1	162,3	108,4	54,8
souše (m ³)	29 310	33 001	83 799	132 542	116 264	213 593	299 034	200 322
meziroční rozdíl (%)	113,7	112,6	253,9	158,2	87,7	183,7	140,0	67,0
celkem kůrovec (m ³)	79 616	86 874	293 033	281 763	250 766	431 935	535 671	329 935
celkový meziroční rozdíl (%)	144,3	109,1	337,3	96,2	89,0	172,2	124,0	61,6

Narušení podkorním hmyzem podle LHC

Pokles celkového kůrovcového napadení (těžba + souše) se významně projevil ve všech Správou NPŠ obhospodařovaných LHC s výjimkou Modravy (viz tab. 3). Tady byl meziroční pokles pouze mírný, jen na 94 % roku 2023. Naopak na LHC Stožec a LHC České Žleby se kůrovcové napadení snížilo téměř na polovinu roku 2023 (52 resp. 53 %). Výraznější pokles rovnající se celkovému meziročnímu poklesu v NPŠ (62 %) byl zaznamenán Borových Ladech. Mírně horší výsledek vykazuje LHC Prášily s poklesem celkového napadení kůrovci na 69 % roku 2023.

V absolutní hodnotě objemu kůrovcového napadení si udržuje vedoucí postavení LHC Srní s 98 118 m³ s výrazným odstupem následují České Žleby (56 448 m³), Stožec (53 732 m³) a Modrava (53 301 m³) (viz Tabulka 86). Na těchto LHC je přibližně 2krát nižší napadení kůrovci než na LHC Srní. Nejméně napadeným LHC zůstává LHC Borová Lada (27 732 m³). Druhé nejnižší napadení bylo v roce 2024 na LHC Prášíly (40 605 m³) (viz Tabulka 86).

Tabulka 86 Celkové kůrovcové napadení v NPŠ podle LHC v letech 2023-2024 vč. meziročního rozdílu

LHC (m ³)	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2024	40 605	98 118	53 301	27 732	56 448	53 732	329 935
2023	58 710	166 191	56 649	44 665	106 117	103 339	535 670
meziroční rozdí (%)	69	59	94	62	53	52	62

Napadení v území bez nahodilých těžeb

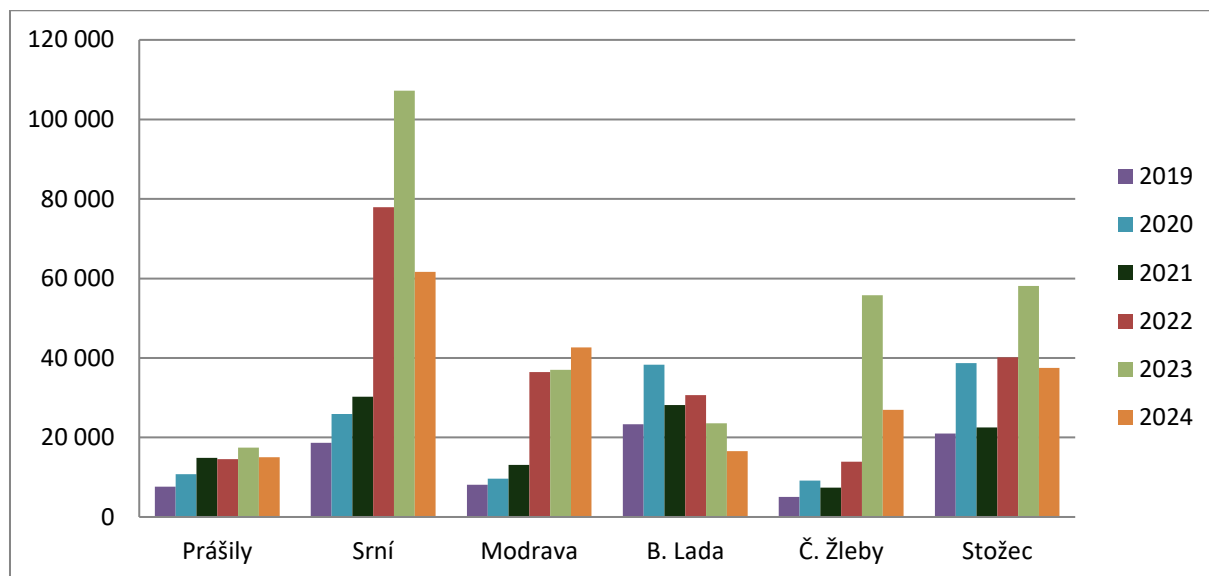
Rok 2024 potvrdil trend posledních let, kdy se kůrovcová gradace stále více odehrává v území bez nahodilých těžeb. Zatím co v roce 2019 byl podíl kůrovcem napadených stromů v tomto území na celkovém kůrovcovém napadení pouze 29 %, v roce 2024 to bylo již 61 % (viz Tabulka 87). Nejvyšších hodnot dlouhodobě dosahuje LHC Srní (loni 63 %), které však v roce 2024 předčil LHC Stožec (70 %) a především LHC Modrava (80 %). Nejnižší podíl napadení v bezzásahových územích má LHC Prášíly (37 %). Borová Lada s 60 % se blíží průměru NPŠ (61 %). Nejrazantnější meziroční zvýšení proběhlo na LHC Modrava (z 65 na 80 %) a LHC Stožec (56 na 70 %). Naopak LHC České Žleby jsou jediným LHC, kde podíl kůrovcové populace v bezzásahových územích na celkovém napadení výrazněji poklesl, z 53 % na 48 %. Současně jsou LHC České Žleby (48 %) spolu s LHC Prášíly (37 %) jediná území, kde se kůrovcová gradace odehrává více v zásahovém, než v bezzásahovém území. Důvodem je postupné vyčerpávání potravních zdrojů kůrovce v bezzásahových územích v případě LHC České Žleby. A současně relativně nízký podíl bezzásahového území na celkové rozloze porostní půdy a celkově nízké napadení kůrovci na LHC Prášíly (viz Tabulka 84 a Tabulka 86). Příčinou toho, že v NPŠ je celkově tento podíl opačný (61 %) (viz Tabulka 87), je zejména nadpoloviční rozloha porostní půdy v NPŠ ve státním vlastnictví (53 %) v režimu bez nahodilé těžby (viz Tabulka 84).

Tabulka 87 Podíl kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb k celkovému kůrovcovému napadení v NPŠ podle LHC v letech 2019-2024 (%)

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2019	26	53	31	51	8	22	29
2020	37	64	44	67	19	45	47
2021	42	63	53	57	24	37	46
2022	25	68	68	59	27	39	49
2023	30	64	65	53	53	56	56
2024	37	63	80	60	48	70	61

Celkový objem kůrovcového napadení v území bez nahodilé těžby je meziročně nižší na všech LHC s výjimkou LHC Modrava, kde množství kůrovcem napadených stromů vzrostlo (viz Tabulka 88 a Graf 12). Největší pokles byl zaznamenán na LHC Srní, LHC České Žleby a LHC Stožec. Spíše o stagnaci lze hovořit na LHC Prášíly (viz Tabulka 88 a Graf 12). V kontextu posledních šesti let je však napadení

kůrovci v bezzásahových oblastech NPŠ třetí nejvyšší a v této periodě byl loňský rok pro kůrovce nejpriznivější na LHC Modrava, kde dosáhl nejvyšší hodnoty z tohoto intervalu (viz Tabulka 88 a Graf 12).

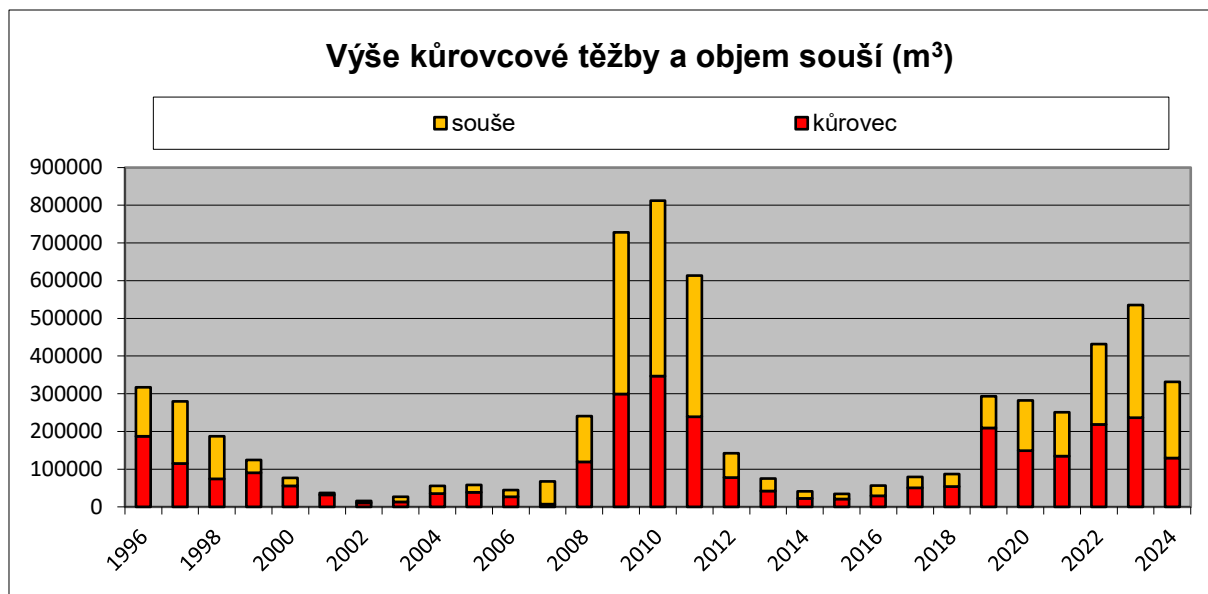
Graf 12 Objem kůrovcového napadení v území bez nahodilé těžby v NPŠ podle LHC v letech 2019-2024 (m³)

Tabulka 88 Objem kůrovcového napadení v území bez nahodilých těžeb v NPŠ podle LHC v letech 2019-2024 (m³).

LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2019	7 640	18 669	8 147	23 343	5 044	20 960	83 803
2020	10 804	25 941	9 631	38 319	9 140	38 709	132 545
2021	14 839	30 285	13 062	28 123	7 408	22 547	116 264
2022	14 576	77 890	36 446	30 644	13 926	40 116	213 598
2023	17 419	107 193	37 015	23 545	55 761	58 100	299 034
2024	15 047	61 634	42 634	16 540	26 933	37 534	200 322

Narušení podkorním hmyzem v dlouhodobém kontextu

Z dlouhodobého pohledu vývoj napadení hmyzem v NPŠ potvrzuje, že probíhá třetí výrazná kůrovcová gradace od počátku jeho existence (viz Graf 14). V porovnání s předchozími dvěma je tato gradace menší než v letech 2008-2012, ale je výrazně větší než ta z poloviny 90. let. Ačkoliv je rok 2024 až třetím nejvyšším v současné gradaci, stále celkovým objemem napadených stromů přesahuje vrchol první gradace, rok 1996. Celkově byl rok 2024 šestým rokem této třetí gradace a současně objemově třetím nejvyšším. Objem napadení lesních porostů kůrovcem v roce 2024 je šestý nejvyšší od roku 1996 (po letech 2009-2011 a 2022-2023) a také sedmým, kdy celkové napadení od roku 1996 přesáhlo hodnotu 300 000 m³ (viz Graf 14). Vzhledem k zákonem definovaným dlouhodobým cílům ochrany NP a progresivnímu pojetí zákona (ZOPK) a zonace je vysoce pravděpodobné, že tato gradace bude ještě pokračovat a zachová si svůj chronický charakter.

Graf 13 Výše kůrovcové těžby a objem souší.

Nárůst odkorňování

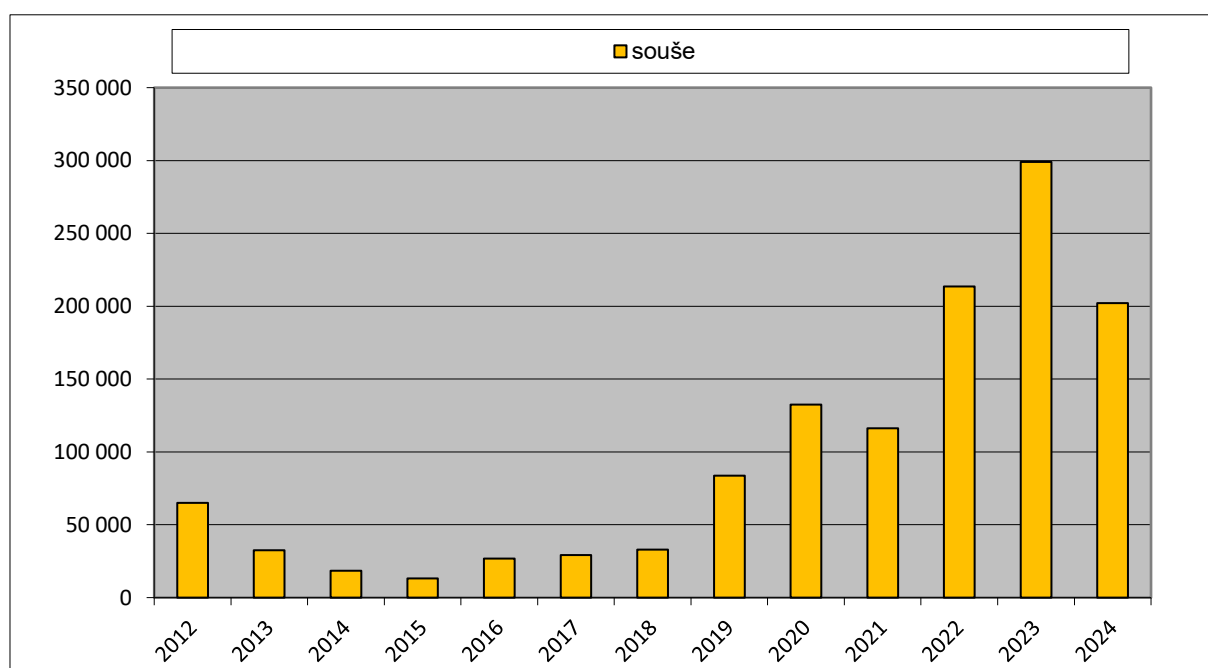
Vzhledem k vysokému nárůstu kůrovcového napadení v roce 2023 (viz Tabulka 85, Graf 14) se v roce 2024 v mnohem větší míře využívalo odkorňování dříví. Od června do srpna se proto veškerá kůrovcem napadená dřevní hmota odkorňovala. Díky tomu podíl odkorňování na nahodilé těžbě meziročně vzrostl na 41 % (viz Tabulka 89). V relativním vyjádření se odkornil téměř dvojnásobný podíl (41 vs. 22 %). Z důvodu poklesu objemu nahodilé těžby nebyl nárůst odkorňování v absolutním vyjádření tak výrazný, přesto se zvýšil z 56 tis. na 68 tis. m³ (viz Tabulka 89). Tato skutečnost pravděpodobně také přispěla k poklesu kůrovcového napadení, zejména ke snížení kůrovcové těžby v roce 2024 (viz Graf 11, Tabulka 85).

Tabulka 89 Objem odkorňování dříví podle LHC a jeho podíl na nahodilé těžbě v NPŠ v letech 2022- 2024

LHC/2022	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m ³)	45 120	37 780	17 793	22 977	46 917	71 807	242 393
odkornění (m ³)	2 675	3 629	4 587	2 139	2 317	14 027	29 374
podíl (%)	5,9	9,6	25,8	9,3	4,9	19,5	12,1
LHC/2023	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m ³)	42 736	59 927	20 120	23 196	52 757	52 885	251 621
odkornění (m ³)	3 206	20 573	6 852	5 257	4 625	15 049	55 561
podíl (%)	7,5	34,3	34,1	22,7	8,8	28,5	22,1
LHC/2024	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
nahodilá těžba (m ³)	31 139	39 181	12 664	16 619	32 309	34 788	166 700
odkornění (m ³)	9 912	25 476	8 032	6 125	8 051	10 761	68 357
podíl (%)	31,8	65,0	63,4	36,9	24,9	30,9	41,0

Ponechávání dřevní hmoty k zetlení

Objem aktivně vyrobeného smrkového dříví ponechaného k zetlení meziročně klesl z téměř 39 tis. m³ v roce 2023 na z necelých 29 tis. m³ v roce 2024 (viz Tabulka 90). Stojí za tím snížení objemu nahodilé těžby, ze které se toto dříví vyrábí z 252 tis. m³ v roce 2023 na 167 tis. m³ v roce 2024 (viz Tabulka 89). Podíl ponechaného odkorněného dříví na nahodilé těžbě však vzrostl z 15 na 17 %. To dokazuje konzistentní přístup Správy NP ke zvyšování podílu tlejícího dřeva v území z aktivní péči, který je nejen z pohledu biodiverzity velmi důležitý. V NPŠ je však jen doplňkem pasivně ponechaného dřeva k zetlení. Objem odumřelých stromů ponechaných v území bez nahodilých těžeb totiž dlouhodobě dosahuje mnohem vyšších hodnot. V roce 2024 přesáhl hodnotu 200 tis. m³ (viz Graf 14), což je 7násobek hodnoty aktivně vyrobeného dříví ponechaného k zetlení (29 tis. m³). Současně byl rok 2024 třetím nejvydatnějším, pokud jde o celkové množství nově odumřelých smrků za posledních 13 let (viz Graf 14).

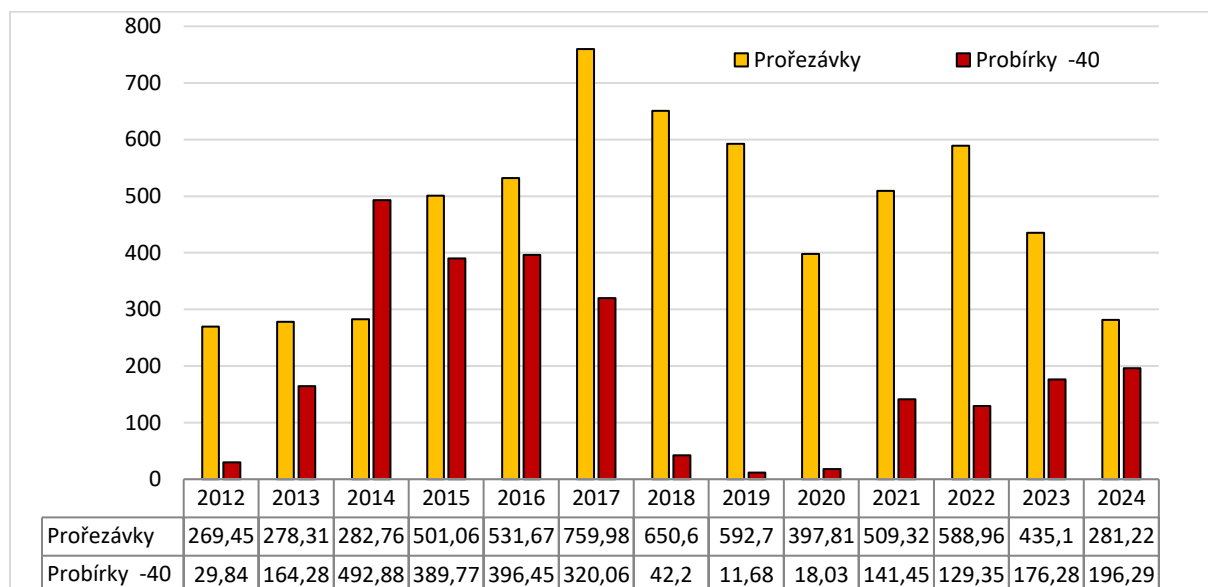
Graf 14 Objem odumřelých stromů ponechaných v území bez nahodilých těžeb v NPŠ letech 2012-2024 (m³)Tabulka 90 Objem dříví ponechaného k zetlení v NPŠ podle LHC v letech 2018 – 2024 (m³)

rok/LHC	Prášíly	Srní	Modrava	B. Lada	Č. Žleby	Stožec	Celkem
2022	2 438	5 841	2 677	2 476	2 784	9 704	25 921
2023	2 950	16 824	3 634	2 059	4 545	8 913	38 925
2024	627	16 700	4 092	969	2 116	4 021	28 525

Zlepšování stavu lesních ekosystémů

V roce 2024 pokračovali lesníci Správy NP také v přestavbách lesních porostů především v zóně soustředěné péče. S využitím bloků péče uskutečnilo 281 ha zásahů s proměnlivou intenzitou včetně tvorby porostních mezer v nejmladších lesních porostech (viz Graf 15). Plocha zásahů se meziročně snížila a v posledních 13 letech patří k nejnižším. Loňská plocha je výrazně nižší než, na kterých se podporovala prostorová rozrůzněnost lesa mezi lety 2015-2023. Průměrná plocha, kde se aktivními

zásahy také zlepšovaly podmínky pro život chráněných druhů např. tetřevovitých, dosáhla v tomto intervalu hodnoty 551 ha. V roce 2024 tedy byla proti tomuto průměru poloviční. Účelové výběry v mladých porostech s hroubím pak pomohly zlepšit stav ekosystému na ploše přesahující 196 ha (viz Graf 15). To je v posledních 7 letech nejvyšší hodnota, která odráží větší prostor pro tyto vytvořený poklesem nahodilých těžeb.

Graf 15 Plocha prořezávek a probírek v mladých lesních porostech v NPŠ v letech 2012-2024

Koncepce péče o zvěř

V rámci péče o zvěř bylo nejvýznamnějším počinem schválení „Koncepce péče o zvěř v NPŠ“. Tento dokument zpracovaný s důrazem na zvěř jelení přináší přehled historie a výsledků péče o zvěř v NP Šumava od jeho založení do současnosti. Odráží dosavadní zkušenosti a na základě změn, které v lesních ekosystémech NPŠ za dobu jeho existence nastaly, stanovuje základní osnovu péče o zvěř v souladu s naplňováním dlouhodobých cílů ochrany NP. V roce 2025 se v péči o zvěř bude poprvé postupovat podle tohoto dokumentu.

Studijní cesta

S přístupy zaměřenými na péči o lesní ekosystémy v národních parcích Slovenska se pracovníci Správy se roce 2024 seznámili také v rámci studijní cesty. Zaměstnanci odboru PLENP navštívili Tatranský národní park a Národní park Slovenský ráj. Dva pracovní dny jsme strávili ve Vysokých Tatrách a jeden v NP Slovenský Ráj. Pracovníci místních správ národních parků připravili atraktivní program, v rámci kterého jsme se seznámili se specifiky ochrany přírody v národních parcích Slovenska. Na praktických ukázkách jsme viděli aktivní péči, samovolný vývoj, výzkum a sledování ekosystémů Vysokých Tater a Slovenského ráje. Součástí pracovní cesty byla také práce a komunikace s veřejností včetně naučných stezek informačního systému a strážní služby. Zvláštní část exkurze se věnovala péči a sledování velkých šelem a jejich interakci s kopytníky a lidmi.

Obrázek 49 Studijní cesta do TANAP a NPSR, účastníci v Tiché dolině.

5.1. Těžební činnost

Petr Hanzal

Rok 2024 byl stejně jako roky předešlé zasvěcen zpracování nahodilé kůrovcové těžby. Pozitivní zprávou je, že objem zpracované kůrovcové těžby již nedosáhl úrovně z roku 2023 a konečný údaj tvoří 54% objemu z roku 2023. Celkový objem těžby činil 202 205 m³, z toho nahodilá těžba činila 82 % konkrétně 166 700 m³. V objemu nahodilé těžby tvořila drtivou většinu nahodilá těžba kůrovcová. Nakonec bylo zpracováno 129 613 m³ dřevní hmoty napadené kůrovci. Polomové hmoty z větru bylo zpracováno 37 087 m³ (tj. 22 % z nahodilých těžeb). Celkově bylo v lesních porostech NP Šumava realizováno 35 505 m³ úmyslných výchovných těžeb což činí 17 % z celkové těžby. Část zpracovaného a asanovaného dříví byla ponechána v porostech k zetlení. Jedná se celkem o 28 525 m³, tato hmota byla ponechána k zetlení a následně odepsána ze stavu zásob.

Tabulka 91 Přehled těžeb za rok 2024

Celková těžba:	202 205 m³	z toho:
	v režii:	202 193 m ³
	samovýroba:	12 m ³

Těžba dle druhu	m³	%
výchovná	35 505	18
nahodilá	166 700	82

Nahodilá těžba dle příčiny:	m³
živelná (vítr)	37 087
kůrovec – asanace napadené hmoty	129 613
kůrovec – kácení lapáků	0

Tabulka 92 Porovnání výše zpracované asanované hmoty napadené kůrovcem v letech 2014 – 2024 v m³

Zpracováno	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem NPŠ - kůrovec	22 900	21 072	29 393	50 306	53 873	209 234	149 402	134 502	218 342	236 637	129 613
Celkem NPŠ - vítr	6 198	51 578	22 452	83 026	203 805	50 306	49 637	51 198	24 056	14 940	37 087

Šetrnými technologiemi bylo na odvozní místo přibliženo 61 293 m³, tj. 35 % veškerého soustředování. Ostatní přibližná hmota byla v maximální míře bezeškodně přibližena (UKT, malotraktor, VS nad 4 t).

Tabulka 93 Soustředování dříví dle prostředků

Celkem	173 953,99 m³	z toho z VM	7 702,66 m³	4,4 %	
přibližovací prostředek	m³	%	z toho z VM	% z prost.	% z celku
Koně (včetně balíkování)	394,13	0,2	0,00	0,0	0,0
UPKT	13 062,85	7,5	386,94	3,0	5,0
SLKT	6 250,91	3,6	0,00	0,0	0,0
LVS pod (TERRI) 4 t	54 389,37	31,2	5 711,52	10,5	74,2
Lanovky	5 636,45	3,2	0,00	0,0	0,0
Železný kůň	873,39	0,5	0,00	0,0	0,0
VS nad 6,1t	60 162,19	34,6	195,57	0,3	2,5
UKT s vykl. Jeřábem	2 092,51	1,2	749,17	35,8	9,7
Malotraktor	31 440,71	18,0	659,46	2,1	8,6

5.2.Obnova lesa

Adam Jirsa

V roce 2024 bylo v lesích Správy NP Šumava uměle obnoveno 28,86 ha a vykázáno 71,43 ha přirozené obnovy. Plocha přirozené obnovy činila podle jednotlivých dřevin: smrk ztepilý 64,40 ha, jedlí bělokorou 0,36 ha, borovici lesní 0,21 ha, buk lesní 4,08 ha, javor klen 1,30 ha a jeřáb ptačí 1,08. Celkový součet veškeré obnovy byl 100,29 ha.

Uměle obnovovat lze pouze v zóně soustředěné péče, dílčí ploše D2. Jejím cílem je upravit druhovou skladbu, zejména tam, kde přirozeně chybí nebo není v dosahu semenný zdroj žádoucích původních druhů dřevin. Útlum produkce vlastních lesních školek ovlivnil výslednou plochu. Z celkové umělé obnovy lesních porostů 28,86 ha, tvořilo největší část první zalesnění na holině, konkrétně na ploše 26,43 ha. Vylepšování proběhlo jen na 1,84 ha, podsadba pod porosty byla na redukované ploše 0,02 ha a doplnění chybějících dřevin 0,57 ha.

Hodnoty v plochách, kusech a zastoupení ukazuje tabulka “Obnova porostů zalesněním- sadba dle dřevin”

Tabulka 94 OBNOVA POROSTŮ ZALESNĚNÍM - SADBA dle dřevin

	Celkem			Z toho FW - velkoobjemy	
dřevina	ha	%	tis. ks	ha	ks
Smrk ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jedle bělokorá	14,85	51,46	26,919	6,47	3 145
Borovice lesní	1,78	6,17	2,427	1,38	412
Buk lesní	11,01	38,15	24,115	6,77	3 618
Javor klen	1,04	3,60	1,161	0,86	382
Jasan ztepilý	0,00	0,0	0	0,00	0
Jilm horský	0,00	0,0	0	0,00	0
Jeřáb ptačí	0,18	0,62	0,272	0,11	56
Břízy	0,00	0,0	0	0,00	0
Olše šedá	0,00	0,0	0	0,00	0
SOUČET	28,86	100,0	54,894	15,59	7 613

Nejvyšší plošný podíl umělé obnovy už si stabilně drží jedle bělokorá (51,46 %) a buk lesní (38,15 %). Další dřeviny - borovice lesní (6,17 %), javor klen (3,62 %) a jeřáb ptačí (0,62 %) se podílely cca 10 %. Nezdár ze zalesnění minulých roků byl evidován na 0,41 hektarech jako nezdár klimatický, na 0,40 ha jako nezdár ostatní, bez zjevně zjistitelné příčiny.

Podíl krytokořenného sadebního materiálu (27,63 ha) z celkové uměle obnovené plochy v roce 2024 činil 95,7 %, z toho poloodrostky v patentovaných obalech Správy NP Šumava bylo obnoveno 15,59 ha, což činí větší polovinu - 56,42 % z celkových 27,63 ha. Množství prostokořenných sazenic bylo nízké.

Umělá obnova podle organizačních jednotek je následující: ÚP Prášíly - 6,60 ha, ÚP Srní – 5,71 ha, ÚP České Žleby – 6,93 ha, ÚP Stožec – 3,43 ha a ÚP Ochrany přírody – 6,19 ha. Na ÚP Borová Lada se uměle neobnovovalo.

Holiny v Národním parku Šumava není nutné ihned zalesňovat. Platí zde výjimka prodloužení ze zákonné doby zalesnění a doby zajištění na celkem 30 let. Čeká se, až se dostaví přirozená obnova a kromě dílčí plochy D2 se ani žádné dřeviny nevysazují.

Přirozená obnova byla zjištěna a vykázána na holinách nebo v lesních porostech po odstranění horního stromového patra na územních pracovištích následovně: ÚP Prášíly – 6,05 ha, ÚP Srní – 13,81 ha, ÚP Ochrany přírody – 3,42 ha, ÚP Borová Lada 2,22 ha, ÚP České Žleby – 21,43 ha a ÚP Stožec – 24,50 ha.

5.3.Prořezávky

Adam Jirsa

Zásahy jsou zaměřeny na intenzivní redukci smrku v mladých lesních porostech (prořezávky), obvykle ještě bez hmoty hroubí. Redukce počtů nastavuje podmínky k vyšší stabilitě smrkových porostů. Dalším

cílem je uvolnění žádoucích dřevin - jedle, buku, klenu a pionýrských dřevin (bříza, jívy, jeřáb) od konkurence smrku.

V oplocenkách lze pro uvolnění vybraných jedinců odstranit řezem i další dřeviny, ale musí zůstat zachováno jejich zastoupení. Pionýrské dřeviny se v oplocenkách redukuje výjimečně, pokud nekonkurují cílovým dřevinám (jedli, buku, javoru klenu, jilmu), nemusí se redukovat vůbec. Mimo oplocenky se vyřezává pouze smrk. Zásahy se provádí v dílčích plochách stanovených příkazem ředitele, což odpovídá zóně přírodě blízké a zóně soustředěné péče.

Každý lesnický úsek je nyní rozčleněn na 6 bloků péče. V roce 2024 byla činnost zaměřena na blok péče č. 3. Plánované a realizované porosty byly především v bloku péče č. 3, Porosty v jiných blocích péče lze zařadit při vysokém stupni naléhavosti k provedení výchovného zásahu. Pokračovala též realizace tak zvaných „porostních mezer“ (velikost mezery je 0,10 – 0,15 ha s jedinci o sponu 10 krát 10 metrů, 1 strom na 1 ar). Jejich umístěním je sledováno zvýšení biodiverzity, stability a zlepšení struktury porostů. Celkem bylo v realizovaných porostech za zmiňovaný rok záměrně vytvořeno 54 mezer.

Tabulka 95 Plochy realizovaných prořezávek v roce 2024 podle jednotlivých územních pracovišť.

ÚP	plocha prořezávky (ha)
Prášíly	84,37
Srní	5,13
Ochrany přírody	10,35
Borová Lada	44,64
České Žleby	36,56
Stožec	100,17

Celková plocha všech provedených prořezávek v lesích Správy NP Šumava činila 281,22 ha.

5.4. Péče o zvěř

Adam Jirsa

Zásady péče o Národní park Šumava limitují některé činnosti ve vztahu ke zvěři podle určitých zón. Nepovoluje se vnaďení zvěře v přírodní a přírodě blízké zóně. Omezený lov je v zóně přírodní. V roce 2024 byl schválen dokument Koncepce péče o zvěř, který shrnuje krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle a popisuje nástroje k dosažení těchto cílů v rámci plnění Zásad péče o NP.

Dílčí plocha A2 = území bez lovu, má výměru 6 991 ha.

Plán lovu pro jelena evropského byl stanoven na 623 ks. K 31. 1. 2025 bylo uloveno 496 ks celkem, připočteme-li zjištěný úhyn ve výši 86 ks, výsledné číslo je 582 ks. Do konce března lze lovit mladou zvěř do dvou let věku.

Na období listopad až leden jsou povolené výjimky z některých zakázaných způsobů lovu. Konkrétně lov v noci, lov s pomocí digitálních zaměřovačů a možnost lovu samců na společných lovech.

V roce 2024 byl uloven 1 jelen sika (dvouletý) v honitbě ÚP Prášíly. Nebyla ulovena žádná daňčí zvěř, byť byla na území národního parku několikrát pozorována.

Srnčí zvěř je hlavní kořistí rysa ostrovida, přesto se lov na menší části národního parku provádí. Využívá se především k možnosti lokálně ovlivnit intenzitu okusu dřevin. Bylo uloveno jen 13 kusů, zjištěný úhyn k 31. 1. 2025 činil 31 kusů. Při započtení zjištěného úhynu je celkové množství 44 ks. Plán lovu (včetně zjištěného úhynu) byl splněn za honitbu ÚP Borová Lada, ÚP České Žleby a Chlumský les.

Lov divokých prasat byl třetí nejnižší za posledních 15 let. K 31. 1. 2025 bylo uloveno 252 ks černé zvěře. Vlci se začínají lovit jako kořist také divočáky. K potvrzení a odhadu výše predace si budeme muset počkat na výsledky projektu „Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy a Bavorského lesa“.

Úlovky divokých prasat jsou všechny do jednoho vyšetřovány na svalovce. V honitbách ÚP Prášily, ÚP Srní, Slatě, ÚP Stožec a části ÚP Borová Lada (k. ú. Bučina u Kvildy a Bučina) pokračuje šetření na přítomnost radioaktivního Cesia – 137. Pokud jsou zjištěné hodnoty nadlimitní, nad 600 Bq/kg, je takový ulovený divočák likvidován v kafilerii. V roce 2024 pokračovalo šíření AMP v severních Čechách, poměrně pomalu oproti předpokladům.

Za rok 2024 bylo v honitbách na území NP Šumava uloveno (stav k 31. 1. 2025).

Zvěř	počet ulovených kusů
Jelen	134
Laň	135
Kolouch	227
Úhyn	86
Celkem (jelen evropský)	496
Srnec	4
Srna	5
Srnče	4
Úhyn	31
Celkem (srnec obecný)	13
Kňour	12
Bachyně	18
Lončák	83
Sele	139
Celkem (prase divoké)	252
Liška	8
Nutrie	1

Lov lišek byl v režijních honitbách zastaven příkazem ředitele NP v roce 2022.

Na území NP se začal objevovat další invazivní druh – nutrie říční. Poprvé byla ulovena v honitbě ÚP Srní.

Tetřevů bylo na jaře roku 2024 sečteno 365 jedinců, u tetřívka je stav výrazně horší, zde to bylo pouhých 23 jedinců.

V současné době se po území NP pohybuje pravděpodobně 6 vlčích smeček a několik dalších samostatných jedinců vlka obecného. Domovské okrsy přesahují hranice NP Šumava, na redukci jelení zvěře se podílejí odhadem 300 – 400 kusy ročně za území NP. Třem vlkům byl po odchytu nasazen

telemetrický obojek. V rámci výše zmíněného projektu je zkoumán jejich pohyb a interakce mezi predátorem (vlk) a kořistí (jelen).

5.5. LHE a odborná vyjádření OLH a správy drobných vodních toků

Aleš Kučera

Prvotní evidence lesní výroby roku 2024 probíhala jako v předchozích letech v sw Lesis s následným převodem jednotlivých dokladů do účetního a evidenčního systému Eklis. Výkazy LHE byly shromažďovány za jednotlivé lesní hospodářské celky a vyplněné formuláře podle vzoru v příloze Vyhlášky o lesní hospodářské evidenci č. 202/2021 Sb., od 1. ledna 2023 byly předávány elektronicky příslušnému orgánu státní správy lesů na obcích s rozšířenou působností do 31. 3. daného roku. Jako každý rok vyšel nový příkaz ředitele k dílčím plochám „Příkaz ředitele PŘ 192 – způsob péče o ekosystémy na pozemcích ve vlastnictví státu podle DP“ s účinností od 1. 4. 2024. Aplikaci příkazu bylo nutné implementovat do systému Eklis prostřednictvím uživatelských číselníků.

V průběhu roku 2024 bylo zpracováno celkem 38 odborných vyjádření a to 30 vyjádření z oblasti správy drobných vodních toků a 8 vyjádření z hlediska odborného lesního hospodáře (OLH). V oblasti správy drobných vodních toků převažovaly žádosti a vyjádření ohledně hrozících škod na majetku v důsledku zaplavení objektů vzedmutou hladinou toků u bobřích hrází, dále vyjádření k povolení vypouštění odpadních vod z čistíren odpadních vod u šumavských penzionů a hotelů. Mezi významné žádosti z oblasti OLH byly žádosti na asanaci rizikových stromů v blízkosti rekreačních objektů a účelových komunikací a rovněž kácení dřevin ohrožujících provoz dráhy v oblasti Stožce (úsek tratě Nové Údolí – Černý Kříž – Nová Pec).

6. Odbor vnitřní správy

Martin Roučka

6.1. Hospodaření Správy v roce 2024

Tabulka 96 Náklady a výnosy

NÁKLADY CELKEM	757.770.874,77
Náklady z činnosti	721.928.862,74
Finanční náklady	773.982,03
Daň z příjmu	35.068.030,00
VÝNOSY CELKEM	836.084.612,21
Výnosy z činnosti	400.757.631,12
Finanční výnosy	26.715.164,84
Výnosy z transferů	408.611.816,25

Tabulka 97 Hospodářský výsledek

Hospodářský výsledek	v Kč
Celkem k 31. 12. 2024 před zdaněním	113.381.767,44
Předpokládané zdanění celkem	35.068.030,00
Celkem k 31. 12. 2024 po zdanění	78.313.737,44

Hospodářský výsledek za rok 2024 ovlivnila řada aspektů, zejména však činnosti spojené s péčí o lesní ekosystémy.

Vlivem dosaženého vysokého průměrného ročního zpeněžení dříví (1.907 Kč/m³), které bylo druhé nejvyšší v historii organizace, byly celkové tržby ve výši 331.800.479,- Kč. Takto vysokých tržeb bylo dosaženo i přes poměrně velký propad v objemu prodaného dříví, který z loňských 230.655 m³ klesl na 174.113 m³.

Správa nadále udržuje svou činnost v úsporném režimu a z pohledu nákladů se chovala uvážlivě. Do výše hospodářského výsledku se rovněž významně promítá fakt, že organizace je delší dobu nucena řešit financování řady činností z jiných zdrojů, než z příspěvku na činnost. Je však nutné podotknout, že tyto zdroje nejsou z dlouhodobého pohledu zajištěné a proto na ně nelze v delším časovém horizontu zcela spoléhat.

Celkovou výši nákladů i výnosů organizace v roce 2024 výrazně ovlivnila i výše vyplácených újem za ztížené hospodaření v lese, která činila 97,55 mil. Kč. Pro srovnání, průměrná výše vyplácených újem v předchozích 6 letech činila 20,74 mil. Kč.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se Správa rozhodla na zajištění případných výpadků zdrojů financování vytvořit:

- Rezervy na pěstební činnost
 - mimo jiné na odkorňování dříví a další činnosti spojené s ochranou a péčí o lesní ekosystémy NP
- Rezervy na opravy majetku
 - v důsledku omezených možností tvorby vlastních zdrojů
 - nedostatečnému množství finančních prostředků v rámci nabídky dotačních titulů podpory orientovaných na financování oprav a údržbu spravovaného majetku
 - razantního snížení neinvestičního příspěvku na provoz po roce 2008,
 - Správy NP byly i po provedené optimalizaci činností a snížení administrativní režie nuceny přistoupit k redukci péče o spravovaný majetek

Na základě doporučení NKÚ by Správy NP měly v průměru vynakládat finanční prostředky na péči o majetek ve výši 3% pořizovací hodnoty majetku, což v případě Správy NPŠ a jejích dominantních stálých aktiv představuje 44,6 mil. Kč ročně. Mezi lety 2011 a 2021 však bylo do oprav vkládáno ročně jen 26,7 mil. Kč., čímž vznikl za 10 let dluh v opravách majetku v souhrnné výši 178,9 mil. Kč.

6.1.1. Hlavní vlivy na hospodaření v roce 2024

„+“

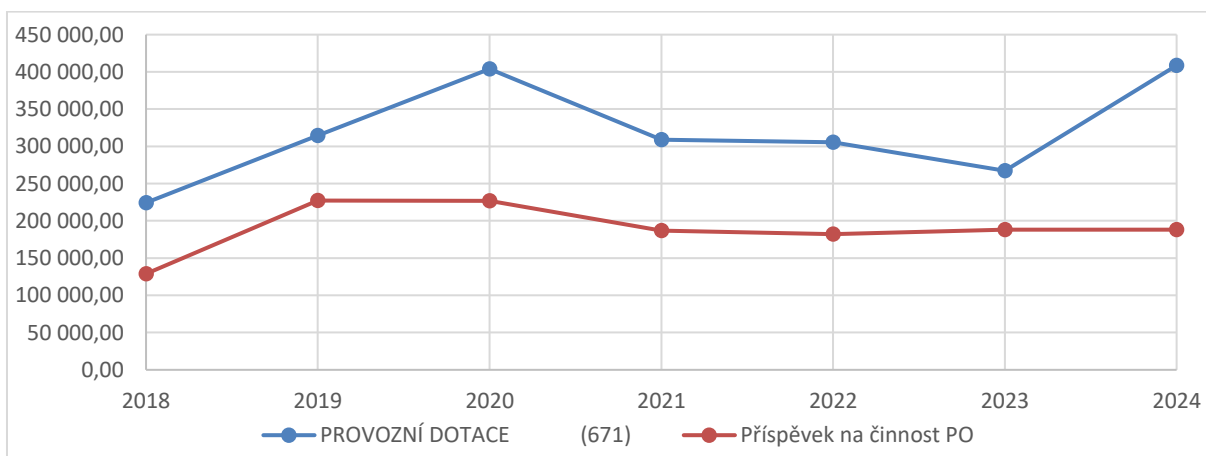
- nadprůměrné zpeněžení dříví
- získání dotací nad rámec příspěvku na činnost
- přetrvávající omezení některých činností
- velký důraz na kvalitní zatřídování dříví s cílem zajistit co nejlepší zpeněžení
- důsledná práce se všemi druhy nákladů s cílem zefektivnit činnost organizace
- čerpání rezerv na opravy majetku

„-“

- nárůst cen mnoha zdrojů, vlivem vyšší inflace

Tabulka 98 Vývoj provozních dotací za posledních 7 let (v tis. Kč).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PROVOZNÍ DOTACE (v tis. Kč) (671)	224 345,56	314 577,87	403 899,70	309 007,65	305 696,66	267 363,69	408 611,82
Příspěvek na činnost PO (v tis. Kč)	128 927,94	227 231,88	227 019,55	186 832,00	181 957,00	188 165,65	188 258,81

Graf 16 Vývoj provozních dotací za posledních 7 let (v tis. Kč) v grafu.

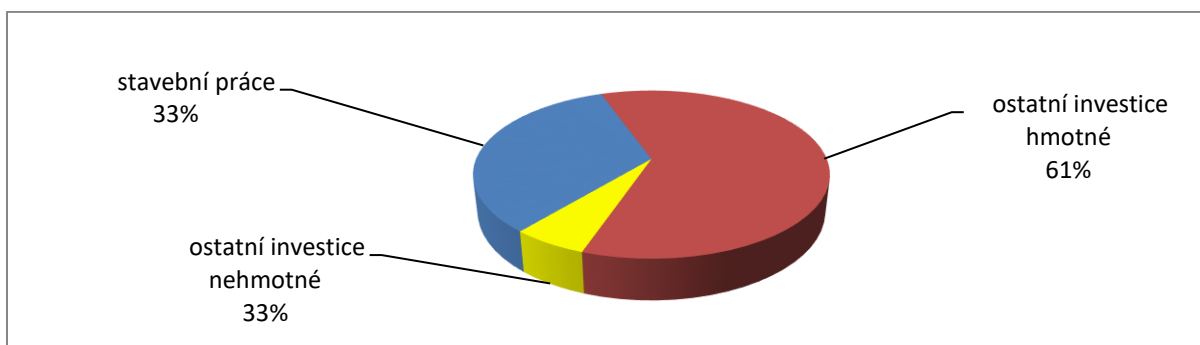
Ve sledovaném období (2024) činily investiční výdaje celkem 71.481.323,18 Kč. Z toho 16.813.054,86 Kč představují stavební práce (zejména práce spojené s projektem Life for Mires), 30.591.446,65 Kč ostatní investice hmotné, jednalo se o nákup osobních automobilů, zemědělské techniky, požárního vybavení a 2.927.617,87 Kč ostatní investice nehmotné (LHP Stožec).

Tabulka 99 Seznam nejvýznamnějších investic.

Název investice	částka (mil. Kč)
Revitalizace 12 lokalit v rámci projektu Life for Mires	14,4
Osobní automobily 11 ks	11,0
Nákup cisternové automobilové stříkačky	11,3
Nákup zemědělské techniky	4,6

Tabulka 100 Investiční akce 2018-2024 v Kč.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
stavební práce	5 118 005	21 065 591	37 292 039	45 768 058	22 930 304	25 381 344	16 813 055
ostatní investice hmotné	10 162 432	27 076 291	3 346 215	1 669 137	12 351 112	18 127 059	30 591 447
ostatní investice nehmotné	1 525 539	3 114 178	5 771 644	6 173 255	2 588 125	4 833 258	2 927 618
CELKEM INVESTIČNÍ PRÁCE A DODÁVKY	16 805 976	51 256 059	46 409 898	53 610 450	37 869 541	48 341 661	50 332 119

Graf 17 Investiční činnost v roce 2024

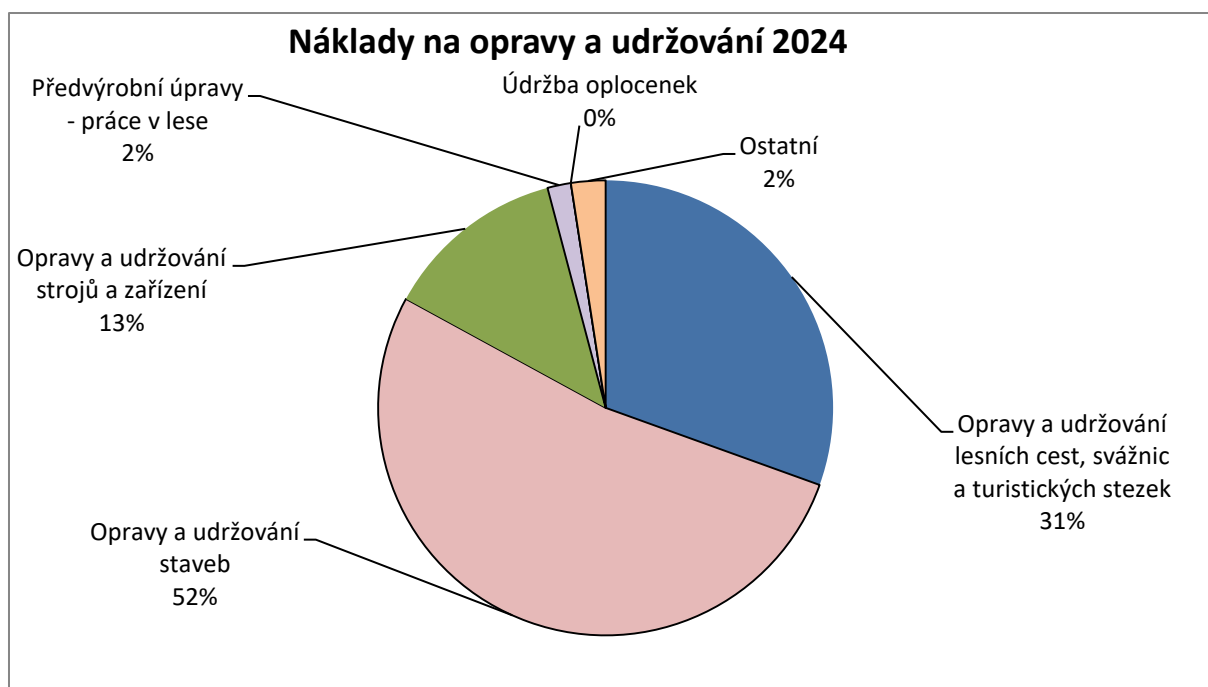
6.1.2. Opravy a udržování v letech 2018-2024

V roce 2024 byly vynaloženy náklady na opravy a udržování (účet 511) v celkové výši 40.606.361,07 Kč.

Náklady na opravy a udržování na účtu 511 jsou tvořeny opravami a údržbou lesních cest, svážnic či turistických stezek, na něž bylo vynaloženo celkem 12.387.259,29 Kč. Významnou položkou jsou ve sledovaném období rovněž náklady na opravy a udržování staveb v objemu 21.295.412,59 Kč či na opravy a udržování strojů a zařízení ve výši 5.252.713,67 Kč.

Tabulka 101 Opravy a udržování v letech 2018-2024.

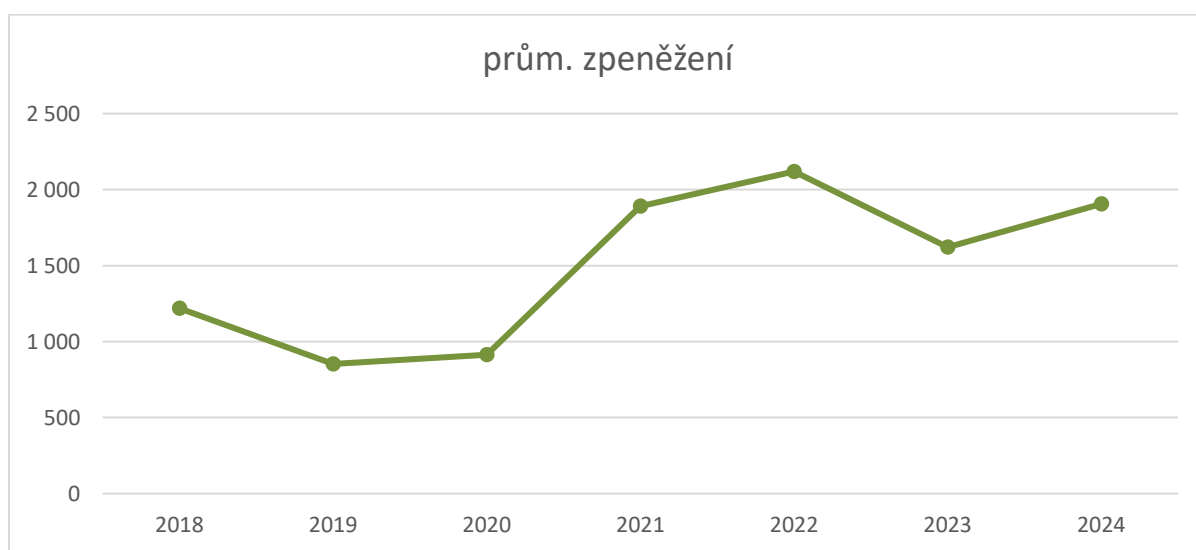
Název	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Opravy a udržování lesních cest, svážnic a turistických stezek	17 127 862	13 639 334	8 975 991	2 299 590	21 934 461	17 284 277	12 387 259
Opravy a udržování staveb	4 111 660	4 909 422	3 558 960	10 394 722	7 819 739	26 460 367	21 295 413
Opravy a udržování strojů a zařízení	3 688 001	3 103 578	2 372 770	3 204 221	3 744 513	4 579 143	5 252 714
Předvýrobní úpravy - práce v lese	1 356 820	812 657	115 662	630 280	200 077	271 762	677 755
Údržba oplocenek	4 461 524	4 272 999	2 502 322	3 315 914	2 605 305	0	0
Ostatní	1 079 542	1 928 160	892 873	1 100 825	8 101 862	1 353 051	993 221
Celkem	31 825 409	28 666 151	18 418 579	20 945 552	44 405 957	49 948 600	40 606 361

Graf 18 Náklady na opravy a udržování v roce 2024

Tabulka 102 Přehled prodeje dříví za období 2018-2024

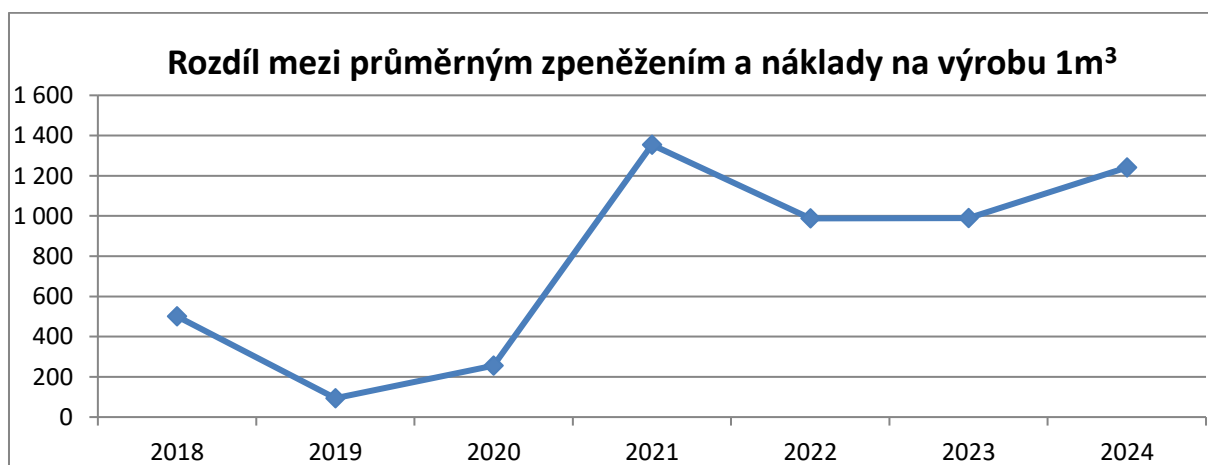
rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
množství v m ³	257 478	204 556	154 537	195 596	247 897	230 655	174 113
prům. zpeněžení	1 219	853	913	1 891	2 119	1 622	1 906
aukce v m ³	100	0	0	0	0	0	0
% aukcí z celkového prodeje	0,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0

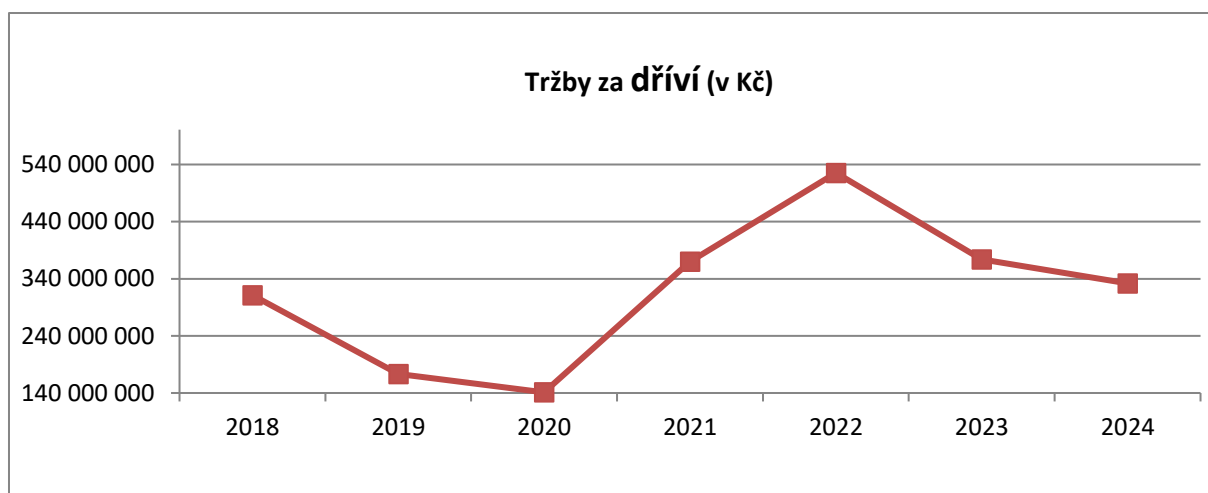

Graf 19 Graf průměrného zpeněžení dřeva

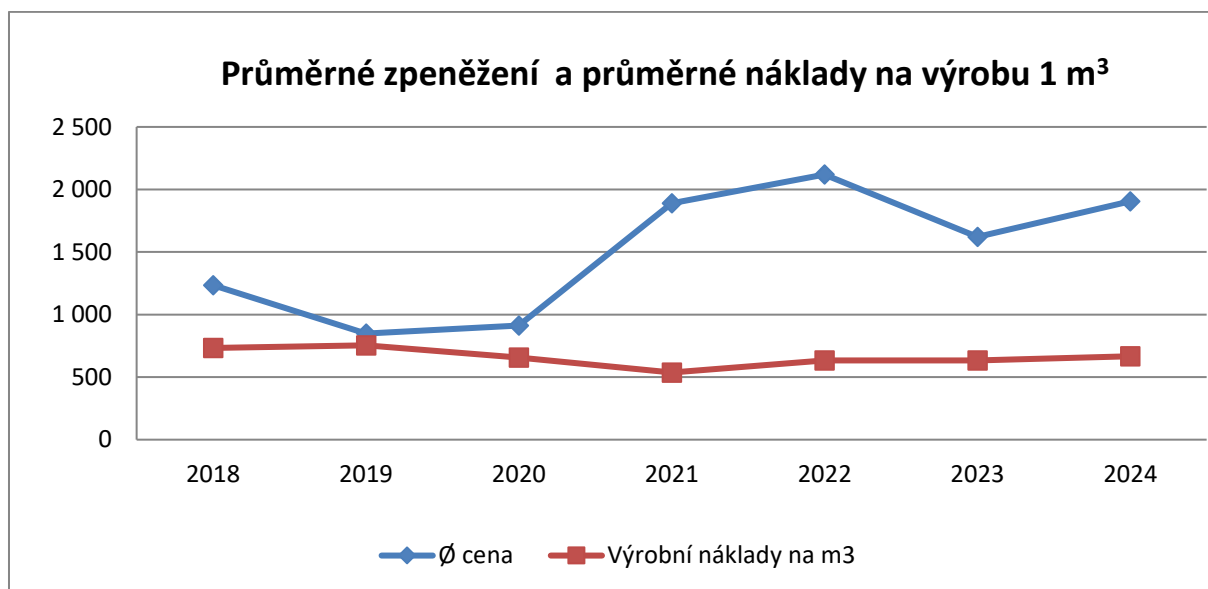
Tabulka 103 ,Tržby a náklady v letech 2018 - 2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
tržby	311 108 727	173 458 682	141 105 707	369 808 851	525 336 632	374 102 782	331 855 919
m³ celkem	252 212	204 556	154 537	195 596	247 956	230 655	174 113
Ø cena	1 234	848	913	1 891	2 119	1 622	1 906
Fázovka OM (průměr za předchozí 3 roky)	660	704	711	720	652	596	594
Výrobní náklady na m³	733	754	657	537	634	632	666
Celkové výrobní N	192 228 151	199 372 682	134 096 792	132 024 359	169 203 255	164 813 920	134 586 553
těžba dříví (m³)	262 152	264 340	204 194	226 373	270 838	275 713	202 194
Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m³	501	94	256	1 354	988	990	1 240

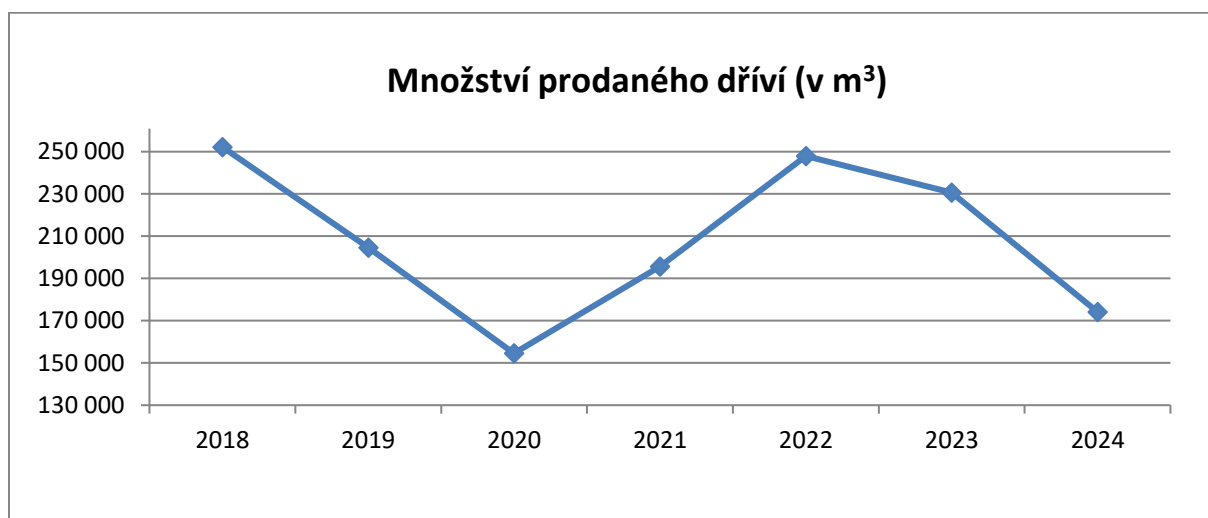
Graf 20 Rozdíl mezi průměrným zpeněžením a náklady na výrobu 1m³

Graf 21 Tržby za dříví (v Kč) za období 2018 - 2024

Graf 22 Průměrné zpeněžení a průměrné náklady na výrobu 1 m³

Graf 23 Množství prodaného dříví (v m³)

6.2. Oddělení projektů

Jana Sýsová

6.2.1. Operační program Životního prostředí 2014 – 2020

Realizace aktivit všech schválených projektů, které byly financovány, popř. spolufinancovány Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020, byly ukončeny k 31. 12. 2023.

Tabulka 104 V průběhu roku 2024 byly u projektu Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava podány zprávy o realizaci a žádosti o platbu.

Název projektu	Výše obdržené finanční podpory
Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava	201 007,66
Celkem	201 007,66

V průběhu roku 2024 byly u 6 projektů, u nichž byla ukončena realizace aktivit, odevzdány Závěrečné zprávy o realizaci. Jednalo se o projekty:

- Péče o nelesní typy přírodních stanovišť v NP Šumava,
- Přestavby vzdálených a přechodných typů lesní porostů v Národním parku Šumava – II. etapa,
- Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava - I. etapa,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava výsadbou a ochranou nedostatkových dřevin v letech 2020 – 2023,
- Realizace odchovného a reprodukčního prvku Fritzův Mlýn - refugia pro jedince perlorodky říční (Margaritifera margaritifera) na řece Blanici,
- Rekonstrukce oplocení PR Milešický prales.

6.2.2. Operační program Životní prostředí 2021 – 2027

V průběhu roku 2024 byly schváleny žádosti o podporu a probíhala realizace aktivit u následujících 5 projektů:

- Podpora populace perlorodky říční na Šumavě,
- Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně - I. etapa v letech 2023 – 2028,
- Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2022 – 2025,
- Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava - II. etapa,
- Modernizace a rozvoj Záchrané stanice Klášterec.

Tabulka 105 Schváleny žádosti o podporu a realizace aktivit.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Podpora populace perlorodky říční na Šumavě	31 538 226,76	100%
Zvýšení kvality biotopů pro předměty ochrany NP, EVL a PO Šumava v oblasti Knížecí Pláně - I. etapa v letech 2023 – 2028	23 357 503,40	100%
Zvyšování biodiverzity lesních porostů v NP Šumava ponecháváním dřevní hmoty k zetlení v letech 2022 – 2025	94 882 030,20	100%
Redukce stávajících populací invazní rostliny lupiny mnoholisté na vybraných lokalitách NP Šumava - II. etapa	37 242 576,-	100%
Modernizace a rozvoj Záchrané stanice Klášterec	13 745 366,-	80%
Celkem	200 765 702,36	

Tabulka 106 V roce 2024 probíhala příprava projektu „Šumavská příroda vyučuje“ o biodiverzitě a změně klimatu.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Šumavská příroda vyučuje o biodiverzitě a změně klimatu	36 076 130,-	80%
Celkem	36 076 130,-	

6.2.3. INTERREG Bavorsko – Česká republika 2021 – 2027

Tabulka 107 V roce 2024 probíhala realizace aktivit schváleného projektu Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy / Bavorského lesa.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Ekologické dopady návratu vlků do ekosystému Šumavy/Bavorského lesa	12 886 224,-	100% (80% Cíl EÚS, 20% MŽP)
Celkem	12 886 224,-	

6.2.4. IROP 2021 – 2027

Tabulka 108 V roce 2024 byla schválena 1 žádost o podporu do programu IROP 2021 – 2027, který je financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Revitalizace NKP Schwarzenberský plavební kanál	29 009 057,54	12 000 000,-

6.2.5. Národní program Životní prostředí

Tabulka 109 V roce 2024 probíhala realizace aktivit projektu Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda financovaného v rámci Národního programu Životní prostředí.

Název projektu	Rozpočet	Výše podpory
Aktualizace a modernizace informačního střediska Kvilda	2 392 170,-	85%
Celkem	2 392 170,-	

Tabulka 110 V roce 2024 probíhala příprava projektu Revitalizace vodního režimu PP Pasecká slať.

Název projektu	Rozpočet v Kč	Výše podpory
Revitalizace vodního režimu PP Pasecká slať	7 686 891,56	100%
Celkem	7 686 891,56	

6.3. Oddělení nemovitého majetku

Eva Brojířová

Správa Národního parku Šumava je příslušná hospodařit s pozemky a budovami ve vlastnictví České republiky. Správa v uplynulém roce 2024 ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí vykoupila do státního vlastnictví, příslušnosti hospodaření pro Správu, pozemky, které se nacházejí na území NP Šumava. Předmětné výkupy pozemků byly hrazeny prostřednictvím Národního programu životního prostředí Státního fondu životního prostředí České republiky v celkové výši 3,05 mil. Kč. Správa v roce 2024 na území NP a CHKO Šumava bezúplatně převzala 579 ks pozemků od Státního pozemkového úřadu (SPÚ) a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových ÚZSVM o výměře 28 ha. V roce 2024 došlo k zápisu pozemkových úprav do Katastru nemovitostí v k. ú. Stožec a Pestřice. Proběhly revize katastrálního operátu k. ú. Horní Sněžná, Chlum u Volar, Pěkná a Prášily, kde došlo ke změnám pozemků, k jejich slučování a k výmazu již neexistujících staveb a cest. K 31. 12. 2024 je na listu vlastnictví Správy 13 058 ks pozemků o celkové výměře 60 647 ha a 83 budov s číslem popisným.

Správa má uzavřeno 90 nájemních smluv na byty a 14 nájemních smluv na nebytové prostory, 305 pachtovních a nájemních smluv na pozemky v roce 2024. V roce 2024 bylo převzato od SPU 105 nájemních smluv k pozemkům, vytvořilo se 86 nových nájemních smluv na pozemky a 22 nových smluv na byty a 5 nových smluv na nebytové prostory. Dále se během roku 2024 realizovalo 12 výběrových řízení na propachtování zemědělských pozemků. V roce 2024 bylo dále uzavřeno 8 smluv o zřízení věcného břemene v celkové částce 39176,-Kč a 3 smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene. Nejvíce smluv bylo uzavřeno s firmou EG. D, a. s.

Oddělení odeslalo cca 800 ks korespondence (souhlasy za vlastníka nemovitostí, souhlasy a žádosti s kácením dřevin rostoucích mimo les, korespondence s MŽP, SFŽP, SPÚ, katastrem nemovitostí..., korespondence k výkupům pozemků, směnám, změnám kultur pozemků, nájůmům, revizím, dodavatelům...).

Oddělení zajišťuje výběrové řízení na nemovitý majetek, koordinuje činnosti a schvaluje za vlastníka pozemkové úpravy na katastrálním území např: Strážný, Zvonková, Želnavá, Pestřice, Zelená Lhota, České Žleby, Borová Lada, Lídlový Dvory. Provádí dohled za vlastníka u vyměřování geometrických plánů dle požadavků na dělení pozemků a změny kultur pozemků. Oddělení dále provádí kontrolu využívání zanájemovaných pozemků a případně sjednává nápravu, sestavuje daňové přiznání k dani z nemovitých věcí a řeší další s tím spojenou administrativu. Vede evidenci nakládání s odpady a podává roční hlášení do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností. V roce 2024 nechalo udělat periodické školení pro obsluhu tlakových nádob a osvědčení topičů nízkotlakých nádob. Na území NP zajišťuje servis a úklid mobilních toalet na přístupových místech a nouzových nocovištích (došlo k vysoutěžení nové smlouvy na další období po doběhu staré).

6.4. Oddělení informatiky a GIS

Radek Střeleček

Na podzim roku 2024 jsme pořídili kompletní sadu barevné ortofotomapy v přirozených barvách a CIR ortofotomapy (v nepravých barvách) pro území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava. Ortofotomapa je velmi důležitým podkladem pro monitoring území. Navíc jsme též pořídili digitální model povrchu.

Aktualizovali jsme mnoho již existujících vrstev, např. vrstvu hodnocení stavu lesa za rok 2024, vrstvu způsobu péče o ekosystémy na pozemcích ve vlastnictví státu podle dílčích ploch – PŘ 192, aktualizovali jsme vrstvu pachtů a nájmu, vytvořili jsme novou databázi těchto pachtů a nájmu.

Provedli jsme zpřesnění nad ortofoto/ digitálním modelem terénu přípravy LHP pro LHC ÚP Modrava.

Provedli jsme aktualizaci zpřesnění obrysu NP a CHKO dle vyhlášovacích dokumentů na právě dobíhající digitalizaci katastrálních území a předali dílo na AOPK.

Provedli jsme revizi několika MZCHÚ a předali dílo na AOPK.

Rozšířili jsme možnost využívání chytrých telefonů pracovníky Správy v rámci mapových tematických aplikací, např. aplikace pro mapování nebezpečných souší na našem majetku, zjištění off-line vlastnictví v terénu.

Na geoportálu se objevila řada nových tematických a agentových aplikací pro zaměstnance, např. Stopovačka 2024/2025, Monitoring vydry říční, Hodnocení vlivu turistických aktivit, Tity na výlet.

Připravili jsme 200 map jako příloh k pachtovním a nájemním smlouvám subjektům hospodařících na území NP a CHKO Šumava.

Během celého roku jsme provedli tisky map různých měřítek, formátů a velikostí v počtu mnoha desítek kusů pro různé účely, mapové přílohy příkazů ředitele.

Účastnili jsme se aktivně on-line odborných geografických konferencí a seminářů.

7. Odbor ochrany složek přírody NP Šumava

Martin Pazourek

Odbor ochrany složek přírody NP Šumava je tvořen dvěma odděleními. Oddělením Územní pracoviště stráže přírody NP Šumava a Oddělením ochrany složek přírody.

7.1. Oddělení Územní pracoviště stráže a ochrany přírody

Vít Chlada

Přehled hlavních činností oddělení stráže přírody NP a CHKO Šumava:

- kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů na celém území NP a CHKO Šumava
 - řešeno 383 přestupků
 - uděleno 238 blokových pokut v celkové hodnotě 210 780 Kč
 - sepsáno 145 hlášenek a předáno k řešení na státní správu
- spolupráce se státní správou (odbor ochrany složek přírody NP Šumava)
 - kontroly rozhodnutí, výjimek
- spolupráce s Policií ČR OO Ž. Ruda a Kašperské hory
 - společné hlídky (Černé a Čertovo jezero, Jezerní hora)
 - společné cyklohlídky na území NP Šumava
 - preventivní akce pro veřejnost 2-3x za rok
 - pátrací akce
 - školení pro strážce
- kontrola dodržování zákona č. 114/1992 Sb. v CHKO Šumava (Černé a Čertovo jezero, Jezerní Hora)
- práce s veřejností
 - 7 doprovodů (38 hod.) s celkovým počtem 62 účastníků
 - 46 přednášek (83 hod.) 468 účastníků.
- zajišťování programu Junior Rangers NP Šumava
 - probíhá každý pátek vyjma prázdnin
 - pořádání víkendových akcí pro děti z tohoto programu
 - časová dotace není zahrnuta v statistické tabulce, za rok 2024 je to tedy 409 hodin z časového fondu strážců
 - podílení se na programech vzdělávání ZŠ v regionu
- v rámci terénní služby se podílíme na přeshraniční spolupráci s kolegy NP BW
 - společné služby
 - spolupráce s Přírodním parkem Bavorský les
 - výměna informací, dat návštěvnosti a informace o přestupcích
- Terénní činnost
 - kontrola TIS
 - kontrola a výměna poškozeného veškerého turistického značení

V letošním roce proběhla výměna 35 ks laviček a stolů přímo v terénu z toho bylo 9 setů pro hendikepované návštěvníky. Vyhlásování tendrů na opravu, si zajišťuje ÚP stráže a ochrany přírody samostatně.

- byla prováděna průběžná kontrola všech turistických tras s ohledem na jejich stav a bezpečnost návštěvníků
- ve spolupráci s projektovým oddělením a truhlárnou Kašperské Hory se strážci podílí na zabezpečení TIS pro návštěvníky a trvale žijící obyvatele na území NP a CHKO Šumava
- dále se podílí na zadáních, dozorech i na samotných projektech oprav TIS

Vybraní strážci jsou zařazeni v jednotce JPO 315801 NP Šumava a podílí se na preventivní protipožární ochraně lesů na území NP Šumava. Ty to hasiči z řad strážců jsou školení v první pomoci, zásahy, záchrana osob a zvířat, pátrací akce, kácení nebezpečných souší.

- dále strážci pořádají aktiv dobrovolných strážců, jejich vedení, vzdělávání a pochůzky v terénu
- podílí se na monitoringu pohybu a počtu návštěvníků na území NP Šumava
- podílejí se na vědeckovýzkumných programech prováděných externími zpracovateli
- podílí se na vědeckovýzkumných projektech NP Šumava, jako je monitoring bobra, vydry, vlka, rysa, a ostatních živočichů a rostlin (včetně plnění dat do aplikace Biolog)
- podílí se na spolupráci se samosprávami obcí na území NP. Především při přípravě zimních lyžařských tras i ve spolupráci s ÚP (mulčování a prořezávání tras)
- spolupracují se všemi složkami uvnitř organizace při sběru a výměně dat, jejich zpracování a následném využití.
- ve spolupráci s Územními pracovišti zajišťují přípravu cyklotras a cyklostezek na území NP Šumava

7.2. Oddělení ochrany složek přírody

Jaroslava Němcová

Výkon státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny podle § 78 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“) na území Národního parku Šumava je zajišťován v Odboru ochrany složek přírody NP Šumava prostřednictvím Oddělení ochrany složek přírody. Oddělení ochrany složek přírody má jedno pracoviště ve Vimperku, kde v roce 2024 pracovalo sedm pracovníků.

Největší část agendy oddělení tvoří vydávání rozhodnutí o výjimkách ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, (dále jen „ZOPK“) dle ustanovení § 43 odst. 1, rozhodování o výjimkách ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle § 56 ZOPK, rozhodnutí o kácení dřevin rostoucích mimo les, vydávání stanovisek k významnosti vlivu záměrů a koncepcí na Evropsky významnou lokalitu Šumava a Ptačí oblast Šumava a rozhodování o přestupkovém jednání.

Oddělení dále vykonává na území Národního parku Šumava působnost svěřenou podle zvláštních předpisů krajským úřadům, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadům na úseku ochrany zemědělského půdního fondu (zákon č. 334/1992 Sb.). Podle § 57 odst. 5 zákona č. 449/2001 Sb. dále vykonával působnost svěřenou obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a krajským úřadům na úseku myslivosti. Podle § 19 odst. 1 písm. f) zákona č. 99/2004 Sb. dále vykonával státní správu na úseku rybářství. Rovněž toto oddělení vykonává podle ustanovení § 78 odst. 17 ZOPK státní správu lesů v rozsahu působnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a v některých případech i působnost Ministerstva životního prostředí podle lesního zákona.

7.2.1. Státní správa

Státní správa v ochraně přírody a krajiny

Ochrana dřevin

V roce 2024 bylo podáno celkem 32 žádostí o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les. Jedno rozhodnutí bylo nesouhlasné. Ve dvou případech byla nařízena náhradní výsadba dřevin.

Dále byla přijata 4 oznámení o kácení stromů.

Péče o památné stromy a významné stromy

Bylo realizováno ošetření významných dřevin prostřednictvím financí čerpaných z PPK. Jednalo se o jednu lípu v obci Stožec a dvě lípy v obci Svojše.

Zásah do významného krajinného prvku

Byly vydány 2 souhlasy se zásahem do významného krajinného prvku z důvodu odstraňování dřevin rostoucích v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy.

Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích

Celkem bylo doručeno 131 žádostí o povolení výjimek podle § 43 odst. 1 ZOPK. Řízení bylo zastaveno v devíti případech. Nesouhlas s povolení výjimek byl vydán desetkrát. Dále byly vydány i částečné nesouhlasy. Formou sdělení bylo doručováno v osmi případech. Z výše uvedeného počtu se 20 žádostí týkalo výzkumné činnosti. Částečně zamítnuto bylo 5 žádostí. Uvedené žádosti o povolení výzkumné činnosti se v největší míře týkaly povolení vjezdu na účelové komunikace, vstupu do klidových území, použití bezpilotních systémů (dronů), často ve spojení s žádostí o výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle § 56 ZOPK. Žádostí o povolení veřejných akcí se týkalo 35 podání.

Pozemkové úpravy a změny druhu pozemků

Bylo vydáno stanovisko z hlediska orgánu ochrany přírody a ochrany zemědělského půdního fondu k návrhu zadání Komplexních pozemkových úprav v kú. Knížecí Pláně, Srní a Želnavy.

Byla vydána 4 stanoviska orgánu ochrany přírody, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesa ke změně druhu pozemků. Dvě z těchto stanovisek se týkaly odsouhlasení výsledků revize katastru nemovitostí v katastrálních územích Chlum u Volar a Pěkná, která provádí Katastrální úřad.

Další stanoviska, vyjádření, potvrzení apod.

K povolení výjimky z místní úpravy provozu na komunikaci Hartmanice – Gerlova Huť a Skelná – Prášily, kam je zakázán vjezd motorových vozidel, jejichž okamžitá hmotnost přesahuje 7,5 tuny, bylo vydáno 21 stanovisek.

Z důvodu potvrzení oprávnění k vjezdu motorovým vozidlem pro vlastníky či nájemce nemovitostí na území NP Šumava bylo vydání 12 potvrzení. Další potvrzení byla vydávána na základě existence smluvního vztahu se Správou NP Šumava a pro účely zemědělského hospodaření.

Byly vydány 3 odůvodněná stanoviska orgánu ochrany přírody k navrženému oplocení pastvin.

Byla vydána 2 závazná stanoviska orgánu ochrany přírody k žádosti o vydání rozhodnutí v pochybnostech orgánem státní správy lesů, dále byla vydána 2 závazná stanoviska k záměru snížení stavů jelení zvěře v honitbách Hartmanice a Kundratice a 1 závazné stanovisko ke schválení změny lesního hospodářského plánu.

Ve smyslu Pokynu MŽP č. 6/2014 k postupu pro poskytování finančních prostředků na hospodaření v lesích a způsobu kontroly jejich využití podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel k poskytování finančních prostředků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti (dále jen „Pokyn“), byly v roce 2024 vyřízeny celkem 2 žádosti. Ve všech případech se jednalo o aplikace ekologických a k přírodě šetrných technologií. Vyřízení spočívalo v provádění kontrol oprávněnosti žádostí způsobem kontrolních šetření v terénu, při nichž se prověřovalo, zda byly práce uvedené v žádosti provedeny v příslušném rozsahu, účelu a kvalitě s tím, že z každého kontrolního šetření byl vypracován podrobný zápis. Na základě zápisu bylo vyhotoveno písemné stanovisko orgánu ochrany přírody a takto zpracovaný materiál byl následně postoupen na MŽP k poskytnutí finančního příspěvku pro žadatele.

Výjimky z podmínek ochrany zvláště chráněných druhů

V průběhu roku 2024 oddělení obdrželo 48 žádostí o výjimku podle § 56 odst. 1 nebo odst. 2 ZOPK. Celkem 20 výjimek bylo povoleno v rámci výzkumné činnosti, ostatní byly vydány pro jiné činnosti (stavební činnost, filmování, fotografování), při kterých byly dotčeny druhy uvedené ve vyhlášce č. 395/1992 Sb. Z tohoto počtu se 3 výjimky týkaly prodloužení výzkumného záměru. Ve většině případů byla tzv. druhová výjimka udělena z důvodu plánované činnosti v jádrovém území výskytu kriticky ohroženého druhu tetřeva hlušce a dalších tetřevovitých ptáků (tetřívěk obecný).

Společně s povolením výjimky podle § 56 ZOPK u nevýzkumných aktivit byly povoleny i výjimky z ustanovení § 43 ZOPK a to v následujícím počtu: 18 výjimek pro vstupy do klidových území, 16 výjimek pro vjezd a 5 výjimek pro pořádání hromadných akcí. Ve třech řízeních bylo rozhodnuto o částečném povolení výzkumného záměru. Dále byly povoleny výjimky podle § 56 ZOPK v rámci mimořádných opatření, na částečné či úplné bourání bobřích hrází vystavěné v blízkosti cest, mostů, staveb apod.

Formou opatření obecné povahy byly vydány výjimky v souvislosti se zásahem vůči jedincům vlka obecného (*Canis lupus*) vykazujícím problematické chování.

NATURA 2000

V roce 2024 bylo vydáno celkem 14 stanovisek podle ustanovení § 45i odst. 1 ZOPK. V šesti případech nebylo možné vyloučit významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany nebo celistvost Evropsky významné lokality Šumava a Ptačí oblasti Šumava a budou tedy dále předmětem dalšího posuzování.

Náhrada za ztížení lesního hospodaření podle § 58 ZOPK

Orgán ochrany přírody obdržel 3 žádosti o poskytnutí finanční náhrady za újmu vzniklou omezením hospodaření v lesích nestátních vlastníků. Dvě žádosti byly vyřízeny kladně, zbývající žádost byla vyřízena s některými úpravami pouze částečně.

Náhrada za ztížení zemědělského hospodaření podle § 58 ZOPK

V roce 2024 správní orgán obdržel dvě žádosti o poskytnutí finanční náhrady za újmu vzniklou ztíženým zemědělským hospodařením. V obou případech se žádost týkala ztížení pastvy hospodářských zvířat v oblastech opakovaného výskytu vlka obecného. Obě podané žádosti byly vyřízeny kladně.

Obecná ochrana rostlin a živočichů

V roce 2024 bylo vydáno opatření k regulaci nepůvodního druhu lupiny mnoholisté. Toto opatření obecné povahy stanovuje nově povinnosti likvidovat tento invazivní druh a určuje i způsoby nakládání s následnou biomasou tak, aby nedocházelo k dalšímu šíření tohoto druhu.

Řízení podle ustanovení § 66 ZOPK

Byla vydána 2 rozhodnutí podle § 66 ZOPK, kterými byla částečně omezena lesnická činnost u dvou lesních hospodářských celků. Obě rozhodnutí nabyla právní moci.

Sankce

V roce 2024 byly zahájeny úkony ve věci přestupků s 181 pachateli, kterého se dopustili porušením ustanovení ZOPK.

V naprosté většině přestupků se jednalo o porušení základních ochranných podmínek národního parku a méně často chráněné krajinné oblasti. Nejčastějším porušením byl nepovolený vjezd a setrvání motorových vozidel mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, dále pak vstupy do klidových území národního parku, táboření, koupání v jezerech ledovcového původu, skialpinismus v karech jezera, vstup v karech jezer, nepovolené kácení dřevin.

V roce 2024 bylo 121 přestupků projednáno a ukončeno ve smyslu ust. § 35 zákona č. 250/2016 Sb., vydáním příkazu k uložení pokuty, v pěti případech bylo uloženo napomenutí a ve 52 případech byl přestupek odložen. Část přestupků z roku 2024 je stále v řešení.

V roce 2024 byly Policií ČR orgánu ochrany přírody postoupeny pro nepříslušnost 2 přestupky k zahájení řízení podle ZOPK.

Celková výše pokut uložených v příkazním přestupkovém řízení v roce 2024 byla 445. 000,- Kč. Z toho byly opakovaně uděleny pokuty ve výši 10. 000,- Kč, 15. 000,- Kč, 30. 000,- Kč a 50. 000,- Kč.

V roce 2024 bylo v 6 případech pro porušení základních ochranných podmínek zahájeno správní řízení o přestupku.

Státní správa na úseku myslivosti

Orgán státní správy myslivosti vydal 1 rozhodnutí o povolení úpravy (snížení) stavu jelení zvěře a zneplatnění některých zakázaných způsobů lovu v režijních honitbách Správy NP Šumava, 1 závazné stanovisko pro orgán ochrany přírody ve věci regulace kříženců vlka obecného a stanovisko k záměru lovu jelena evropského a daňka skvrnitého v honitbě Povydrří.

Dále bylo vydáno 1 rozhodnutí podle ustanovení § 31 odst. 1 a 4 zákona o myslivosti o změně honitby ÚP Prášily (držitel Správa NP Šumava) a 1 rozhodnutí o změně honitby Chlumský les (držitel Honební společenstvo Nová Pec). Průběžně byla prováděna myslivecká evidence a statistika, objednávky a vydávání plomb spárkaté zvěře, včetně lístků o původu zvěře pro všechny uznané honitby na území národního parku a vkládání dat do rejstříku honebních společenstev.

Byla vydána čtyři rozhodnutí, kterými bylo podle ustanovení § 39 zákona o myslivosti uloženo všem uživatelům honiteb na území národního parku zajistit lov problematických jedinců vlka obecného, a to do 31. 12. 2026.

Byly ustanoveny dvě myslivecké stráže pro honitbu Chlum.

Státní správa na úseku ochrany zemědělského půdního fondu

Na úseku ochrany zemědělského půdního fondu bylo v roce 2024 vydáno ve smyslu zákona č. 334/1992 Sb. celkem 16 souhlasů k trvalému odnětí půdy ze ZPF. Výměra půdy, pro kterou byl vydán souhlas k odnětí ze ZPF, činila celkem 7256 m² (z toho 5990 m² pro výstavbu rodinných domů, rekreačních nemovitostí a doplňkových staveb k nim, 1266 m² pro stavby dopravní infrastruktury). Dále bylo vydáno 10 rozhodnutí o předpisu odvodů za odnětí zemědělské půdy v celkové výši 147. 927,- Kč.

Státní správa lesů

Orgán státní správy lesů vydal 12 opatření obecné povahy o dočasném zákazu vstupu do lesa z důvodu vysokého rizika pádu suchých stromů a tím ohrožení návštěvníků národního parku, kteří by se v dotčených porostech pohybovali.

Dále průběžně evidoval hlášení o stavu kůrovcových těžeb na území národního parku a spolupracoval při zadávání zpracování lesních hospodářských osnov (LHO).

Státní správa na úseku rybářství

Na úseku rybářství bylo vydáno jedno závazné stanovisko. Byla ustanovena 1 nová rybářská stráž pro rybářské revíry na území Národního parku Šumava. Pro výkon činnosti rybářské stráže bylo vydáno jedno potvrzení o výjimce k vjezdu motorovým vozidlem na účelové komunikace v Národním parku Šumava. Za přestupky byly fyzickým osobám uloženy formou příkazů tři správní tresty.

8. Odbor ochrany kulturní krajiny a CHKO Šumava

Silvie Havlátková

8.1. Činnost odboru

8.1.1. Činnosti realizované v rámci PPK (Program péče o krajinu)

- Geodetické vytyčení hranic přírodních rezervací, označení a stabilizace hlavních lomových bodů hranic v terénu:
 - PR Lipka

Obrázek 50 Zahájení pastvy ovcí na Pasecké slati

- Pastva v rámci managementu:
 - PP Pasecká slat' - Nové Hutě (jarní pastva ovcí na podporu hořečku mnohotvarého českého)
 - Rejštejn 1 – Rejštejn (ovce)
 - Rejštejn 2 – Rejštejn (ovce)
 - Chválovna u Vimperka – Trhonín (jarní a podzimní pastva ovcí na mezofilních druhově bohatých travních)
 - Chválovna
 - NPP Olšina – Černá v Pošumaví (koně)
 - NPP Prameniště Blanice – Spálenec (skot)
 - Prameniště (ovce)
- Speciální management:
 - sv. svah Boubína (podzimní výhrab s narušením plochy s vratičkou mnohoklanou)
 - NPP Olšina - výhrab hořec hořepník (lokalita s hořcem hořepníkem)
 - PR Hamižná – vertikutace - podpora hořečku mnohotvarého českého

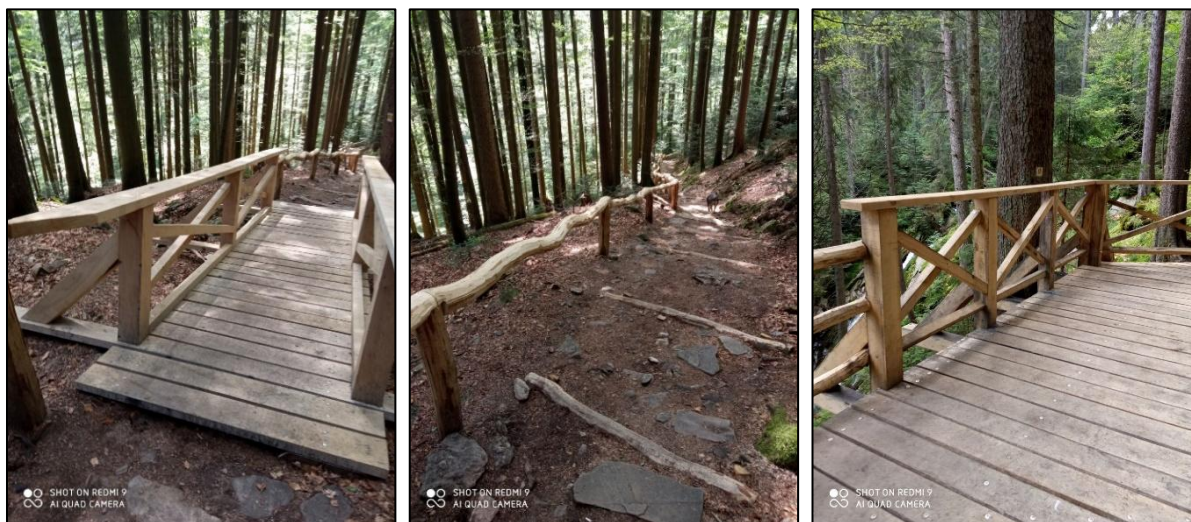
- Kácení křovin a dřevin v rámci managementu:
 - PR Radost
 - Odstranění náletu dřevin - Lipka
- Přemísťování populací - záchranný transfer obojživelníků:
 - Šumavské Hoštice, Volary, Chlum u Volar, Pěkná, Želtnava

Obrázek 51 Záchranný transfer žab v Šumavských Hošticích

- Péče o vodní živočichy (speciální luční management - kompostování):
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - lokalita 025 - Spálenec
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - lokalita 037 - Spálenec
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - lokalita 058 - Zbytiny, Křišťanov, Spálenec
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - U Dorta II - Spálenec
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - Sněžný potok - Spálenec
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - odchovný a reprodukční prvek Spálenecký potok_SORP
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - boční rameno Blanice_Odchovna 1, 2 – Zbytiny
 - NPP Blanice, NPP Prameniště Blanice - Úprava nátoky do refugia perlorodky říční Fritzův mlýn (číslo akce PPK 6/2024)
- Pružové značení, výroba tabulí ZCHÚ:
 - PR Pod Borkovou
 - PP Velké Bahno (pružové značení po obvodu MZCHÚ)

- TIS - údržba, oprava, budování bariér, zábradlí, schodiště, výroba tabulí ZCHÚ:
 - NPR Bílá Strž – kompletní rekonstrukce přístupové cesty, poválka, most, zábradlí, vyhlídka.
 - NPR Černé a Čertovo jezero + CHKO Šumava – nové infopanely, likvidace starých
 - NPR Boubínský prales – oprava přístupové cesty na vrchol
 - NS Hamry- Úhlavský luh – rekonstrukce mostu na stezce
 - NS Hornovltavické pastviny – částečná oprava poválkové cesty na stezce
 - NPR Boubínský prales, PR Hornovltavské pastviny, PR Kaňon Blanice, PR Na soutoku, PR Brčálnické mokřady, PR Hamižná, PR Úhlavský luh, NS Stifterova stezka, Schwarzenberský kanál (zajištění průchodnosti naučných stezek v CHKO Šumava)
 - oprava značení CHKO Šumava + MZCHÚ

Obrázek 52 Kompletní rekonstrukce přístupové cesty, poválky, mostu, zábradlí a vyhlídky v NPR Bílá Strž.

Obrázek 53 Oprava přístupové cesty na vrchol v NPR Boubínský prales.

- Plány péče a zpracování podkladů:
 - NPR- Velká Niva
 - NPR Boubínský prales
 - PR – Amálino údolí
 - PR – Onen svět
 - PR – Velké Bahno
 - PR – Pod Farským lesem
 - PR – Rašeliniště Borková
 - Zadov, Železná Ruda (zhodnocení vlivu bikeparků)
 - PR – Otovský potok
- Skupinová nebo liniová výsadba:
 - povýsadbová péče o dřeviny (Michlova Huť)
- péče o významné a památné stromy:
 - Alej Zlatá stezka Volary, Zdíkov, Javor na Johankách, Zvěřence, Stožec, Hlásná Lhota, Mlynářovice, Zátoň
 - provedení tahových zkoušek na vybraných 19 ks památných stromů na území CHKO Šumava

Obrázek 54 Přístrojové hodnocení stromů v Bukovské aleji.

8.1.2. Činnosti realizované v rámci NPO (Národní plán obnovy)

- Skupinová nebo liniová výsadba:
 - Horní Vltavice (Výsadba alejových dřevin)

Obrázek 55 Výsadba alejových dřevin v Horní Vltavici

- Péče o významné a památné stromy:
 - Lípa Machův mlýn, Šumavské Hoštice
 - Alej Zlatá stezka, Volary
 - Jasan, Brixovy Dvory u Volar
 - Svojše
- Kosení v rámci managementu:
 - PP Račínská prameniště
 - Zadní Zvonková – rozcestí
 - PP Jasánky (sad ovocných dřevin)
 - PR Kozí Stráň
 - Vraniště 5
 - Vraniště 3
 - NPP Olšina 3 (za rybníkem)
 - NPP Olšina 5 (u hořců)
 - NPP Olšina 6 (u bobra)
 - NPP Olšina 7 (bezkolenc)
 - NPP Olšina (Volaréza)
 - Vyšný-Křišťanov
 - Alžbětín
 - Federál
 - Hamižná
 - Jižní stráně 1
 - Jižní stráně 2
 - PR Prameniště
 - Pasecká slať
 - Vinice

- PR Zátoňská mokřina
- PP Pasecká slat'
- PR Kaňon Blanice
- louky v nivě Křemenného potoka u Blanice
- PP Vraniště
- PR Hornovltavické pastviny
- Za Furišovkou
- NPP Olšina - popelivka
- Maňávka - mokřady
- NPP Olšina hořce
- Vyšný - krokusy
- Lipplův Dvůr
- Lišák 1
- Lišák 2
- Šibeniční vrch
- Starý Brunst
- Chválovna u Vimperka
- Trhonín
- Mlynářovice u Volar
- Hornovltavické pastviny

Obrázek 56 Kosení Hornovltavické pastviny.

- Likvidace invazních rostlin:
 - PR Úhlavská luh (netýkavka žláznatá)
 - PR Zelený luh, PP Královský hvozď (netýkavka žláznatá)
 - Nýrská přehrada (netýkavka žláznatá)
 - Otava a její přítoky (netýkavka žláznatá)
 - PP Prameniště hamerského potoka (lupina mnoholistá)
 - Svatý Tomáš (lupina mnoholistá, zlatobýl kanadský, kolotočník ozdobný, křídlatka sachalinská)
 - Svatý Tomáš (netýkavka žláznatá)
 - Černá-Bližná (netýkavka žláznatá)
 - Dolní Vltavice (netýkavka žláznatá)
 - Hodňov – Lozovy Paseky (netýkavka žláznatá)
 - Kyselov
 - Horní Planá, Hůrka, Jenišov, Lozovy Paseky, Frymburk, Bližná (křídlatka sachalinská)
 - PP Jasáky (netýkavka žláznatá)
 - Kyselov (netýkavka žláznatá)
 - PR Kozí stráž, PP Prameniště Hamerského potoka (zlatobýl kanadský)
 - Stará Huť (lupina)
 - Soumarský most (lupina mnoholistá)
 - Polka, Račí (lupina mnoholistá)
 - CHKO Šumava (křídlatka sachalinská)
 - okolí vodního toku Losenice (kolotočník ozdobný)

Příprava podkladů pro projekt „Rekonstrukce oplocení PP Jasánky“

Obrázek 57 Likvidace kolotočníku ozdobného.

8.1.3. Činnosti realizované v rámci OPŽP (Operační program Životního prostředí)

- Příprava podkladů pro projekt:
 - „Zpracování projektových dokumentací pro realizaci revitalizace vodního režimu pro PR Najmanka a PP Pasecká slat“.

8.1.4. Biomonitoring

Měření v rámci biomonitoringu v roce 2024 probíhalo od 12. 8. do 1. 10. 2024. Bylo změřeno 14 inventarizačních ploch na území CHKO Šumava (první měření PR Rašeliniště Borková a opakované měření PR Čertova Stráň).

8.2. Ostatní činnost**8.2.1. Vyhotovení a projednání plánů péče o MZCHÚ**

- PR Datelovská strž
- PR Páteříková Huť
- PR Úhlavský luh
- PR Čertova stráň
- PP Poušť
- PR Zátoňská mokřina
- PP Pasecká slat
- PP Vyšný-Křišťanov
- PR Niva Horského potoka
- NPP Olšina
- NPR Velká Niva
- NPR Boubínský prales

8.2.2. Správní akty

Tabulka 111 Počty vydaných správních aktů.

	Sušice	Horní Planá	Vimperk
rozhodnutí dle ZOPK			
§ 4 odst. 2			1
§ 12	14		
§ 8		4	1
§ 43	4	14	19
§ 44 odst. 1	16	31	33
§ 44 odst. 3		1	
§ 46	1		
§ 56	3	5	3
§ 86			

§ 87			
§ 88			
nařízení obecné povahy	1		
§ 5	1		
§ 43	1		
§ 56	1		
Spol. rozhodnutí dle § 83 odst. 9 ZOPK	16		16
§ 4			
§ 8			
§12	16		11
§ 43	4	2	6
§ 44 odst. 1	16	1	16
§ 44 odst. 4			
§ 46			
§ 56		1	
§ 9 odst. 8 ZPF			3
Spol. rozhodnutí dle § 83 odst. 4 ZOPK	13		1
§ 4			
§ 8			
§ 12	1		
§ 43	11		
§ 44 odst. 2	1		
§ 44 odst. 4	12		1
§ 46			
§ 56	2		
rozhodnutí dle „správního řádu“			
usnesení	8	3	18
příkaz	1		1
druhoinstanční o odvolání			1
stanoviska			
podle § 45i	7	45	24
závazná stanoviska	108	125	105
vyjádření, stanoviska, ostatní	141	167	113
přestupky			
blokové pokuty			3
vydané příkazy			
stížnosti			4
náhrada újmy dle § 58	14		6
Celkový počet správních aktů	413	299	383

Správa Národního parku Šumava

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

Vydala: Správa Národního parku Šumava

Vydáno pouze v elektronické podobě.

Kontakt: Správa Národního parku Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk,
tel.: 388 450 111, e-mail: vimperk@npsumava.cz

Internetové stránky: www.npsumava.cz

© Správa Národního parku Šumava 2025

Vydala Správa Národního parku Šumava v roce 2025
www.npsumava.cz

